

O`ZBEKISTON RESPUBLIKASI
MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI VAZIRLIGI
SHAHRISABZ DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

SAN'ATSHUNOSLIK KAFEDRASI

AN'ANAVIY XONANDALIK
FANIDAN
O`QUV-USLUBIY MAJMUA
(1-kurs talabalari uchun)

Bilim sohasi:	100000	– Ta'lim
Ta'lim sohasi:	110000	– Ta'lim
Ta'lim yo'nalishi:	60110600	– Musiqa ta'limi

SHAHRISABZ– 2025

**O`ZBEKISTON RESPUBLIKASI
MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI VAZIRLIGI**

**SHAHNISABZ DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI
IJTIMOIY FANLAR FAKUL'TETI**

SAN'ATSHUNOSLIK KAFEDRASI

**AN'ANAVIY XONANDALIK
FANIDAN
O`QUV-USLUBIY MAJMUA
1-kurs uchun**

SHAHNISABZ– 2025

Fanning o'quv uslubiy majmuasi Shahrisabz davlat pedagogika institutining 2025 yil 30 avgustdagi 1-sonli bayoni bilan tasdiqlangan "An'anaviy xonandalik" fani o'quv dasturi asosida ishlab chiqildi.

Tuzuvchilar: **Ismoilova M.I.** Shahrisabz davlat pedagogika institutining "San'atshunoslik" kafedrası professori v.b., pedagogika fanlari nomzodi

Taqrizchilar: **Azizov N.** Shahrisabz davlat pedagogika institutining "San'atshunoslik" kafedrası dotsenti v/b.
 Tursunov H. I. Shahrisabz davlat pedagogika institutining "San'atshunoslik" kafedrası o'qituvchisi.

O'quv uslubiy majmua "San'atshunoslik" kafedrasining yig'ilishida ko'rib chiqilgan va tavsiya etilgan (Bayonnoma № 1. 2025 yil " 28 " avgust)

Kafedra mudiri.: **J.Xayitov**

O'quv uslubiy majmua "Ijtimoiy fanlar" fakultetining kengashida tasdiqlangan (Bayonnoma № 1. 2025 yil " 29 " avgust)

Fakultet dekani:

 t.f.n. I.Achilov

MUNDARIJA:

№	Bo`limlar	Betlar
1	O'UMning kelishilgan varag'i	3
2	O'UM ning mundarijasi	4
3	Laboratoriya	5
4	Mustaqil ta'lim mashg'ulotlari	119
5	Glossariy	123
6.	Fan dasturi	126
7	Ishchi fan dasturi (Sillabus)	132
8	Nazorat savollari	138
9	Baholash mezonlari	175
10	Informatsion uslubiy ta'minot	160
11	O'UMning elektron varianti	

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI VAZIRLIGI SHAHNISABZ DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI		THE MINISTRY OF PRESCHOOL AND SCHOOL EDUCATION OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN SHAHNISABZ STATE PEDAGOGICAL INSTITUTE
--	---	--

SAN'ATSHUNOSLIK KAFEDRASI

AN'ANAVIY XONANDALIK
fanidan 1-kurs uchun

LABORATORIYA MASHG'ULOTLARI
ISHLANMASI

Bilim sohasi:	100000-Ta'lim
Ta'lim sohasi:	110000-Ta'lim
Ta'lim yo'nalishi:	60110600-Musiqa ta'limi

Nazariy mashg‘ulot materiallari

An‘anaviy xonandalik fanidan mashg‘ulotlar laboratoriya shaklida olib boriladi. Kichik guruhchalarga bo‘lib mashg‘ulotlar olib boriladi.

1 kurslarda mazkur mavzular bo‘yicha talabalarda an‘anaviy uslubda kuylash malakalari shakllantiriladi.

An‘anaviy uslubda ovoz sozlash mashqlari

Talabalarga bu uslubda kuylash malakalarini o‘rgatish va an‘anaviy kuylash mahoratlarini shakllantirish uchun ijrochilarda ovoz sozlash mashqlarining ahamiyati katta.

Akademik vokal ijrochiligida asosan “Italyan opera maktabi” bo‘yicha kuylash malakalariga e‘tibor berilib, ijrochilar toza intonnatsiyada kuylashga o‘rgatiladi. Bu yerda barcha tovushlar toza va tebratilmay ijro etilishi kerak. Shuning uchun barcha ovoz sozlash mashqlarida ham ijrochi-xonandalardan sof notalarda kuylash, hech qanday o‘zgarishsiz, talqinsiz ijro etib berish talab etiladi.

O‘zbek va mumtoz ashulachiligimiz ijrochilik maktabi esa mutlaqo boshqa uslubda, har-bir nota va kuylash bo‘lakchalariga alohida bezak, nola, nolish, xonish, tovushlarni kuylashda tebratma harakatlarda ushlab turish va ashulalarimizning bezagi bo‘lgan avj pardalarda kuylash malaka va ijro mahorati maktabi ustun turadi. Ijrochiligimizdagi bu qirralarni yuzaga chiqarishimiz uchun ovoz sozlash mashqlari ham shu yo‘sinda berib borilish zarur. Buning uchun an‘anaviy xonandalik maktabidan ijro namunalardan talabalar imkoniyatlariga mos holda ashula “Xang”lari, daromad va miyonxat qismlaridan ashulalar bo‘laklaridan namunalardan foydalanib borishimiz lozim. Masalan:

An'anaviy uslubda kuylash malakalarini shakllantirishda mumtoz ashulalar, bastakorlik ijodi namunalaridan foydalanishimiz ham mumkin.

Rivoyat qilishlaricha, Xuroson safarida Buxoro amiri Nasr ibn Ahmadga Marv ob-havosi nihoyatda xush kelib, shu yerda uzoq qolib ketadi. Arkoni davlat yurtini

sogʻinib, betoqat boʻla boshlaydilar. Lekin yurak yutib, bu haqida hukmdorga ogʻiz ocha olmaydi. Oxiri Somoniylar davlatining malik ush-shuarosi Abu Abdullo Rudakiyni sovgʻa-salomlar bilan siylab, amirni Buxoroga qaytishga koʻndirishni soʻraydilar. Shunda shoir Nasr ibn Ahmad huzuriga kirib “Boʻyi joʻyi Moʻliyon oyad hame” (“Moʻliyon arigʻi suvining boʻyi kelmoqdadir”) misrasi bilan boshlangan, asrlar davomida shuhrat tutib, 120 shoir tazmin bitgan, lekin birortasi badiiyatda unga yaqinlasholmagan gʻazalni kuyga solib ijro etadi. Vatan tuygʻusi, intizorlik kechinmalari oʻzining hassos ifodasini topgan bu yoniq qoʻshiqni eshitgan amirning koʻnglida Buxoro sogʻinchi shunchalik joʻsh urganki, hatto kiyinishni ham unutib, chodirdan yugurib chiqqanicha otga minib, “Qaydasan, Buxoro” deb yoʻlga tushgan ekan¹.

Komiljon Otaniyozovning aytishicha, Xorazmda azaldan “Suvora” ni avj pardada kuylagan xonandagina “hofiz” deb tan olingan. Ustozning bu fikrlarini davom ettirib, Ortiq Otajonov ham: ”Sanʼat olamiga maqom degan darvozadan kiriladi” –deydi.

Maʼlumki, anʼanaviy xonandalikda har qanday qoʻshiq - soʻz, ohang va ijro uygʻunligidan iborat yaxlit sanʼat asaridir. Bu unsurlardan biri yetishmadimi, bilingki, oʻsha qoʻshiq mukammal boʻlmaydi. Keyingi paytlarda bu uchlikni birga koʻrish amri mahol boʻlib qoldi. Kuy goʻzal boʻlsa, soʻzi sayoz, matn teran boʻlsa, kuy xarob, sheʼr ham, musiqa ham joyida boʻlsa, ijro oʻxshamaydi. Biz bu uchlik yoniga toʻrtinchi qilib ovozni, beshinchi qilib dardni qoʻshgan boʻlar edik. Holbuki, Ortiq Otajonov taʼbiri bilan aytganda, sanʼatkor uchun tabiiy ovozning ahamiyati beqiyos boʻlib, u qoʻshiqni tutib turadigan birinchi qanotidir.² Dard ham ashulaning muhim unsurlaridan – soʻz ham, musiqa ham, ovoz ham, ijro ham joyida boʻlsa-yu, xonandada dard boʻlmasa, bunday ashulalar tinglovchi qalbiga yetib bormaydi.

Oʻzbek xonandalik sanʼati juda qadimiy va serqirraligi bilan Sharq xalqlari madaniyati orasida alohida ahamiyat kasb etib kelgan.

¹ Эргаш Очилов. Умрбоқий қўшиқлар. Тошкент. ”Шарқ” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси бош таҳририяти. Тошкент-2013 йил.

² Сокин Ш. Етти мулоқот (Ортиқ Отажонов билан кечки суҳбатлар) – Тошкент: “Ўзбекистон”, 1994. 18 бет.

Mumtoz ashula

Lirik xarakteridagi rivojlangan kuy va shakliga ega bo'lgan yirik aytim-ashula yo'li. Ashula mumtoz musiqaning yetakchi janrlaridan bo'lib, o'zining kuy rivoji, vazmin lirik yoki og'ir xarakteri, hayajonli va dardli mazmuni, diapazon kengligi, usul-ritmining sezilarli darajada murakkabligi va ijro uslubi mukammalligi bilan ajralib turadi. Sharq mumtoz (Lutfiy, Fizuliy, Alisher Navoiy, Jomiy, Haziniy, Mashrab, Muqimiy, Furqat, Ogahiy, Munis va b.) va o'zbek (Chustiy, Sobir Abdulla, Po'lat Mo'min, Erkin Vohidov, Kamtar, Normurod Narzullaev va b.) shoirlarning aruz vaznida yozilgan g'azal, ruboiy, muhammaslar ashula janrida keng qo'llanib kelingan. Falsafiy ma'noga ega bo'lgan, shuningdek, alam, ayriliq va hasratni ifodalovchi ishqiy-lirik hamda ayrim nasihatgo'y mazmun ko'proq ashula mavzusiga xosdir. Ashulada so'z va kuy uzviy bog'liq bo'lib, bu holat asarning butun mazmun - mohiyatini tashkil etadi. Chunki undagi umumiy mantiqiy bog'liqlik, vazn, qofiya, ohang, musiqiylik tinglovchida zavq-shavq uyg'otadi, hayajonli kayfiyat paydo qiladi³.

Ashula janr sifatida folklor va mumtoz musiqa ijodiyoti keng tarqalgan, ammo she'r matnlari (folklor namunalarida xalq so'zlari), kuy rivoji va ijro uslublari bilan ajralib turadi, masalan, "Tanovar" – folklor yo'nalishida "Qora soch", "Sumbula", "Endi sendek"; mumtoz ashula namunalari "Adolat tanovari", "Yovvoi tanovar" va b. (bular bir ohang asosida shakllangan).

Mumtoz ashulalar musiqiy matnning rivojlanishi hamda kuy tuzilmalarining nisbatan davomliroqligi, kengroq diapazonligi, baland avji mavjudligi bilan xalq ashulalaridan sezilarli darajada farqlanadi. Ularning rivojlanish jarayoni daromadidan boshlanib tobora avjlangan holda rivojlanadi. Shu tufayli ashula shaklidagi asar mumtoz va bastakorlik ijodiyotlarida keng o'rin olgan, uning lokal variantlari mavjud. Jumladan, Buxoroda xalq ashula va muhammas, Xorazmda suvora va naqsh, Farg'ona vodiysida ashula yo'llari, katta ashula, yovvoi ashula deb yuritiladi. Diniy va pand-nasihat mavzuidagi (Mashrab, Ahmad Yassaviy,

³ ich.uz/uz/ich-of-uzbekistan/.../332-mumtoz-ashula-yalla

Ogahiy, Haziniy, Furqat, Huvaydo, Maxtumquli) mumtoz ashula yo'llari – munojot, na't, kalandar, xonakoi, hamd, manzuma deb yuritiladi. Bunday ashulalar shaklan va mazmunan yanada murakkabroq va mukammalroq bo'lib, mumtoz musiqamizning salmoqli qismini tashkil etadi.

O'zbek bastakorlari ham mumtoz ashula janri asosida asarlar yaratganlar. Bu ashulalar yakkanavoz ijrosida, cholg'u ansambli jo'rligida aytilib kelingan. "Tanovar", "Munojot", "Girya", "Adashkanman", "Yolg'iz", "Qomating", "Qurd", "Ol xabar" kabi mumtoz yo'lidagi ashulalar, "Kuygay" (Yu.Rajabiy), "Sensan sevarim" (O.Hotamov), "Naylayin" (J.Sultonov), "Ey, chehrasi tobonim" (F.Sodiqov), "Diyorimsan" (K.Jabborov), "Bir ishva bilan" (M.Murtazoev), "Guluzorim" va "Kurbon o'lam" (A.Abdurasulov), "Qachon bo'lgay" (M.Mirzaev) kabi bastakorlarning ashulalari xonanda (professional va havaskor)lar repertuaridan mustahkam o'rin olgan. Yirik namoyandalar – K.Otaniyozov, J.Sultonov, M.Uzoqov, F.Mamadaliyev, R.Mamadaliyev, O.Xudoyshekurov, H.Boltaev, B.Dovidova, M.Tojiboev, M.Yo'lchieva va b.

O'zbek ijrochilik amaliyotida ashula turkumlari ham mavjud, jumladan, "Tanovar I–V", "Kalandar I–V", "Eshvoy-Eshvoy kurd-Eshvoy turkman", "Kalandari-Samandari", "Dilxiroj-Sinaxiroj" va boshqalar.

Katta ashula

Patnusaki (patnis) ashula — Farg'ona vodiysiga xos bo'lgan o'zbek an'anaviy ashula yo'li. Odatda, 2-5 hamnafas ashulachi (hofiz) tomonidan cholg'u jo'rligisiz (qo'llariga patnis, likobcha ushlagan holda) aytiladi. ⁴

Ko'pincha yuqori pardalarda va keng nafasda ijro etilib, o'ziga xos murakab ijro uslubi bilan ajralib turadi.

Katta ashula qadimiy marosim va mehnat qo'shiqlari, marsiya, navha, ayolg'u qo'shiqlari hamda aruz vaznidagi g'azallarning qadimiy o'qilish uslublari zaminida vujudga kelgan. Katta ashula, odatda, katta yig'in, sayil va to'y –

⁴ ich.uz/uz/ich-of-uzbekistan/elements.

tomoshalarda aytilgan. Uning o'tmishdagi namunalarida lirik va nasihatomuz g'azallar bilan bir qatorda diniy, tasavvuf yo'nalishidagi she'rlar ham kuylangan. Navoiy, Lutfiy, Mashrab, Xaziniy, Muqimiy, Furqat, Zavqiy, Miskin va boshqalarning g'azallari Katta ashula janridan alohida o'rin olgan. Xalq orasida "Do'stlar" (Navoiy), "Ko'p erdi", "Yolg'iz", "Adashganman" (Muqimiy), "Oh kim, rahm aylamas" (Furqat), "Bir kelsun", "Ey, dilbari jononim" (Miskin) kabi Katta ashulalar keng tarqalgan. Habibiy, Chustiy, Kamtar, Charxiy, Sobir Abdulla, Akmal Po'lat, Vosit Sa'dulla, Nasimiy, Erkin Vohidov, O'tkir Rashid va boshqalarning she'rlari ham Katta ashulada sevib ijro etiladi.

Katta ashula ijrochiligida badiha uslubidan keng foydalaniladi. Bu esa undagi nutqdosh va ohangdor tuzilmalar bir biriga mukammal va uzviy bog'lanishini ta'minlaydi, ashulani rang-barang musiqa bezaklari bilan boyitadi, turli avjlar qo'llanishiga olib keladi. Katta ashula ijrochisi an'anaviy "ustoz-shogird" maktabini o'tgan, she'riyat qonunlari va ijrochilik an'alariga tayangan, keng diapazonli, baland ovozga va mahoratga ega bo'lishi lozim. Hofizlar, odatda, she'r bandidagi boshlang'ich misralarning har birini galma-gal, so'nggi misralarni jo'r bo'lib ijro etadilar.

XX-asrning 2-yarmida Katta ashulaning yangi ashula-cholg'u yo'llari, yakkaxon hofizga mo'ljallangan turlari yuzaga keldi. Mazkur namunalarda cholg'u ansambli hamnafas hofiz vazifasini bajargan, ijroda erkin uslub saqlanib qolgan.

Katta ashulaning bu uslubi Jo'raxon Sultonov tomonidan yaratilgan ("Ey dilbari jononim", "Ohkim", "Topmadim", "Guluzorim qani", "Mehnat axli", "O'zbekiston" va boshqalar). Ayrim maqom sho'balari ("Bayot", "Chorgoh", "Ushshoq") ham Katta ashula ("Yovvoyi maqom") uslubida aytilgan (masalan, "Yovvoyi Ushshoq", "Patnusaki Chorgoh", "Likobi Bayot" va boshqalar). Mohir sozandalar Katta ashulaning cholg'u (nay, surnay, g'ijjak) yo'llarini yaratdilar. Rivojlanish mobaynida Katta ashula ijrochilik (Qo'qon, Marg'ilon, Toshkent, Namangan, Andijon) maktablari shakllangan. Erkaqori Karimov, Sherqo'zi Boyqo'ziev, Haydarali Hikmatov, Meliqo'zi Yusupov, O'tamboy

Sarimsoqov, Turdiali Ergashev, Otamirza Abdurahmonov (Qo‘qon), Mamatbuva Sattorov, Jo‘raxon Sultonov, Ma‘murjon Uzoqov, Boltaboy Rajabov, Ibrohim Isokov, Musajon Orifjonov (Marg‘ilon), Orif Alimahsumov, Ortiqxo‘ja Imomxo‘jaev, Akbar Haydarov, Eshmat Haydarov, Ochilxon Otaxonov (Toshkent), Fattohxon Mamadaliev, Odiljon Yusupov, Jo‘raxon Yusupov (Andijon), Hamroqulqori To‘raqulov (Beshariq), Rasulqori Mamadaliev (Buvayda), Solijon Hoshimov (Quvasoy) va boshqalar Katta ashula ijrochiligidagina shuhrat qozongan. Halima Nosirova, Munojot Yo‘lchieva, Ismoil va Isroil Vahobovlar, Mahmud Tojiboev, Mahmud Yo‘ldoshevlar ham Katta ashulani mahorat bilan ijro etmoqdalar. 1984 yildan O‘zbekistonda Katta ashulachilarning ko‘rik tanlovlari (Marg‘ilon- 1984; Toshkent- 1987; Ko‘qon- 1991; Shahrisabz- 1994) o‘tkazilgan.

Katta ashula ijrochilik yo‘llari an‘anaviy mahorat maktablari (Baliqchi, Buvayda) va musiqa o‘quv yurtlari (Farg‘ona san‘at bilim yurti, O‘zbekiston davlat konservatoriyasi)da o‘zlashtirib kelinmoqda. 2001 yil Andijonda 1- Respublika professional Katta ashula ijrochilari tanlovi va ilmiy-amaliy (Toshkent, Andijon) konferensiyalari o‘tkazildi.

An‘anaviy xonandalik bo‘yicha ovoz ustida ishlash.

I. An‘anaviy xonandalik malakalarini shakllantirish uchun quyidagilarga e‘tibor berishi lozim.⁵

1. Nafas olish, tovushni to‘g‘ri shakllantirish;
2. Nafas olish va uni tejimli sarflash;
3. Kuylayotgan paytda qomatni to‘g‘ri tutish;
4. Yelkalarni ko‘tarmasdan, shovqinsiz, erkin va chuqurroq nafas olishga xarakat qilish;
5. Kuylayotgan vaqtda og‘izni erkin ochib, so‘zlarni aniq va burro talaffuz qilish;
6. Sof, tiniq va jozibali kuylash;
7. Barcha registrlarda yuqori ovoz xosil qilib kuylay olish;
8. Turlicha ovoz sadolari bilan kuylay olish sanoyi nafisa ovoz afzalliklaridan foydalanish;
9. Ovoz tayanchini hosil qilish;
10. Nafasni qovurg‘ani pastida, qoringa olish, shovqinsiz va uni tejimli sarflash;
11. Kuylashda ovoz dinamikasini hosil qila olish, musiqa asari jumllalarini badiiy ijro etishda undan

⁵ Ю.Боқихонов.Хонанда овозини йўлга қўйиш ва анъанавий хонандалик.Услубий қўлланма.Наманган.2014.

unumli foydalanish; 12. Legato va Stakkatoda kuylash; 13. Ansambl jo'rligida va yakka xonanda sifatida kuylash; 14. O'zi chalib kuylashga o'rganish;

Ovoz mashqlari

1. Nafas olish va uni chiqarish mashqlari;
2. Talaffuz artikulyatsiya (i, a, o, m, t, pi, zi, to, tu) diksiya (so'zlarni dona- dona, burroli) uchun mashqlar;
3. Ashula, qo'shiq so'zlari ustida ishlash;
4. Ovozni o'stirish, ovoz diapozonini kengaytirish uchun mashqlar;
5. Ovoz paychalarini qizdirish va qo'shiq aytish uchun tayyorgarlik mashqlari; 6. Nafas olish va uni tutib turish mashqlari;
7. Ovozni toblash, yuqori pardalarda ovozni tutib turish mashqlari; Xonandalarni qo'shiq aytishga tayyorlash. (ovoz mashqlari) Ma'lumki har bir mashg'ulot xonandaning ovozlari qo'shiq aytishga tayyorlash va ohang eshitish qobiliyatlarini ko'zda tutuvchi mashqlarni bajarishdan boshlanadi. Mashqlar 10-15 daqiqa va undan ko'proq davom etishi mumkin. Bu ovozni to'g'ri hosil qilish, to'g'ri nafas olish, yaxshi ansambl va jarangdorlikka erishishga yordam beradi. Xonandalarni qo'shiq aytishga tayyorlashning to'g'ri uslublari mavjud: 1. Mashqlarni butun guruh yoki alohida ovoz turlari bo'yicha kichik guruhlar bilan ishlash. 2. Ma'lum unli tovushlar, bo'g'imlar va so'zlar yordamida ish olib borish. 3. Turli tovush yo'nalishlarida (legato, stakkato, markato, nonlegato) uslubida ish olib borish. 4. Turli dinamik (tovush kuchi) sur'at uslubida ish olib borish. 5. Ayrim halq qo'shiqlari bo'laklaridan foydalanib ijro qilish. 6. Diapozonning ma'lum qismida (registrda) kengaytirib ish olib borish. 10 Ovozni kuylashga tayyorlash mashqlari oddiydan murakkabga bo'lgan tartibda olib borishdan iborat.

Ashula matni ustida ishlash

An'anaviy xonandalikda xalq ashulalari namunalari yoshlarga singdirishda milliy ijrochilikda muhim bo'lgan so'z va talaffuzning o'rnini beqiyosdir. An'anaviy xonandalik san'atida idroklash lozim bo'lgan quyidagi nazariy va amaliy malakani to'la o'zlashtirishni taqozo etadi. Bular, an'ana va meros, nafas ishlatish

uslubi, she'riyat va talaffuz hamda munosabat amallaridir. Bu omillar xonandalik amaliyotida charxlanib, o'zlashtiriladigan zarur holatlar ekanligini unutmaslik lozim.

Ijrochilikni shakllantirishda so'z va talaffuz mahorati asosiy muammolardan biridir. Ma'lumki, she'riyat va musiqa azal-azaldan bir-biriga yo'ldosh san'at turlari sifatida, shakllanib, rivojlanib, ardoqlanib kelingan. Ohanglar bag'rida she'rning, ya'ni so'zlarning ta'siri yanada jonli, ta'sirchan va yoqimli bo'ladi. Shunday ekan, ijrochilik bilan shug'ullanayotgan har bir yosh xonanda she'riyatdan bohabar bo'lishi zarur.

Mumtoz ashulalarning mohir ijrochisi Orifxon Hotamov: "Agar mumtoz ashulalarni kuylamoqchi bo'lsang, matnni sinchkovlik bilan o'qi, she'r, g'azal zamiridagi ma'noni, shoir maqsadini to'la tushunib ol, ana shundan keyingina ashula ustida ishlagin. Sen kuylagan ashulalar tinglovchi qalbiga qanday yetib borganini o'zing ham sezmay qolasan".⁶ Komiljon Otaniyozov ham shogirdlariga: "Xonanda savodli, ma'lumotli bo'lishi, og'zidan chiqqan so'zning ma'nosiga tushunish uchun adabiyotni ko'p o'qishi kerak. Adabiyot bilan san'at og'a-ini, balki egizakdir. Haqiqiy xonanda shoirlar, adiblar bilan yaqin aloqada bo'lmog'i lozim⁷- der ekan.

Hikoya qilishlaricha, Rasulqori Mamadaliev navbatdagi ashulasini tayyorlar ekan, undagi bir so'zning mazmunini sira chaqolmabdi.

O'sha birgina so'zning ma'nosini tushuntirib beradigan kishini butun Qo'qondan izlab topolmagach, ikki ko'zi ojizligiga qaramay, Farg'onaga boradi. Ikki kun ovora bo'lib, o'sha so'zning ma'nosini bilib olgachgina qo'shig'ini rasman ijro eta boshlaydi.⁸

So'zimiz avvalida biz yuqorida Abu Abdullo Rudakiy va el sevgan buyuk ustozlarimizni bejiz eslamadik.

⁶ "Қўшиқ - менинг борлигим" (Р.Турсунов ва М.Дадабоева баҳси). Ўзбекистон адабиёти ва санъати" ҳафтанома. 2008.25 апрель.

⁷ Зоҳидов Ф.Комилжон Отаниёзов. –Тошкент: Ғ.Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриёти.1980.

⁸ Сокин Ш.Етти мулоқот.44 – бет.

Hozirgi davrda ijrochilar tomonidan ijro etilayotgan she'r va g'azallarning to'g'ri talaffuz etilishiga e'tibor oz. Bu esa azal-azaldan ong'li ravishda mukammal o'rganilib, to'g'ri ijro etib kelingan an'anaviy jarayonga putur yetkazishi mumkinligini e'tirof etish joiz. Aks holda, ijro namunalarini chala holda va noaniq ijro etilish hollariga olib keladi.

O'zbekiston xalq artisti Zamira Suyunova ijrochilar talqinida so'z va talaffuz muammolariga to'htalib shunday degan –

“Odatda amaliyotda ustozlarimiz tomonidan ushbu amalga katta e'tibor bilan qaralgan. Hozirgi paytda bunday nuqsonlarni ko'payish sabablarini quyidagicha izohlash mumkin:

- so'z bo'g'inlarining ohanglarga, taktlarga noto'g'ri bo'linganligi;
- unli va undosh tovushlarning noto'g'ri talaffuzi;
- so'zlarning urg'usini almashtirib, noaniq she'vada ijro etish.

Har uch holat ham qo'shiqqa-she'r yoki g'azalga va ularning ohang bilan mutanosib talqiniga befarq munosabat oqibatlarining natijasida kelib chiqadigan holat, desak adashmaymiz”.⁹

Xonandalikda nafas olish uslublari

An'anaviy xonandalik qadimdan saqlanib kelayotgan «Ustoz-shogird an'analari» avloddan-avlodga, tildan - tilga, ustozlardan shogirdlarga o'tib qo'shiqlarimiz yashab kelmoqda. O'z navbatida o'zbek xalqining ashulachilik maktabi shakllanib, o'z fayzi tarovati bilan shinavandalar e'tiborini qozongan. Ashulachilik maktabi ikki ijro uslubida bo'lib ular «Binnigi» va «Gulligi» uslublari.

«Binnigi» uslubi. Bu ijro yo'li tovushni dimoqda kuylash yo'li bo'lib, akademik vokal ijrochilik maktabi namunasidir. Bu uslub qo'shiqchilikda to'g'ri yo'l hisoblanib, tovush xosil qilish apparatini urintirmay, ijrochining uzoq vaqt tovushni charchatmay kuylay olishga imkon yaratadi. Qo'shiq kuylash jarayonida og'iz katta ochilib, har bir so'zlar dona-dona, aniq qilib talaffuz etib borishga

⁹ Замира Суюнова. Ёш хонандалар талқинида сўз талаффузи муаммолари. Илмий-амалий конференция материаллари. Тошкент-2006 йил. 23 бет.

erishish lozim. Qo‘shiq kuylash jarayonida nafas qorin bo‘shlig‘iga olinishi zarur. «Ishkami» deb nomlanadigan bu uslub to‘g‘ri hisoblanib, so‘z bo‘g‘inlarini cho‘zib kuylashda nafas zahirasi yaratish imkoniyatini beradi.

«Gulligi» uslubi. Mazkur kuylash uslubi qadimiy hisoblanib, kuylovchi qo‘shiqni tomoqdan, tovush paylarini zo‘riqtirgan holda kuylashi nazarda tutiladi. Doston aytuvchi ijrochilar ham shu uslubda kuylaydilar. Xofizlarimiz va “Katta ashula” ijrochilari o‘tmishda shu uslubda kuylaganliklarini ko‘rishimiz mumkin. Kuylash jarayonida tovush paylari tezda charchab qoladi va paylardagi mayda kapillyar qon-tomirchalar uzilib ketishiga olib keladi. Natijada, kuylovchida disfoniya, ya’ni tovush xastaligi vujudga keladi. Tovushni o‘ta zo‘riqtirish yurak va miya qon-tomirlarida shikastlanishiga va sog‘liqqa zarar yetkazishiga olib keladi.

Kuylash vaqtida ovozni to‘g‘ri ishlatish qonun-qoidalariga doimo rioya etib borilgan chog‘dagina, bu ko‘zlangan maqsadga erisha olamiz. Buning uchun mashg‘ulotlar jarayonida eng maqbul uslub, ovozni zo‘riqtirmay binnigi uslubida kuylatish yaxshi samara beradi. Ovoz membranadan ciqib burunga beriladi va ovozda quvvat ortib «Rezonans» holatiga o‘tiladi. Har bir ijrochi kuylash vaqtida tovushni yuqori jag‘ga yo‘naltirib, dimog‘ orqali chiqarishni kuzatib borishimiz lozim. Qo‘shiq ijrochiligi bo‘yicha mashg‘ulotning o‘z oldiga qo‘ygan asosiy maqsadi - ijrochini «Binnigi» ijro uslubiga o‘tib kuylashlari ta’lim va tarbiya jarayonining sifat va samaradoriligini oshirishiga imkon beradi.

Vokal – qizlar ovozida xirgoyi xonish malakalarini shakllantiradi. Ochiq ovozda kuylash uchun an’anaviy kuylash mashqlaridan foydalanishimiz lozim. Bunday mashqlar o‘zbek xalq qo‘shiqlaridan daromad va miyonxat qismlaridan foydalanishimiz mumkin.¹⁰

--	--

Fan mazmuni

¹⁰ Д.Қ.Қодиров.Олтин мерос.(Анъанавий хонандалик.)Ғ.Фулом номидаги нашриёт-манбаа ижодий уйи. Тошкент-2016 йил.

Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M). Ushbu fan bo'yicha ma'ruza mashg'ulotlari ko'rsatilmagan	
Mashg'ulotlar shakli: Laboratoriya mashg'uloti (L)	
L1	«Jononasan» - Raxmatjon Tursunov musiqasi
L2	«Jononasan» - Raxmatjon Tursunov musiqasi
L3	«Ey sabo» - D.Zokirov musiqasi, Navoiy g'azali.
L4	«Ey sabo» - D.Zokirov musiqasi, Navoiy g'azali
L5	“Ul parivash”- R.Tursunov musiqasi, Muqumiy gazali
L6	“Ul parivash”- R.Tursunov musiqasi, Muqumiy gazali
L7	«Diyorimsan» - K.Jabborov musiqasi, Habibiy g'azali.
L8	«Diyorimsan» - K.Jabborov musiqasi, Habibiy g'azali.
L9	“Bo'ylaringga” - Raxmatjon Tursunov musiqasi
L10	“Bo'ylaringga” - Raxmatjon Tursunov musiqasi
L11	«O'ynasin» - T.Jalilov musiqasi, Uyg'un she'ri.
L12	«O'ynasin» - T.Jalilov musiqasi, Uyg'un she'ri.
L13	“Farg'ona ruboiysi” Xalq kuyi, Habibiy va S.Abdulla so'zi
L14	“Farg'ona ruboiysi” Xalq kuyi, Habibiy va S.Abdulla so'zi
L15	“Yayra go'zal” I.Hasanov musiqasi A.Isroil she'ri
L16	“Yayra go'zal” I.Hasanov musiqasi A.Isroil she'ri
L17	“Usshoq qashqarchasi”– Nozima g'azali. O'zbek xalq maqomlaridan
L18	“Usshoq qashqarchasi”– Nozima g'azali. O'zbek xalq maqomlaridan
L19	“Guluzorim” - Hoji Abdulaziz Abdurasulov musiqasi. Navoiy so'zi.
L20	“Guluzorim” - Hoji Abdulaziz Abdurasulov musiqasi. Navoiy so'zi.
L21	«Muhtalo bo'ldim senga» - K.Jabborov musiqasi, Navoiy gazali.
L22	«Muhtalo bo'ldim senga» - K.Jabborov musiqasi, Navoiy gazali.
L23	«Soqinomai savti kalon» - Bobur g'azali, Rost maqomidan.
L24	«Soqinomai savti kalon» - Bobur g'azali, Rost maqomidan
L25	«Sharob-1.». Bobur g'azali, xalq kuyi.
L26	«Sharob-1.». Bobur g'azali, xalq kuyi.
L27	“Dugoh Husayn-V Farg'ona-Toshkent maqom yo'llaridan Fuzuliy g'azali
L28	“Dugoh Husayn-V Farg'ona-Toshkent maqom yo'llaridan Fuzuliy g'azali
L29	«Айлагач» - X.Тўхтасинов мусиқаси, xalq kuyi
L30	«Айлагач» - X.Тўхтасинов мусиқаси, xalq kuyi
L31	«Bayot-V» Toshkent-Farg'ona maqom yo'llaridan
L32	«Bayot-V» Toshkent-Farg'ona maqom yo'llaridan
L33	«Sarahbori dugoh-2 taronasi» - Navoiy g'azali, Dugoh maqomidan.
L34	«Sarahbori dugoh-2 taronasi» - Navoiy g'azali, Dugoh maqomidan.
L35	“Ushshoq” (Shitob aylab) - O'zbek xalq maqomlaridan
L36	“Ushshoq” (Shitob aylab) - O'zbek xalq maqomlaridan
L37	«Qashqarchai savti kalon» - A.O'tar g'azali, Rost maqomidan.
L38	«Qashqarchai savti kalon» - A.O'tar g'azali, Rost maqomidan.
	Jami: 76 soat.

Amaliy mashg'ulotlar multimediya qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada har bir akadem guruhga alohida o'tiladi. Mashg'ulotlarda “Binnigi”, “Gulligi”, “Ishkambi”, “Zamzama” interfaol metodlar va texnologiyalardan

foydalaniladi. Ko'rgazmali materiallar va axborotlar multimediya qurilmalari yordamida uzatiladi.

Kuylash uchun tavsiya etilgan asarlar

ЖОНОНАСАН

Вазмин, куйчан

Усмон Жонгитов шеъри

Дил - ба-рим гул-чеҳ-ра-лар ич-ра ў-зинг жо-но-на сан

Мун-ча ҳам о-шиф-та ҳол мун-ча ҳам

жа-но-на сан сўз-ла-йин ҳус-нинг се-ни

не тил би-лан тас-вир э-тай кун-гу-зи

оф-тоб жа-мол оқ-шом-да ой дек ё-на-сан

Не у-чун тенг эт-ма-йин ос-мон-да-ги

сай-ё-ра-га Ас-ли-да оф-тоб-га мен

ё ой-га сен гу-го-на-сан Тер-му-либ

вас-линг-ни деб қо-шинг-да мен пар-во-на-ман

сен - чи эй пар-во-си йўх жим қо-ши-да пар-во-на-сан

О - - - - -

Мен-ку ё иш-қинг ў-ти

зан-жи-ри-га бўл-дим а-сир Сен-чи эй

бе-му-рув-ват то-кай-га-ча бе-го-на-сан

Дил-ба-рим гул-неҳ-ра-лар ич-ра ў-зинг я-го-на-сан

Мун-ча-ҳам о-шиф-та ҳол мун-ча ҳам

жа-но-на-сан мун-ча ҳам жа-но-на-сан

Dilbarim gulchehralar ichra o'zing yagonasan,
Muncha ham oshufta hol, muncha ham janonasan.
So'zlayin husning sening ne til bilan tasvir etay,
Kunduzi oftob jamol, oqshomda oydek yonasan;
Ne uchun teng etmayin osmondagi sayyoraga,
Aslida oftobga men, yo oyga sen dugonasan.
Termulib vaslingni deb, qoshingda men parvonaman,
Senchi ey parvosi yo'q kim qoshida parvonasan.
Menku yo ishqing o'ti zanjiriga bo'ldim asir,
Senchi ey bemuruvvat tokaygacha begonasan.

УЛ ПАРИВАШ

Муқимий ғазали

M. M. $\text{♩} = 88$

Ул па-ри - вэш қад-рим бил - мас
ва б.
то ка - мо - ла ет-ма-гун - ча (ей),
кўн-ли қат - тиқ, дар-дим бил - мас
(ай-ла-на - ма-но) у ҳам о-шиқ
бўл-ма-гун - ча (ей). Ҳо-зир ёш-дур,
ва-фо қил - мас, ўл-дим де-сам,
бир қа-ра - мас, минг оҳ ур-сам,
бир қай - рил - мас (ай-ла-на - ма-но)
то бо-ши-га туш-ма-гун - ча.

Ул париваш қадрим билмас то камола етмагунча,
Кўнгли қаттиқ, дардим билмас у ҳам ошиқ бўлмагунча.

Ҳозир ёшдур, вафо қилмас, ўлдим десам бир қарамас,
Минг оҳ урсам, бир қайрилмас то бошига тушмагунча.

Жон ўйнатур қаро кўзи, мафтун этур ширин сўзи,
Қамаштирур кўзни юзи майда сочи тўсмагунча.

Учиб кетди ихтиёрим, жон булбули тор қафасда,
Қетмас ишқи Муқимийдан тандан бу жон чиқмагунча.

DIYORIMSAN ✓

K. Jabborov musiqasi
Habibiy g'azali

Og'ir val's tempida

Ey o - zod go' - zai o'l - kam,

(jo - ni - mey), hur - mat - li di - yo - rim - san.

Ko'p zah - mat i - la top - gan (jo - ni - mey), bax - tim - sa -

nu - yo - rim - san, Jo - nim ka - bi as -

ray - man, no - mus i - la o - rim - san. Ko'ng - lim o -

chi - lur boq - sam, (jo - ni - mey), o - ro - mu qa - ro -

rim - san. Har yer - da ma - dad - ko - rim,

har ish - da ma - do - rim - san!

Qo'y - ning - da o' - sar yay - rab... qo'y - ning - da

o' - sar yay - rab, eng bax - ti - yor in - son - lar.

Bosh - dan o - yoq oq ol - tin

sah - ro - yu bi - yo - bon - lar. Al - bat - ta

o' - tar yuz - dan zo' r ahd i - la pay -

mon - lar, al - bat - ta o' - tar yuz dan

zo' r ahd i - la pay - mon - lar.

Ol - tin - ga xa - zi - nam - san, (jo - ni - mey), bo - g' im - la

ba - ho - rim - san. Har yer - da ma - dad -

ko - rim, (jo - ni - mey) har ish - da ma - do - rim - san,

har yer-da ma-dad - ko-rim, har ish-da

ma-do - rim - san. El bir - la Ha-bi -

biy ham... El bir - la Ha-bi - biy ham

meh - nat - da, sa - do - qat - da, Bo'l - ding Va -

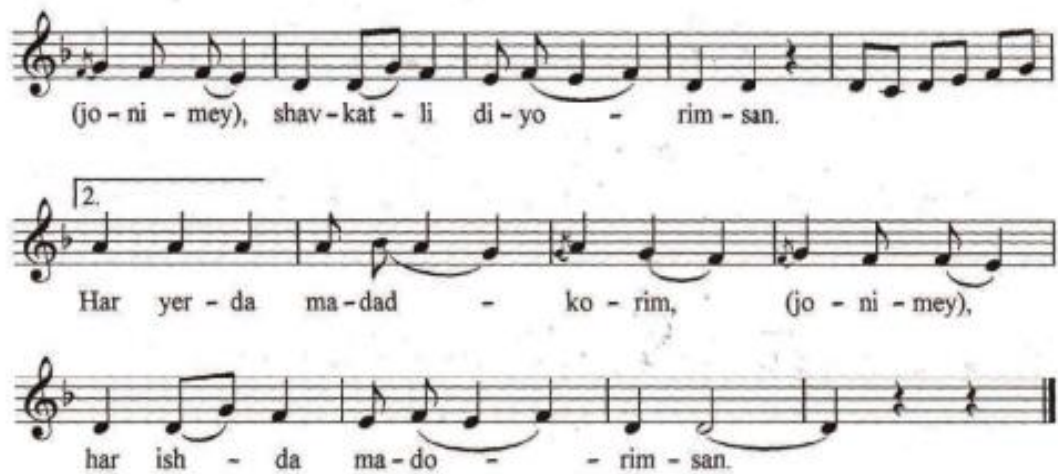
ta-nim o - bod shav - kat - da, a - do - lat - da,

To - bo - ra o - zod xal - qim

yash - nay - di sa - o - dat - da, to - bo - ra

o - zod xal - qim yash - nay - di sa - o -

dat - da. Mash - hu - ri ja - hon bo'l - ding.

Ey, ozod, go'zal o'lkam, hu'matli diyorimsan,
 Ko'p zahmat ila topgan baxtimsanu yorimsan,
 Jonim kabi asrayman, nomus ila orimsan,
 Ko'nglim ochilur boqsam, oromu qarorimsan,
 Har yerda madadkorim, har ishda madorimsan!

Qo'yningda o'sar yayrab eng baxtiyor insonlar,
 Boshdan oyoq oq oltin sahroyu biyobonlar.
 Albatta o'tar yuzdan zo'r ahd ila paymonlar,
 Oltinga xazinamsan, bog'im - la bahorimsan,
 Har yerda madadkorim, har ishda madorimsan!

El birla Habibiy ham mehnatda, sadoqatda,
 Bo'lding Vatanim obod shavkatda, adolatda,
 Tobora ozod xalqim yashnaydi saodatda,
 Mashhuri jahon bo'lding, shavkatli diyorimsan,
 Har yerda madadkorim, har ishda madorimsan!

Ултирур эрди мени ҳижрон ҳаёлинг бўлмаса,
 Ё умиди давлати васли висолинг бўлмаса
 Севмагай эрди киши одамда сендин ўзгани,
 Гар вафо қилмоқда ошиққа ўсолинг бўлмаса
 Нечае бўлса малак, кўргач сени инсон бикин
 Не ажаб машҳарда ҳам сўроқ саволинг бўлмаса.
 Одамийликдин эмаским, ул паридин айрилиб,
 Бу тирикликдан кўнгил гар инфиолинг бўлмаса
 Қилу қолингдан Отойи маърифат тутма уни
 Ул оғиз, белянг ҳаёли бирла холинг бўлмаса.

БҲЙЛАРИНГГА

Ўртача тез Махтумқули шеъри

Юр-самг ё-рим ху-шо-и-ман
 сар-ан қо-нат бўй-ла-ринг-га
 Гул-дай ан-бос и-ра-шад-дор
 соғ са-ло-нат бўй-ла-ринг-га
 мен бул-бул-и ай-лаб ё-зор
 ши-рин хо-шин ол-динг, ин-сор
 Зу-лай-хо-дан қил-диқ хуш-нор
 бул-син хо-нат бўй-ла-ринг-га

Күр-сам хус-ниги
 йүк ар-мо-ним
 Сен-сиз ха-зон
 бул-син жо-ним
 Их-бо-лим, ан-ним
 и-мо-ним
 Кил-сам хур-мст
 бул-ла-ринг-га
 Ой
 Күр-ган о-шик
 фм-до бу-лур
 Эл-юр-ти-дан
 жу-до бу-лур
 Мах-гум-ку-ан
 га-до бу-лур

Юрсанг, ёрим қувонаман,
Сарви қомат бўйларингга.
Гулдан либос ярашибдир,
Соғ-саломат бўйларингга

Кўрсам ҳуснинг йўқ армоним,
Сенсиз хазон бўлсин жоним.
Иқболим — диним — имоним —
Қилсам ҳурмат бўйларингга.

Мен булбулга айлаб озор,
Ширин жоним олдинг, нисор
Зулайходан қолган зуннор
Бўлсин ҳожат бўйларингга.

Кўрган ошиқ фидо бўлур,
Эл — юртидан жудо бўлур,
Махтумқули, гадо бўлур
У каромат бўйларингга.

Уйғун шеъри

ЎЙНАСИН

Т.Жалилов муסיқаси

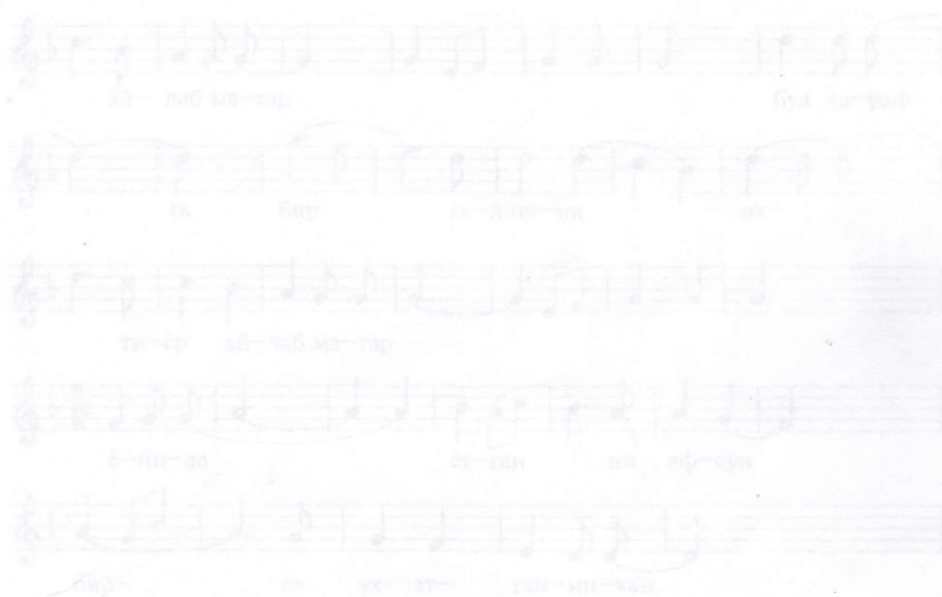
Енгил

О-чи-либ, гул, гул ё-ниб зул-фи па-ри
шон ўй-на-син, Иш-ва бир- ла сил-ки-ниб, то-вус хи-
ро- мон ўй-на-син. О-чи-либ гул, гул ё-ниб
зул-фи па-ри- шон ўй-на-син, иш-ва бир- ла сил-ки-
ниб, то-вус хи-ро- мон ўй-на-син. Ҳар та-раф-
га тар-қа-тиб гул-зо-ри-да гул-лар ат-ри-ни Юз-ла-ри
гул тиш-ла-ри дур лаъ-ли хан- дон ўй-на-син,
Чўл-ғо-ниб бел-лар-га зар- рин ко-ки-ли мас-
то-на-вор, Қад-ди бар-но тўл-ға-ниб мис-ли за-
раф- шон ўй-на-син шон ўй-на-син

Очи́либ гул-гул ёни́б, зулфи паришон ўйнасин,
Ишва бирла силкини́б, товус хиромон ўйнасин.
Ҳар тарафга тарқати́б гулзорда гуллар атрини,
Юзлари гул, тишлари дур, лаъли хандон ўйнасин.

Чўлғони́б белларга заррин кокили мастанавор,
Қадди барно, тўлғани́б мисли зарафшон ўйнасин.
Дилни ўтларга ёқи́б, сарноз ила қийғоч боқи́б,
Хуш табассум, хуш такаллум, офатижон ўйнасин.

Юз латофат бирла ошиқларга санъат боғидан,
Лутфи-эхсон айлабон ул моҳитобон ўйнасин.
Чўлғони́б белларга заррин кокили мастанавор,
Қадди барно, тўлғани́б мисли зарафшон ўйнасин.

Биринчи ойнашди қаринг, ноз уяқули етганимкан,
Эки қилган нақилни уйқудан тинчотганимкан.
Бун тарафга бир келишни нозиср айлаб магар,
Билди етгани афсун бироз ухлатганимкан.

А. Исроил шеъри
Allegretto

✓
ЯЙРА ГҶЗАЛ
(Ялла)

Н. Ҳасанов мусиқаси

Ансамбль **Қизлар**

тр **Хамма**

Яй-ра гў-зал Яй-ра бо-гу ча-ман-да,
бо-гу ча-ман-да Бо-гу ча-ман кўр-ки жа-мо-ли сан-да
жа-мо-ли сан-да Гул-лар ҳавас бир-ла сен-га қарашсин, сенга қараш-
син Ҳусни жамо-линг-га гул-лар я-раш син Ҳусни жамо-линг-га
гул-лар я-раш-син Ҳус-ни жа-мо-линг-га гул-лар я-раш-син

Қизлар

гул-лар я-раш-син гул-лар я-раш-син о - - - - -

Гун-ча о-чил-ган-да

Йигитлар

бун-ча чи-рой-ли бун-ча чи-рой-ли қиз-лар чи-рой-ли-ми
гун-ча чи-рой-ли гун-ча чи-рой-ли о - - - - -

Қизлар **Йигитлар**

о - - - - - о - - - - - Бўс-тон чи-рой-ли-дир.

қиз-лар сар-ви- ноз Қизлар билан ўй- на ўй-на дил-на-
 воз, ўй-на дил-на-воз *f* **Хамма** Яй-ра гў-зал яй-ра бо-ғу ча-ман-да Боғу ча-ман
 кўр-ки жа-мо-ли сан-да Бо-ғу ча-ман кўр-ки жа-мо-ли сен-да
 Гул-лар ҳа-вас бир-ла сен-га қа-раш-син Хус-ни жа-мо-линг-га гул-лар я-раш-
 син Хус-ни жа-мо-линг-га гул-лар я-раш-син гул-лар я-раш- син
 гул-лар я-раш-син

Яйра гўзал, яйра боғу чаманда,
 Боғу чаман кўрки жамоли сенда.
 Гуллар ҳавас бирла сенга қарашсин,
 Хусни жамолингга гуллар ярашсин.

Гунча очилганда бунча чиройли,
 Қизлар чиройлими гунча чиройли.
 Бўстон чиройлидир қизлар сарвиноз,
 Қизлар билан ўйна ўйна дилнавоз.

Яйра гўзал, яйра боғу чаманда,
 Боғу чаман кўрки жамоли сенда,
 Гуллар ҳавас бирла сенга қарашсин,
 Хусни жамолингга гуллар ярашсин.

Ушшоқ Қашқарчаси

рекогасия
Тунгариш

Нозима ғазали

М.М. ♩=76-80

Кўр - гу - зиб но - зик жа - мо - лин мас - ту хай - рон
О - чи - либ гул - гун - ча - дек - ўт сол - ди жо - ну

ай - ла - ди, Ў - зи гул сай - ри - га кет - ди
жис - ми - ма, Бир та - рах - хум - қил - ма - йи - н

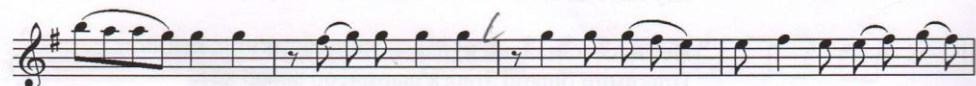
биз - ни боғ - бо - н ай - ла - ди. Кўр - гач ул Хур - шид ю - зин
о - лам - га дос - то - н ай - ла - ди.

ўт - лар ту - таш - ди - жо - ни - ма. Сўл - ди - риб

ум - рим гу - ли - н бах - тим - ни вай - ро - н ай - ла - ди.

Юз жа - мо - ли шо - ми - да пар - во - на бўл - дим

ўр - та - ниб, Бил - ма - ди -

-хо-лим ха-ну - з ағ-ё - ра пай-мон ай - ла-ди. Мис-ли бул-бул

гул ю-зи - н шав-қи - да ай-лар ман на-во. Лек э-шит-май

бир йў-ли - н кў-зим-ни гир-ён ай - ла-ди.

Хар ке-ча у ой фи-ро - ки - да че-кар-ман

ох - лар,

Бир та-бас -

сум қил-ма-йинн хо-лим па-ри-шон ай - ла-ди.

(О) - Май - ли ши - рин тил би-лан

дер ман ка - мо - ли вас - фи - ни, Но-зи-ма гар-чи се-ни

хус - нинг - га боғ-бон ай - ла - ди. Но - зи-ма,

Кўргузиб нозик жамолинг масту ҳайрон айлади,
Ўзи гул сайрига кетди бизни боғбон айлади,

Очилиб гул ғунчадек ўт солди жону жисмига,
Бир тараххум қилмайин оламга дoston айлади.

Кўргач ул Хуршид юзин ўтлар туташди жонима,
Сўлдириб умрим гулин бахтимни вайрон айлади.

Юз жамоли шомиди парвона бўлдим ўртаниб,
Билмади ҳолим хануз ағёра паймон айлади.

Мисли булбул гул юзин шавкида айларман наво,
Лек эшитмай бир йўли кўзимни гирён айлади.

Ҳар кеча у ой фироқида чекарман оҳлар,
Бир табассум қилмайин ҳолим паришон айлади.

Майли ширин тил билан дерман камоли васлини,
Нозима гарчи сени ҳуснингга боғбон айлади.

ГУЛУЗОРИМ

А. Навоий ғазали

М. М. $J = 112$

Дуст-ла-рим, (ай) бир но-за-нин
ва б.

(о) иш-қи бу ҳол

эт-миш ме-ни, зул-фи)

сав-до-си (я) а-лиф

қад-дим-ни дол (до-да) эт-миш ме-ни,

ло-ла гул (ё-ра)

рух-со-ри ҳажр аш-қим-ни

ол (до-да) эт-миш ме-ни, бирпа-

ри (я) пай-кар (а) ға-ми о-шиф-та

ҳол (до-да) эт-миш ме-ни,

эл - га ах, - во-ли-м(а) де-мак -

да гу - нгу лол (до-да) эт-миш ме-ни.

(ё - ра ни-го - рим гул у - зо -

рим во-ей рахм ай-ла ни-го - рим,

гул у - зо - рим, во-ей рахм ай-ла ни-го -

рим ей, куй - ма ме-ни

зор йиғ - ла - ти-б(о) ни-го - рим мей)

Ишқ ет - кур-миш ме - нинг -

дек тел - ба - ни (я) бу ер - га ким,

те-ши - лур кук-си-м(о) ма - ло -

мат ұ - қи-ди-н(о) не ер - га ким,

йўқ ма-жо - лим, ўй - ла, хо -

лим - дин ў - зинг -

га дер - га-ким,

мен ха-

во - йи-ни не-тонг кўр-гуз - са-лар

(о) бу ер - га-ким,

эг - ма қо - ши (я) фик -

ри ан - доғ-ким, хи - лол (до-да)

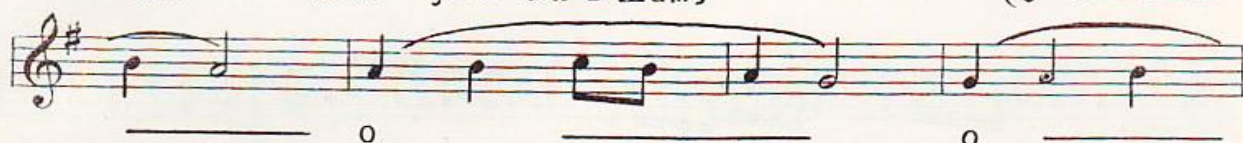
эт-миш ме - ни. (ё - ра ни-го - рим,

гул у - зо - рим во-ей, раҳм ай-ла ни-го -

рим, гул у-зо - рим, во-ей
 рахмай-ла ни-го - ри-мей, куй - ма ме -
 ни зор йиғ - ла - ти-бо ни-го - рим).
 Го - х(и) маж - нун эл - га, гоҳ
 мен соғ и - лан (о, до - да) тенг ұл - ми - шам,
 хас - ра - тинг - дин ло-ла янг -
 лиғ дор и - лан (о во-ей) тенг ұл-ми-шам,
 (во - ей о о о

ким, ха -

Дўстларим, бир нозанин ишқи бу ҳол этмиш мени,
 Зулф савдоси алиф қаддимни дол этмиш мени,
 Лола гул рухсори ҳажр ашкимни ол этмиш мени,
 Бир пари-пайкар ғами ошифта ҳол этмиш мени,
 Элга аҳволим демакда гунгу лол этмиш мени.

Ишқ еткурмиш менингдек телбани бу ергаким,
 Тешилур кўксим маломат ўқидин не ергаким,
 Йўқ мажолим, ўйла, ҳолимдин ўзингга дергаким,
 Мен ҳавойини нетонг кўргузсалар бу ергаким,
 Этма қоши фикри андоғким, ҳилол этмиш мени.

Гоҳ мажнун элга, гоҳ мен соғ илан тенг ўлмишам,
 Ҳасратингдин лола янглиғ доғ илан тенг ўлмишам,
 Ким, хазон фаслидаги япроғ илан тенг ўлмишам,
 Ер кўйи ичраким, тупроғ илан тенг ўлмишам,
 Ишқ савдоси бу янглиғ поймол этмиш мени.

МУБТАЛО БЎЛДИМ СЕНГА

м.м.

① Кўр - га - ли ҳус - нинг - ни зо - ру муб - та - ло бўл -
дим сан - га, ② не ба - ло - лиғ -
кун э - ди - ким, ош - но бўл - дим сан - га.
③ Ҳар неча де - дим - ки, кун - кун
дин у - зай сан - дин кўн - гул, ④ ваҳ - ки, кун - кун -
дин ба - тар - роқ муб - та - ло бўл - дим сан - га.
1. 2.

⑤ Мен қа_чон де_дим: "ва_фо қил_ғил меңга" зулм
 ай_ла_динг, ⑥ сен қа_чон де_динг: "манга бұл_
 ғил, фи_до" бұл_дим сан_га. ⑦ Эй кунгул, тар_
 ки на_си_хат ай_ла_дим, о_во_ра бұл,
 ⑧ юз ба_ло, ет_мас_ки, мен ҳам бир ба_ло бұл_
 дим сан_га.
 ⑨ Жо_ми жам бир_ла Хи_зир су_йи на_си_бим_
 дур му_дом, ⑩ со_қи_ё, то тар_ки жоҳ ай

лаб га-до бўл-дим сан-га.

9 Жа - ми жам бир-ла хи-зир су -

йи на - си - бим - дур му - дом 10 со - қи - ё, то

тар - ки жоҳ ай - лаб га - до бўл - дим сан - га.

11 Ғус - са чан - ги - дин На - во - ий топ - ма - дим "уш -

шоқ" а - ро, 12 то На - во - ий - ден а - си - ру

бе - на - во бўл - дим сан - га,

12 то На - во - ий - дек а - си - ру бе - на - во бўл - дим сан - га.

Кўргали ҳуснунгни зору мубтало бўлдим санга,
Не балолиғ кун эдиким, ошно бўлдим санга.

Ҳар неча дедимки, кун-кундин узай сандин кўнгул,
Ваҳки, кун-кундин батарроқ мубтало бўлдим санга.

Мен қачон дедим: «вафо қилғил манга» зулм айладинг,
Сен қачон дединг: «манга бўлғил фидо» бўлдим санга.

Қай пари пайкарға дерсан телба бўлдинг бу сифат,
Эй пари пайкар, не қилсанг қил манга, бўлдим санга.

Эй кўнгул, тарки насиҳат айладим, овора бўл,
Юз бало етмаски, мен ҳам бир бало бўлдим санга.

Жоми Жам бирла Хиэр суи насибимдур мудом,
Соқиё, то тарки жоҳ айлаб гадо бўлдим санга.

Ғусса чангиндин Навое топмадим ушшоқ аро,
То Навоийдек асиру бенаво бўлдим санга.

САВТИ КАЛОН СОҚИЙНОМАСИ

М. М. I. 84-88

Келтур-са юз ба-ло-ни ӯ-шва
 бе-вафо менга, келсун, а-гар ю-зум
 II, ни ӯ-вур-сам ба-ло менга,
 Нет-гай-менул ра-фи-қ(и) би-ла-
 ким қи-лур ба-си, меҳру ва-фо ра-қиб-
 қа жав-ру жав-фо менга,
 III
 Бе-го-на бул-са ақл ме-ни тел-ба-дин не тоил
 чунбул-ди ул па-ри си-фа-тим

О- ш(и)но мен-га. О-ху ёшим-дин
 ор- та-ду-рур заъф. эя. та-биб.
 (О) (О)
 былдим. я-равш-мас ам-либу о-бу ҳа-во менга
 (о) вай е-рей)
 Дардинкурбму-о- ли жа-да
 зо- янъэт- ша умр, (о
 о (о) кимжондадарди
 ишқ ду-рур бе да-во мен-га. (о
 о о
 IV

Келтурса юз балони ўшал бевафо менга,
Келсун, агар юзумни эвурсам бало менга.

Нетгаймен ул рафиқ билаким қилур баци,
Меҳру вафо рақибга, жавру жафо менга.

Бегона бўлса ақл мени телбадин не тонг,
Чун бўлди ул пари сифатим ошно менга.

Оҳу ёшимдин ортадурур заъф, эй, табиб,
Билдим, ярашмас эмди бу обу ҳаво менга!

Дардим кўруб муолижада зойи этма умр,
Қим жонда дарди ишқ дурур бе даво менга.

То ёр кимни истару кўнглина ким ёқар,
Ташвиш бежиҳат турур охир сенга, менга.

Если даже принесет мне эта вероломная сто бед,
Пусть приходит! Если отверну от нее лицо — беда мне!

Что делать мне с этой подругой, которая проявляет
Столько приязни и любви к другому, столько жестокости и неприязни
ко мне?

Если стал чужим разум мне, глупому, — не диво,
Ибо стала эта красавица с качествами пери мне знакомой.

SHAROB I ✓

O'zbek xalq kuyi
Bobur g'azali

O'rtacha tez

Kim ko' - rar xur - shid - ni ul
Jan - nat - dur ma - vo - ni

ul mo - hi siy - mo bo'l - ma - sa
zo - hid ne - tay men yo - ra kim

kim ko' - rar shak - kar - ul
is - ta - ram ku - yi - din o'z -

la' - li shak - kar xon bo'l - ma - sa
ga man - ga ma lo bo'l - ma - sa

Gul ti - kon - dur ko'z - la - rim -
Gar bo - shing ni - kes - sa - lar

ga ul yu - zing Gul - dan yi - roq
ish - qi - da ey Bo - bur se - ning

gar bo - shing - ni kes - sa - lar

ish - qi - da ey Bo - bur se - ning

sarv o' - qi din bag' - ri - ma

ul sar - vi ba - lo bo'l - ma - sa.

Шароб

Бобур газали
Халқ мусикаси

Ким кў-ру-р ху-р-ши-д(и)-ни

ул мо-хи сий - мо бўл-ма-са - а, Ким сў-ру

р шак-ка - р-ни ул даъ-ли ша-ка

р-хо бўл-ма-са - а. Гул ти-кон - н-

- дур кўз - ла - рим - - - м - га ул ю - зи - -

- и гул - дин йи - ро - қ, Сар - ви ў - - қ

дур бағ - ри - ма - - - а ул са - р - ви ба - - - ло

бў - - л - ма - са - а. рубоб

рубоб

Тий - ма - гил - л де - во - на кў -

- - - нг - лим - ни - ки рас - во бўл - ма де - б,

О - шинг ўл - - - ғай - му э - ди

ул тел - ба маъ - - - во бўл - ма - са - а.

Гар бо - ши - - - нг - ни кес - са - ла - - -

Ким кўрур хуршидни ул моҳисиймо бўлмаса,
 Ким сўрур шаккарни ул лаъли шаккархо бўлмаса.
 Гул тикондур кўзларимга ул юзи гулдин йирик,
 Сарви ўқдур богима ул сарви бало бўлмаса.

Тиймогил девона кўнглимники расво бўлмаса,
 Ошиғ ўлғайму эди ул телба маъво бўлмаса.
 Гар бошингни кессалар ишкида эй Бобур сенинг,
 Ёрдин кўнглинг керакким ўзга қатво бўлмаса.

ДУГОҲ ҲУСАЙН IV

М. М. $\text{♩} = 100$

Эй, ниго-рим, бу насадо

ай-ла-динг, меҳ-риш-қинг жон а-ро жо

ай-ла-динг, хо-на.йи

дил ни мусаффо ай-ла-динг,

Ўз жамо-линг - ни чупайдо ай-ла-динг,

ишқ э-ли-ни мас-тушайдо ай-ла-динг.

Ум-р(и)лар сендин сурарман

бир нишон, Фур-қатингда кўз-ларим дур

хун-фи-шон, ис-та-рам (е й)

вас-линг қилибтун - кун фи-гон,

гоҳ бўлибпай - до, бўлирсан гоҳ ниҳон,
 бул ажаб уз - ни ҳувайдо ай - ладинг.
 Но - ришқинг кунглимичра
 таш - лабон, жо - нужисмим ён - дурурга
 бош - лабон, гай - рсюларни
 ў - зинггайул - дошлабон,
 ҳас - ратингда кўз - ларимни ёш - лабон,
 ақ - лу ҳу - шим турфаяғмо ай - ладинг
 а а а ё раҳ

Эй, нигорим, бу на савдо айладинг,
Меҳри ишқинг жон аро жон айладинг,
Хонайн дилни мусаффо айладинг,
Ўз жамолингни чу пайдо айладинг,
Ишқ элини масту шайдо айладинг.

Умрлар сендин сўрарман бир нишон,
Фурқатингда кўзларимдур хунфишон,
Истарам, васлинг қилиб тун-кун фиғон,
Гоҳ бўлиб пайдо, бўлурсан гоҳ ниҳон,
Бул ажаб ўзин ҳувайдо айладинг.

Нори ишқинг кўнглим ичра ташлабон,
Жону жисмим ёндурурга бошлабон,
Ғайрларни ўзингга йўлдошлабон,
Ҳасратингда кўзларимни ёшлабон,
Ақлу ҳушим турфа яғмо айладинг.

Бенаво афтодаларга ёр ўзинг,
Лабларингдан дур сочиб ҳар бор ўзинг,
Неткуси этсанг қарам изҳор ўзинг,
Сўрмасанг ҳолимни бас душвор ўзинг,
Қоматим ҳам бор дунё айладинг.

Хислати дилпорани ишқинг аро,
Бекасу бечорани ишқинг аро,
Маҳзуну оворани ишқинг аро,
Ваҳ бу бахти қорани ишқинг аро
Беҳуду ошуфта расво айладинг.

О красавица, что это ты за дело сделала,
Для солнца любви к тебе в душе моей место избрала?
Дом сердца чистым ты сделала,
Когда свою красоту в нем показала
И влюбленных в тебя хмельными и безумными сделала.

Всю жизнь прошу я от тебя какого-нибудь знака внимания;
В разлуке с тобой глаза мои льют кровь.
Желая свидания с тобой, издаю я днем и ночью вопли.
Иногда появляешься ты, иногда исчезаешь,
Удивительно, что себя ты видимой сделала!

Айлагач

Навоий ғазали
Холхўжа Тўхтасинов мусикаси

М.М. ♩=72-76

Хус - ни ор - тар

юз - да зул - финг ан - ба - раф - шон ай - ла - гач,

Шаъ - ми рав - шан - рок бў - лу - р то - рим па - ри - шон

ай - ла - гач. Юз - ни гул - лар - дин бе - зар - му

биз - ни кур - бо - н ай - ла - ди, Ё ю - зинг - га

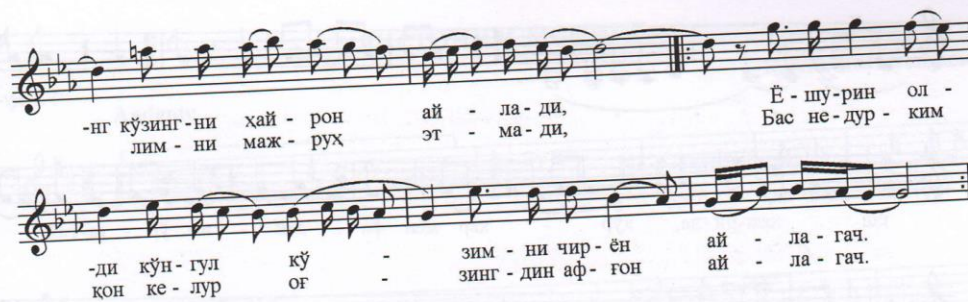
тег - ди қон - ла - р (ей) биз - ни кур - бон ай - ла - гач.

Қон э - мас - ким
Жон - да қуй - гач

ён - ди гул - гу - н хул - ла жан - на - т хо - зи - ни - и,
нақ - ди иш - ки - нг қил - ди қўнг - лим - м - ни ҳа - ло - к,

Ишқ мақ - ту - лин ша - хид ай -
Ўл - ти - рур мах - рам - ни сул - тон

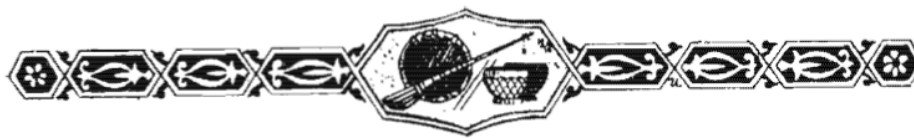
- лар - да ур - ё - н ай - ла - гач. Ош - кор ай - лар ю - зи -
ган - жи пин - хо - н ай - ла - гач. Эй На - во - ий ишқ а - гар қўнг -

Хусни ортар юзда зулфинг анбарафшон айлагач,
Шаъми равшанроқ бўлур торин паришон айлагач.
Юзни гуллардан безабму бизни курбон айлади,
Ё юзингга тегди қонлар бизни курбон айлагач.

Қон эмаским ёпди гулгун хулла жаннат хозини,
Ишқ мактулин шаҳид айларда урён айлагач.
Ошқор айлаб юзинг кўзингни ҳайрон айлади,
Ёшурин олди кўнгил кўзимни чирён айлагач.

Жонда кўйгач нақди ишқинг қилди кўнглимни ҳалок,
Ўлтирур маҳрамни султон ганжи пинҳон айлагач.
Эй Навоий, ишқ агар кўнглимни мажруҳ этмади,
Бас недур ким қон келур оғзингдан афғон айлагач.

БАЁТ V

М.М. $\left\{ \begin{array}{l} = 160 - 168 \\ = 96 - 100 \end{array} \right.$

1.

Сен -

сен се - ва - рим хо - хи и - нон,

хо - хи и 2. нон - ма,

қон - дир жи - га - рим, хо -

хи и - нон, хо - хи и - нон - и. 1.

ма - Хиж

рон ке - ча - си чар - хи) фа - лак - ка е -

гар 2. оқ - ри,

о - хи са - ха - рим

хо - хи и - нон, хо - хи и - нон -

III. 1.

ма. Хақ -

қон - ки қи - лич кел - са бо - щим

га э - ши - гинг - дин, (о

о) йўқ -

дир гу - за - рим, хо - хи и - нон, хо -

хи и - нон - ма

IV. 1.

Ус - рук ку - зинг эш -

ко - ли - ни хар - ки на - зар эт - сам.

(о о)

2.

қол - мас ха - ба - рим. хо -

хи и - нон, хо - хи и - нон

ма. (с рей с

рей ё — рей ё —

рей ёр — ё — рей)

V.1.

Эй ю — зин-га куз сол —

за — ли ўз — га ки — ши бир —

ла, йўқ —

дир на — за — рим, ҳо — ҳи и — нон, ҳо —

ҳи и — нон — ма.

о о

о о VI.1 ё —

рой) Ишқ

ў — ти — да Луг — фий ю — зи ол —

тин - ни я - шур - ди, (ё
 2. Эй
 сийм - ба - рим, хо - хи и - нон хо -
 хо и - нон - ма. (ё -
 рей е - рей е -
 рей е - рей ёр -
 е рей, 2а.
 Эй сийм - ба - рим хо -
 хи и - нон, хо - хи и - нон -
 ма (ей е -
 рей во ей
 э жо - на - мо).

—

Сенсан ссварим, ҳоҳи инон, ҳоҳи инонма,
 Қондир жигарим, ҳоҳи инон, ҳоҳи инонма.

Ҳижрон кечаси чарҳ фалакка етар орн,—
 Оҳи саҳарим, ҳоҳи инон, ҳоҳи инонма.

Ҳақ онки қилнч келса бошимгаа эшигингдин,
 Йўқдир гузарим, ҳоҳи инон, ҳоҳи инонма.

Усрук кўзинг ашқолини ҳарки назар этсам,
 Қолмас хабарим, ҳоҳи инон, ҳоҳи инонма.

Ой юзинга кўз солғали ўзга киши бирла,
 Йўқдир назарим, ҳоҳи инон, ҳоҳи инонма.

Ишқ ўтида Лутфий юзи олтинни яшурди,
 Эй сиймбарим, ҳоҳи инон, ҳоҳи инонма.

Ты моя любимая, хочешь — верь, хочешь — не верь,
 В крови мое сердце, хочешь — верь, хочешь — не верь.

В ночь разлуки доходят до колеса неба
 Мои вздохи под утро, хочешь — верь, хочешь — не верь.

Право, если даже коснется моей головы меч,
 Не уйти мне от твоих ворот, хочешь — верь, хочешь — не верь.

Когда я смотрю на форму твоего хмельного¹ глаза,
 То не останется обо мне вестей², хочешь — верь, хочешь — не верь.

Чтобы бросить взгляд на лунолицую вместе с другим человеком,
 Нет у меня глаза, хочешь — верь, хочешь — не верь.

В огне любви к тебе лицо Лутфи покрывается золотом³,
 О моя среброгрудая, хочешь — верь, хочешь — не верь.

14 слогов. Единая рифма повторяется в первой и во всех четных строках.

¹ То есть томного.

² То есть я пропадаю от любви.

³ То есть желтеет от тоски.

Наср—ашула бўлими Вокальный раздел

БИРИНЧИ ГРУППА ШУЪБАЛАР

ПЕРВАЯ ГРУППА ШУЪБЕ

САРАХБОРИ ДУГОҲ

М. М. $\text{♩} = 66-70$

лу - ха - тинг ха ё - ли - дин, эй, сар - ви

гул у - зор, Го - хи кӯ - зум га

хол ту - шуб - дур, го - хи гу

бор

Ю - зинг - да

хол саф - қа - да том - фон ке - би қа -

1 a.

- ро, Ю - зинг - да хол

саф - қа - да том - фон ки - би қа - ро,

Хо - линг ма - ло қа - ты туз э - рур -

ким қа - ро - да бор.

Хай жо - ня

мо.

III.

Жо - ним - ни ўр - та - ган ю - зу хо

линг - ни бил - ма - санг Ут шуъ - ла -

си - да ай - ла гу - мон бир ў - чуқ ша .

рор. р. р. IV.1.2

Хай жа - ни - мо. Бил - мон кў

нгул - да хол - ла - ри - нинг ха - ё - ли -

лур. ё кир - ли - кинг ти - қан ла -

рин ай - лаб - сен ус - га - вор.

их - ти - ёр

Хай жо - ни - мо.

Мис - кин На - во - ни хо - ли ла - бинг кўр - са

жон бе - рур Боқ - санг не бўл - ди

су - ра - ти хо - ли - га, эй ни - гор

Хай жо - ни - мо.

attacca

ТАРОНА I

М. М. $\text{♩} = 88$

13 (7+6) 4 (7+6) 4

Кўз - ла - ринг фи - ро - қи - да

да ё - рай тан - ла - ло та - ган қон

лар. Қил - га - ли та - мо - шо - син

саб' не - ки - ди муш - гон - лар.

Эй - га - ний ка - рам ай - лаб

хус - нинг - ги за - ко - ти - ди

Фақр а - ро га - до - лар - га ё - ра,

ай - ла - ғай - сен эҳ - сон - лар

Саб - ре он чу - нон эт - дим

бўл - ма - ди му - род - хо си - (си) л

Тиш - ла - дим а - даб то шин

то- ки син - ди дан - дон лар

Бул ша-ро ба - н о таш ё рей

саҳл гут - ма ғй маҳ - буб

То чи-қар - ди о - ҳим ни

қўнг - лум ич - ра сў-зон - лар

а т т а с с а

ТАРОНА II

М. М. ♩ = 92-96

Раҳм ай - ла - санг - чи

де - во - на - лар - ға Иш-қинг-да бўл - ган

аф - со - на-лар - ға, Ай - лаб жу-до - лик,

эй ҳам - ни-ши ним, Қил-динг-жа-фо - лар

ҳам - хо - на-лар - ға, Куй-дур - ма-жо - ним

рашк ғ - ти бир ла о-чиб ю-зинг - ни

бе - го на-лар = га ,
 Хар дам ти-лар - мен
 хус - ни ка-мо линг У-риб бо-шим - ни
 ос - то - на-лар - га , Ен - дир, қу-ё шим
 хил -ват-и - чин да Шам-и - жа-мо - линг
 нар .. во-на - лар-га , Иш - қинг ни ган
 жи вай-рон кў - йгул - да
 Қўй-санг - ту-рар - му ко - шо - на-лар - ча аттесса

ТАРОНА III

Я на бўл - ми - шам о
 ши-қи зо, рш хам Ҳа-ро-бо ти ю, рни -
 ту хам-мо рш хам Ила-ри чех - ра ат - фо -

ли-кинс то ши дин Бў-либ сар ба сар жик
 мин аф го рид хам Е рим ер ял-ла
 лал - ло, ял ла - ли дўст,
 Жо-ним ёр ял - ла лал ло, ял ла - ли дўст.

ТАРОНА IV

М.М. 96

Е ши га бо - рай гам
 дан ку гу тай- чал ки бу ди янм фар
 с ди та лай Вас лини ни мз йи но
 аз си-га ми кал бим ла я ро оч
 ай а ла ми Қал бим ла-я ро оч
 ай а ла ми Эй е-рай е рай Эй ши-рин а
 рай Эй е - рай е рай Эй бе - дард е - рай

ТАРОНА V

М М $\text{♩} = 36-100$

Хаж ринг да эй ёр

ко дим фи-фон дур Тин май кў-зим - дин

аш ким ра-вон дур хаж - ринг да, эй ёр

ко рим фи-фон дур Тин май кў-зим дин

аш ким ра-вон - ду-рей Аш-ким ра-вон~

ду рей Ай да га-рах - хум

мен га ни го рим Аҳ во ли зо рим

сен га а ён дур Ай ла та-рах хум

мен га ни го рим Аҳ - во - ли зо рим

сен га а ён ду рей

ул до ла янг лиғ ба - рим ча жа "

Боз ус - ти - на боз доғ - лар ни - хон - дур.
Сен - сан ҳа - би - бим, ҳо - зиқ та - би - бим,
Дар - дим - га бе - шак бул бе - гу - мон дур.
Гул - дек ю - зинг - ни иш - қи - да Нис - бат.
Бул - бул га - ӯх - шаш ко - ри - фи - гон - ду - рей,
Гул - дек ю - зинг - ни иш - қи - да Нис - бат
Бул - бул - га - ӯх - шаш ко - ри - фи - гон - дур.

ТАРОНА VI

ТАРОНА VI

М. М. $\text{♩} = 72-76$
 $\text{♩} = 135-140$

ВІІІ ССЯ

Хо - лим - ни сен - га ай -

тиб ҳажр ў - ти - га ўр - тан - дим,

Эй ёр, ё - мон қил - ди - мей, ҳар

не - ки де - дим, - ён - дим. Хо - лим -

ни - сен - га ай - тиб ҳажр ў - ти - га ўр - тан

[illegible]

ШТОБ АЙЛАБ

М.М. $\text{♩} = 72 - 76$

1. 1.

Тун

оқшом келди кул-бам со-

ри ул гул-рух ш(и)-тоб ай-

2. 2.

лаб, хи-ро-ми

сур-ъа-ти-дин гул у-за-тер-

дин гу-лоб ай-лаб.

II.

1. 1.

Қи-либ муж-гон - ни шаб-ру-

лар ки-би жон қас-ди-га хан-жар(ей),

2. 2.

бе-ли-га зул-фи ан-бар

бо - ри-дин муш - кин та-ноб ай -
 III. лаб. Ку-ёш-дек
 чех - ра бир-ла ти - ра кул-баш
 II. ай - ла-гач рав-шан, (ей) мен-га тит -
 рат - ма туш-ти, зар ра янг-лиқ
 IV. из - ти-роб ай-лаб.
 1. Ку-либ ул-тир - ди - ю ил -
 ким че - киб, ё - ни - да
 2. ер бер - ди, та-кал-лум бош - ла
 ди - ҳар лаф - зи-ни дур - ри ху -
 тоб ай - лаб, (ё - рим - мей
 жо - ним сй) о

Ши-рин (ё-рей а-во-ей)
 v. 1. Ки,
 э зо-рий ба-ло-каш о-ши-
 гим, мен-сиз не-чук-дурсен со
 2. ёр ё-рей),
 мен ул-дим ло-лаи),
 ай-та ол-ма-йин май-ли жа-
 воб ай-лаб, (ё рим ей
 жо-ним ей о
 VI. ши-рин ё-ре а-во-ей),
 1. Чи-
 кар-ди ши-ша-и май, до-фи
 зя

бир со- гар ту-ла куя ди. (ё.
 ёр ёр- ей) 2.
 И- чиб, тут-ти мен
 -га, юз нәвз- и нәз о- со и-
 тоб ай- лаб. (ё- рым ей
 жо- ним ей о
 ши-рин ё- рей ай- во-ей).
 VII. 1.
 А-ни ким, элт- гай
 васл уй- ку-си ши- рат ту-
 2.
 -ни бун-доқ (эй), На-во-ий- дек ё-
 тар то суб- хи мах-шар тар- ки
 хоб ай- лаб(о ё- рей).

Тун оқшом келди кулбам сори ул гулрух шитоб айлаб,
 Хироми суръатидин гул уза тердин гулоб айлаб.
 Қилиб мужгонни шабрулар киби жон, қасдиға ханжар,
 Белига зулфи анбар боридин мушкин таноб айлаб.
 Қуёшдек чеҳра бирла тийра кулбам айлагач равшан,
 Менга титратма тушти, зарра янглиғ изтироб айлаб.
 Кулиб ўлтирди-ю илким чекиб, ёнида ер берди,
 Такаллум бошлади, ҳар лафзини дурри хушоб айлаб.
 Ки, э зорий болокаш ошиғим, менсиз нечукдурсен,
 Мен ўлдим лол, айтаолмайин майли жавоб айлаб.
 Чиқарди шишани май, доғи бир соғар тўла қуйди,
 Ичиб, тутти менга, юз навъи ноз осо итоб айлаб.
 Ани ким, элтгай васл уйқуси ишрат тун бундоқ,
 Навонийдек ётар то субҳи маҳшар тарки хоб айлаб.

Пришел вечер, и эта розоликая к моей хижине спешит,
 Так быстро она идет, что на розе ее лица от пота озеро.
 Сделав ресницы кинжалами, чтобы покуситься на мою душу, подобно
 ночным разбойникам,
 Она превратила свои кудри, пахнувшие амброй, в черные веревки для
 пояса.
 Словно солнце, осветила она своим лицом мою темную хижину,
 А на меня напала дрожь, и я трясусь, как пылинка в лучах солнца.
 Смеясь, она присела и, потянув меня за руку, дала мне место возле
 себя,
 Начала разговор, превращая каждое свое слово в прекрасный жемчуг
 «О несчастный, страдающий мой возлюбленный, каково тебе без меня?»
 А я онемел и не мог сказать ей в ответ «хорошо».
 Вынула она склянку с вином, чашу дополна налила,
 Выпила и дала мне, с сотней ужимок меня упрекая.
 «О безумный, наверно увидел ты пери и оставил разум,
 Начни разговор, выпив эту чашу, подними завесу смущения».
 Выпив, издал я вопль, упал к ее ногам, выйдя из себя¹,
 Не вино, а ее ласка сделала меня пьяным и разрушенным².
 Когда ее уносит сон близости с другим в ночь веселья,
 Навои лежит, расставшись со сном до самого утра воскресения
 мертвых.

16 слогов. Единая рифма повторяется в первой, второй и последую-
 щих четных строках.

¹ То есть потеряв самообладание.

² То есть бессильным.

ҚАШҚАРЧАИ САВТИ КАЛОН

А.Ўтар ғазали

$\text{♩} = 88-92$

Но_за_ни_ним,

не а_жаб ҳар - дам ман - га ноз ай - ла_са,

то_ки бу иш - дин ме_ни ишқ ич - ра мум_тоз

ай - ла_са, то_ки бу иш - дин ме_ни ишқ

ич - ра мум_тоз ай - ла_са.

III.

Лаб та_кал - лум - га о_чиб мен ҳам то_пар_ман

то_за жон жум_ла_и уш - 2а. шо_қи_га жон

бер_мак о_ғоз ай - ла_са жум_ла_и уш -

шо-қи-ға жон бер-мак о-ғоз ай-ласа
III 1а

лаб та-кал-лум

ға о-чиб мен ҳам то-пар-ман то-за жон.

2б жум-ла-и уш = шо-қи-ға жон бер-мак о-ғоз

2в. ай-ла-са жум-ла-и уш = III. шо-қи-ға жон

бер-мак о-ғоз ай-ла-са,

1. Зух-ра кук уз - ра у-рар рақ -

қос соз ол - ғон ҳа-мон,

2. лаъ-ли ши-ри - ни а-гар лаҳ -

ни фа-лак-тоз ай-ласа, о

IV 1 Бўл-ғуси ал -

бат-та до-ми ишқ бир-ла пойч-банд.

жон қуши, гар ёр кў-йи со-ри пар-доз

ай-ла-са. ^о

Хо-ти-ри о - шуф-та-дур ким

айб қил-манг, дўст - лар, гар А-ваз шоҳ

хиз - ма - ти - ни уш - бу йил оз

ай - ла - са, гар А - ваз шоҳ

хиз - ма - ти - ни уш - бу йил оз ай - ла - са. *attacca*

TA'LIM TEXNOLOGIYASI

Amaliy mashg'ulotning tarkibiy bloklari
--

Nazariy blok (Nimani o'rgatish kerak?)	Metodik blok (Qanday bajarish kerak?)
Mavzuning ilmiy-nazariy asoslari, ijro qoidalari, qo'shiqdagi notanish so'zlarning izohi, matn mazmuni, ijro uslubi, qisqacha tanlangan qo'shiq yoki ashula bastakorining hayoti va ijodi, musiqaviy belgilar bilan tanishtiriladi	Ijro qoidalarini o'rganish, o'rgatish, qo'llash, foydalanish, ijro texnikasi, ijro madaniyati masalalarini o'zlashtirish

Amaliy blok (Nima uchun kerak?)	Xulosa blok (Nima qilish kerak?)
“Qayerda, qachon, nima maqsadda, qanday vositalar, qaysi cholg'ular orqali, qanday me'yorlarda, qanday ohangda, qaysi diapazonda, qanday qochirim va bezaklar asosida ijro etish” bilan tanishtirish va ijro ettirish	Nazariy, amaliy, nazorat va metodik bloklar bo'yicha umumlashtiruvchi natijalarni ifodalashga xizmat qiladi
Nazorat blok (Tushunarlimi?)	Tavsiya (Ma'qulmi?)
Talabalarning o'zlashtirishlarini amaliy ijro va nazariy so'rov davomida tezkor nazorat qilishga xizmat qiluvchi, har xil didaktik materiallar va usullar	Talabalarning mavzu va ijro borasidagi fikr-mulohazalari va takliflarini hisobga olgan holda, hamkorlik va hamfikrlilikda belgilagan asosiy yo'l-yo'riqlar

Ta'lim trenerlari

Ma'rifiy jarayon	Ta'lim beruvchi va ta'lim oluvchi orasidagi bilim berish va bilib olish munosabatlari majmui
Bilim	Madaniy, ma'rifiy, ma'naviy amaliyotda tekshirilgan va mantiqan tasdiqlangan, musiqani bilish jarayonida erishilgan natijasi, shu musiqa haqida talabalar ongidagi tasavvurlar, tushunchalar, muhokama va nazariyalar orqali ifodalagan inyekosi

Ta'lim	Talabalarga o'qitish, tushuntirish, ko'rsatish, amaliy ijro asosida nazariy va amaliy bilimlar berish
Tarbiya	Ta'limning nazariy va amaliy fazilatlarini, ma'lum hunarni egallash uchun zarur bo'lgan hulq normalarini va amaliy malakalarni o'rganish.
Pedagogik texnologiya	O'qitish vositalari yordamida, muayyan bir dastur asosida, maqsadga yo'naltirilgan tizimli ta'sir natijasida zarur va oldindan belgilangan musiqiy sifatlarni shakllantiruvchi tadbir
Ta'lim usullari	O'qituvchi bilan o'quvchilar o'rtasida, nazariy va amaliy bilimlar berish va ularni anglab olish maqsadida amalga oshiriladigan o'zaro aloqalarni tartibga soluvchi pedagogik tadbirlar
Bilish faoliyati usullari	Tushuntirish, suhbat, charxpalak, illyustrativ, reproduktiv, muammoli bayon, aqliy hujum, guruh ichida guruh, qora quti, ijro mahorati, xususiy qidirish (evristik); yarim tadqiqot, klaster, B.B.B, VENN diagrammasi.
Ta'limni tashkil qilish usullari	Uzatish, qabul qilish, anglash, esda saqlash, amalda qo'llash, mustaqil ta'lim.
Ta'limning og'zaki usullari	Hikoya, amaliy ijro, suhbat, debat, savol – javob.
Ko'rgazmali usullar	Repurtuar matni va nota yozuvi tushirilgan ko'rgazma, tarqatmalar, doskadagi nota yozuvlari va musiqaviy belgilar, musiqaviy asar muallifining surati, magnitafon, MP 3, magnit lentalar, disklar, mavzuga oid slaydlar
Tarbiya usullari	Vazifani qo'yish, uni bajarish usullarini rejalashtirish, bajarish jarayonini boshqarish, tahlil qilish, kamchiliklar sababini aniqlash, maqsadga to'liq erishish uchun ta'lim jarayoniga o'zgartirishlar kiritish.
Maxsus usullar	O'yin, rag'barlantirish va asoslash, quvonch hissini yaratish, o'z-o'zini nazorat qilish va baholash
Majmua	O'zaro funksional aloqadorlikda bo'lgan, bir butunlikni tashkil qiluvchi qismlar birikmasi.
Amaliy mashg'ulot	O'qituvchi tomonidan mavzuni nazariy va amaliy asosda bayon qilishdan iborat bo'lgan o'quv mashg'uloti.
Amaliy mashg'ulot tezisi	Amaliy mashg'ulotning qisqa ifodalangan qoidalari, xolatlari, mazmunlari.
Amaliy mashg'ulot ishlanmasi	Amaliy mashg'ulot mazmunining qisman yozma bayoni, amaliy mashg'ulotning to'liq dars ishlanmasi.
Amaliy mashg'ulot materiallari	Amaliy mashg'ulotda foydalaniladigan, uning asosiy mazmunini tashkil qiladigan barcha ilmiy- nazariy, amaliy, uslubiy va boshqa ma'lumotlarni o'z ichiga oladi.
Amaliy	Amaliy mashg'ulot o'quv materiallarini tashkil qiluvchi

mashg'ulot modullari	tarkibiy bo'laklar (fikir, qoida, qonun, ijro malakalari, ijro ko'nikmalari, hamfrlik, hamnafaslik, xatti-harakat, intilish)
Amaliy mashg'ulot algoritmlari	Amaliy mashg'ulotni amalga oshirish jarayonini uning maqsadlariga muvofiq ravishda tashkil qilish bosqichlari, tartibi, izchilligi.
Amaliy mashg'ulot elektron varianti	Amaliy mashg'ulot ishlanmasi, musiqaviy asar matni, asarning nota yozuvi, mavzuga oid diagramma, tasvirlar va boshqa materiallarning kompyuter xotirasiga yozilgan varianti, asarning magnitafon va MP 3 larga yozilgan varianti
Amaliy mashg'ulot multimedia varianti	Ashula matnini, uning ayrim qismlarini, asardagi musiqaviy belgilar, toaush diagrammalari, sahna tasvirlari va boshqa materiallarni hamda o'rganilayotgan jarayonlarni kompyuter ekranida animasiyalashtirilgan ko'rinishda zarur bo'lgan ovoz, musiqa ishtirokida namoyish qilish uchun tayyorlangan shakli
Virtual o'quv material	O'rganilayotgan musiqiy asar, asarning mazmun-mohiyati, jarayonlarni tushuntirish va tushunish uchun qulaylashtirilgan xolatda tasvirlash va ifodalash asosida tayyorlangan o'quv vositasi.
Loyiha asosida mashg'ulot	O'quv maqsadiga erishishda mustaqil bilim olish.
Loyiha asosidagi mashg'ulot turlari	Yakka ishlash, juft bo'lib ishlash, kichik guruhlarda ishlash, katta va kichik guruhlarda munozara, davra suhbat, savol javoblar, debatlar
Muammoli ta'lim	O'quv materialini muammolashtirish orqali ta'lim-tarbiya jarayonini faollashtirish, talabalarning o'quv-biluv jarayoniga ehtiyoji, qiziqishi, hoxishini ortirish
Muammoli o'qitish metodlari	Tushuntirish, namoyish etish, reproduktiv, muammoli bayon qilish, ilmiy izlanish.
Kreativ ta'lim	Darslar jarayonida qabul qiluvchi obyektidan ijodkor (kreativ) subyektga aylanishi (bilim bilan tanishish, axborotni tushunib olish, olgan bilimlarni takrorlash va amaliy faoliyatda qo'llay olish hamda keyingi yangi bilimlarni, yangi vazifalarni bajarishda qo'llash)
Evristik ta'lim	Fikrlash jarayoni (analiz, sentiz, umumlashtirish) orqali ayrim operatsiyalar ketma –ketlikda, yangicha yondoshuv orqali yechish, xal etish
Mediata'lim	Media darslar (matbuot, televideniya, radio, kino, video, proyektor, kichik ssenariylar, teatrlashgan vaziyat, foto ko'rgazma, rasmlar namoyish etish, afishalar yaratish) orqali ijodkorlik faoliyatni rivojlantirish
Interfaol ta'lim	(inter- o'zaro) Ijodiy fikrlash, olingan axborotlarni

	faollikda xal etish, fikrni erkin bayon etish, tashabbuskorlik, guruhlarda masalalar yechimini topish
“Aqliy xujum”	Yangi origenal fikrlarni tug’ulishiga qarshilik ko’rsatuvchi tanqidiy muhitni yo’qligi deb atalgan psixologik mexanizm
“Fikrlarning shiddatli xujumi” metodi	5 yoki 6 nafar talabalarni o’z ichiga olgan guruhlariga 15 daqiqa ichida ijodiy vazifalar berilishi, topshiriq yechimi o’qituvchi va boshqa guruhlar a’zolari tomonidan muhokama qilinishi, baho berilishi va bu orqali har bir talabaning shaxsiy imkoniyatlari ro’yobga chiqarilishi
“6X6X6” metodi	Bir vaqtning o’zida to’liq guruh talabalari faoliyatini topshiriq va masalani yechishga jalb etish
“Klaster” metodi	Ixtiyoriy mavzular xususida erkin ochiq o’ylash va shaxsiy fikrlarni bemalol bayon etish
“Qora quti”metodi	Tayanch so’zlar, sanalar, raqamlar, belgilar va x.k. larni kartochkalarga qayd etish va qanday ma’no anglatishini bayon etish.
Aksiomatik metod	Nazariyaning to’g’riligi va noto’g’riligini isbotlangan fikrlar
Germenevtik usul	Qo’shiq matnlarini nazariy va amaliy tushuntirish.
Deduksiya usuli	Umumiy fikrlardan mantiqiy asosda xulosa chiqarish.
Induksiya usuli	Juz’iy muhokamalardan umumiy xulosa chiqarish.
Didaktika	(yun. didaktikos – o’rgatuvchi, ta’lim beruvchi) ta’lim va ma’rifat berish nazariyasi.
Didaktika prinsiplari	Bilim berishda ilmiylik, ta’lim oluvchilar imkoniyati va yosh xususiyatidan kelib chiqish, ko’rgazmalilik, muntazamlilik va davomiylik, hayot bilan bog’lash, ta’lim va amaliyot birligi, ongliklik va faollik, tizimlilik va izchillik, ta’lim- tarbiyaning birligi.
Dialog	(yun. – dialogos) – fikr almashish, ikki kishining suhbat, fikr almashuvi.
Gipoteza	Hodisalarni tushuntirishda o’rtaga tashlangan ilmiy tahmin.

«An’anaviy xonandalik».

Kirish. Fanning xususiy metodikasi. Kuylash malakalarini shakllantirish. “Binnigi”, “Gulligi”, “Ishkami” an’anaviy uslublari haqidagi bilim. Ko’nikma va malakalarni shakllantirish.

Talabalar soni	25 ta.
Vaqt	6 soat.
Dars shakli Amaliy	1. Binnigi”, “Gulligi”, “Ishkami” an’anaviy uslublari

	2.An'anaviy xonandalik Xalq qo`shiqlari turlari</p> <p>3.Laparlar,allalar,yallalar</p> <p>4.An'anaviy va xalq qo`shiqchiligining rivojlanish davri
Mashg'ulot rejasi	1.Xalq qo`shiqchiligi haqida talabalarga tushuncha hosil qilish</p> <p>2. Xalq qo`shiqchiligi janrlarini bilish va o`rgatish</p> <p>3. An'anaviy va xonandalikning rivojlanish davri</p> <p>4.Xalq qo`shiqlaridan namunalar tinglash va ularni ijro etish yo`llarini o`rganish 5. "Daryo toshqin" asari O'zbek xalq qo'shig'i
Mashg'ulot maqsadi	1.Xalq qo`shiqchiligi haqidagi ma'lumotlarni yetkazish bilan birga kuylash texnologiyalari orqali milliy kuylash malakalarini shakllantirish</p> <p>2. CD, DVD, MP3 disklardan keng kuylashda foydalanib berishga erishish.</p> <p>3.Xalq qo`shiqchiligi orqali namunalar o`rganish jarayonida qizlar ovozi haqida An'anaviy ijro uslubini shakllantirish.
O'quv natijasi	1.«Zamzama», «Intonatsiya», «Medium» texnologiyalari vositasida milliy ijro ko'nikmalari shakllantiriladi. 2.Musiqiy yozuvlardan foydalangan holda,amaliy ijroga mukammallikka erishish. 3.« Medium » texnologiyalari o'rta registr bezaklari ustida ishlash.
O'qitishning usul va texnikasi	Namunaviy va musiqiy disklar orqali ijro,suhbat.
O'qitish vositalari	Musiqqa asbobi, musiqiy disklar,audio magnitafon, DVD pleeri.
O'qitish shakli	Amaliy ijro.
Monitoring va baholash	Vizual kabinet, texnik vositalar.
	Amaliy ijroni tashlash, savol-javob.

XRONOLOGIK XARITA

Faoliyat bosqichlari	Faoliyat mazmuni	
1-bosqich Kirish 20	O'qituvchi	Talaba
	1. Ovoz sozlash mashq-laridan foydalanib, anʼanaviy kuylash texnologiyasini shakllanti-rish. 2. Ijrochilik jixatlari, mahnaviy komillik, kam-tarlik, tavoze haqida erkin suhbat uyushtirish. 3. Qizlar ijrosini mukammallashtirish usti-da ish olib borish.	1. Anʼanaviy kuylash texnologiyasi bohyicha koh-nikmalar shakllantirila-di. 2. Ijrochilik jixatlari - mukammal ijro, xulq-odob, tavoze, komillik haqida ijobiy fikrlarga ega bohlash. 3. Kuylash malakalarini shakllantirishda qizlar ijrosidagi bezak va nolalarni shakllantirish.
2-bosqich Asosiy bohim 25	O'qituvchi	Talaba
	1. Anʼanaviy kuylash uslublarini shakllantirgan holda yangi mavzuni oʻrgatish. 2. «Bezak» texnologiyasi orqali ijroda milliy kuylash malakalarini shakllantirish ustida ishlash. 3. Oʻghil bolalar va qizlar ijro uslublari ustida vositalar bilan ish olib borish.	1. Milliy nola va bezaklar bilan yangi mavzuni oʻrganish. 2. Kuylash texnologiyalari vositasi orqali xalq qoʻshiqlaridan namunalar kuylash. 3. «Kuylashni kuzatish» texnologiyasi orqali ansambl ijroisidagi mukammallik ustida ishlash.
3-bosqich Yakuniy bosqich 10	O'qituvchi	Talaba
	Xalq qoʻshiqlari ijrosi boʻyicha tahliliy xulosalar chiqarish. 2. Talabalar ijrosini baholash. 3. Mustaqil ishlash vazifalari beriladi.	1. Qohshiq ijrosi bohyicha kuylash malakalarini egallash. 2. Asarni mukammal ijro etib berish. 3. Yangi mashghulot uchun mustaqil ishlashga vazifalar oladi.

(Mustaqil taʼlim).

Talabalar soni	25 ta.
Vaqt	6 soat.
Dars shakli	Mustaqil taʼlim.
Mashgʻulot rejasi	1. «Daryo toshqin» ashulasini

	o'rganish. 2.Xalq qo`shiqlarini ijro etgan san`atkorlar xaqida ma`lumot ular ijro etgan qo`shiqlarni jonli va disk varianti orqali ijro qilish. 3. Qizlar ovoqidagi «Medium» texnologiyasi ustida ishlash.
Mashg'ulot maqsadi	1. An'anaviy qo`shiq kuylash bo'yicha ijrochilik texnologiyalarini shakllantirish.
O'quv natijasi	1. An'anaviy ijrochilik yo`lanishdagi ijrochilik maktabi yo`nalishi shakllantiriladi. 2. Asardagi nola, bezak va qochirimlar ijrosi ustida ishlab, kuylash yo'lga qo'yiladi. 3. Qizlar ovoqidagi «Akademik uslub»dan «An'anaviy uslub»ga o'tish shakllantiriladi.
O'qitishning usul va texnikasi	Vizual suhbat va ijro.
O'qitish vositalari	Musiqasi asbobi, tanbur, dutor, tor, rubob, dillabo, doira, CD, MP3 disklar, televizor, DVD pleyer.
O'qitish shakli	Yakka tartibda ijrochilar bilan ishlash, no an'anaviy ta'lim.
Monitoring va baholash	Ijroni tekshirish, akadem kontsert.

«An'anaviy xonandalik».

**Mavzu: “Gulligi” an'anaviy uslublari haqidagi bilim. “Qilpillama”
Xalq qo'shig'I**

Talabalar soni	25 ta.
Vaqt	4 soat.
Dars shakli Amaliy	1. Binnigi”, “Gulligi”, “Ishkambi” an'anaviy uslublari 2.An'anaviy xonandalik Xalq qo`shiqlari turlari 3.Lapalar,allalar,yallalar 4.An'anaviy va xalq qo`shiqchiligining rivojlanish davri
Mashg'ulot rejasi	1.Xalq qo`shiqchiligi haqida talabalarga tushuncha hosil qilish

	2. Xalq qo`shiqchiligi janrlarini bilish va o`rgatish 3. An'anaviy va xonandalikning rivojlanish davri 4. Xalq qo`shiqlaridan namunalar tinglash va ularni ijro etish yo`llarini o`rganish 5. "Qilpillama" asari O'zbek xalq qo'shig'i
Mashg'ulot maqsadi	1. Xalq qo`shiqchiligi haqidagi ma'lumotlarni yetkazish bilan birga kuylash texnologiyalari orqali milliy kuylash malakalarini shakllantirish</p> <p>2. CD, DVD, MP3 disklardan keng kuylashda foydalanib berishga erishish.</p> <p>3. Xalq qo`shiqchiligidan namunalar o`rganish jarayonida qizlar ovoqidagi An'anaviy ijro uslubini shakllantirish.
O'quv natijasi	1. «Zamzama», «Intonatsiya», «Medium» texnologiyalari vositasida milliy ijro ko'nikmalari shakllantiriladi. 2. Musiqiy yozuvlardan foydalangan holda, amaliy ijrodan mukamallikka erishish. 3. «Medium» texnologiyalari o'rta registr bezaklari ustida ishlash.
O'qitishning usul va texnikasi	Namunaviy va musiqiy disklar orqali ijro, suhbat.
O'qitish vositalari	Musiqa asbobi, musiqiy disklar, audiomagnitafon, DVD pleeri.
O'qitish shakli	Amaliy ijro.
Monitoring va baholash	Vizual kabinet, texnik vositalar.
	Amaliy ijroni tashlash, savol-javob.

XRONOLOGIK XARITA

Faoliyat bosqichlari	Faoliyat mazmuni	
1-bosqich Amaliy mashghulotga	O'qituvchi	Talaba
	1. Ovoz sozlash. 2. Qizlar ovoqidagi milliy	1. Ovoz sozlash texnologiyalari.

kirish 10	bezaklar usti-da ishlash. 3. Talabalar ovozidagi milliy bezaklar ustida ishlash.	2. Qizlar ovozidagi milliy bezaklarni ohrganish. 3. Talabalar ovozidagi milliy bezaklarni shakllantirish.
2-bosqich Asosiy mavzu muxokamasi 25	O'qituvchi 1. Xalq qo'shiqlari ijro texnologiyasi ustida ishlash. 2. «Medium» texnologiyasi orqali qizlar ovozidagi ijrochilik usuli ustida ishlash. 3. Asarning dunasr, avj pardalari ustida ishlash.	Talaba 1.Xalq qo'shiqlari ijro texnologiyasi ustida ishlash. 2. Qizlar ovozida bezak va nolalar ijrosi shakllantiriladi. 3. Dunasr, avj pardalar ustida ishlanadi.
3-bosqich Baholash 10	O'qituvchi 1. Kuylash malaka-larini tahlil qilish, taqqoslash, yakuniy xulosa berish. 2. Baholash.	Talaba 1. Asarning mukammal ijrosiga erishish. 2. An'anaviy kuylash malakalari haqida nazariy va amaliy kohnikma va malakalarga ega bo'lish.

(Mustaqil ta'lim).

Talabalar soni	25 ta.
Vaqt	4 soat.
Dars shakli	Mustaqil ta'lim.
Mashg'ulot rejasi	1. «Qilpillama» ashulasini o'rganish. 2.Xalq qo'shiqlarini ijro etgan san'atkorlar xaqida ma'lumot ular ijro etgan qo'shiqlarni jonli va disk varianti orqali ijro qilish. 3. Qizlar ovozidagi «Medium» texnologiyasi ustida ishlash.
Mashg'ulot maqsadi	1. An'anaviy qo'shiq kuylash bo'yicha ijrochilik texnologiyalarini shakllantirish.
O'quv natijasi	1. An'anaviy ijrochilik yo'lanishdagi ijrochilik maktabi yo'nalishi shakllantiriladi. 2. Asardagi nola, bezak va qochirimlar ijrosi ustida ishlab, kuylash yo'lga qo'yiladi. 3. Qizlar ovozidagi «Akademik uslub»dan «An'anaviy uslub»ga

	o'tish shakllantiriladi.
O'qitishning usul va texnikasi	Vizual suhbat va ijro.
O'qitish vositalari	Musiqqa asbobi, tanbur, dutor, tor, rubob, dilrabo, doira, CD, MP3 disklar, televizor, DVD pleyer.
O'qitish shakli	Yakka tartibda ijrochilar bilan ishlash, no an'anaviy ta'lim.
Monitoring va baholash	Ijroni tekshirish, akadem kontsert.

«An'anaviy xonandalik texnologiyasi» bo'yicha yangi pedagogik texnologiyalar bilan o'tkazilgan dars ishlanmasi
Mavzu: "Ishkami" an'anaviy uslubini shakllantirish "Dog'man" Noqis g'azali, K. Otaniyozov musiqasi.

Talabalar soni	25 ta.
Vaqt	6 soat.
Dars shakli	Amaliy.
Mashg'ulot rejasi	1. "Dog'man" (Noqis g'azali, K. Otaniyozov musiqasi) qo'shig'i ustida ishlash. 2. Ovoz sozlash mashqlarida «Bezak», «Sayqal» texnologiyalaridan foydalanish. 3. Yigitlar ovozidagi kamchilik, tovush zarbi, bezaksiz kuylash jarayonlari ustida ishlash.
Mashg'ulot maqsadi	1. "Dog'man" qo'shig'ining CD, MP3 diski-dagi yozuv varianti va jonli ijrosidan foydalanish. 2. «Bezak», «Sayqal» texnologiyalaridan foydalanib ovoz sozlash mashqlarini tashkil etish. 3. Tovush zarbi, hissiz kuylash jarayonlari ustida jiddiy ish olib borish.
O'qituvchi vazifasi	1. "Dog'man" qo'shig'ining yozuv va jonli ijro variantlari orqali asarni o'rgatish. 2. «Sayqal», «Bezak» texnologiya elementlari bilan ovozni shakllantirish jarayoni ustida ishlash: «Lya» - «Sib» - «Lya» - «Sol#», «Lya» - «Si» - «Lya» - «Sol». 3. Tovushlar zarbi, bezakli ijroni

	shakllantirishda amaliy ijroni namoyish etish va namunaviy ijro.
O'quv natijasi	1. Musiqiy yozuv va jonli ijro orqali asarni mukammal ijro etishga erishish. 2. Mazkur texnologiyalar orqali kuylash malakalarini shakllantirish. Har bir ijrochida mazkur ko'nikmalarni shakllantirilganligini tahlil qilish. 3. Tovushlar zarbi, bezakli ijroni shakllantirish orqali, “ “Dog'man” ” qo'shig'ida mukammal ijroga erishiladi.
O'qitishning usul va texnikasi	Musiqiy disklar va namunaviy ijro bilan suhbat.
O'qitish vositalari	Musiqqa asbobi, musiqiy disklar, audiomagnitafon, DVD pleyeri.
O'qitish shakli	Amaliy ijro.
O'qitish shart-sharoitlari	Vizual auditoriya, texnik jixozlar.
Monitoring va baholash	Akadem kontsert, savol-javob.

«An'anaviy xonandalik san'ati texnologiyasi».
Mavzu: “Dog'man” Noqis g'azali, K. Otaniyozov musiqasi.
XRONOLOGIK XARITA

Faoliyat bosqichlari	Faoliyat mazmuni	
1-bosqich Kirish 20	O'qituvchi	Talaba
	1. An'anaviy ijrochilik maktabi namunalaridan ovoz sozlash texnologiyasi ustida ishlash. 2. Maqom va maqom tarixidan suhbat - test o'tkazish. 3. “Dog'man” (Noqis g'azali, K. Otaniyozov musiqasi) asari tahlili va mazmuni, maqomlar haqida ma'lumot berish.	1. Ovoz sozlash mashq-lari orqali nola, bezak texnologiyalaridan ma'lumot va ko'nikma-larga ega bo'ladilar. 2. Maqom va maqom tarixidan biimlar egallanadi. 3. “Dog'man” (Noqis g'azali, K. Otaniyozov musiqasi) asari haqida yangi bilimlar egallanadi.
2-bosqich Asosiy bo'lim 25	O'qituvchi	Talaba
	1. “Dog'man” (Noqis g'azali, K. Otaniyozov musiqasi) asari haqida. “Dog'man” (Noqis g'azali, K.	1. Yangi mavzu “Dog'man” (Noqis g'azali, K. Otaniyozov musiqasi) asari asari haqida nazariy bilim va amaliy ko'nikmalarga ega bo'ladilar.

	Otaniyozov musiqasi) asarining mualliflari haqida Asar so'z tahlili. So'z tahlilidan kelib chiqqan holda asarning mazmuni haqida tushuncha berish. Asarning ijro yunalishi bilan tanishtiris. 2. "Dog'man" (Noqis g'azali, K. Otaniyozov musiqasi) asari ijrosi ustida ishlash.	2. Amaliy ijroda "Dog'man" (Noqis g'azali, K. Otaniyozov musiqasi) asari ustida ishlaydilar. 3. O'tilgan yangi mavzu bo'yicha suhbat, test savollariga og'zaki javob beradilar.
3-bosqich Yakuniy bosqich 10	O'qituvchi 1. An'anaviy ijro-chilik texnologiyalari-ni o'zlashtirish bo'yicha baholanadilar. 2. Maqom va maqomlar i tarixi va ular asosida yarilgan asarlar bo'yicha suhbat, test o'tkaziladi. 3. O'rganiladigan yangi asar haqidagi yangi ma'lumotlar bo'yicha bilimlar aniqlanadi. 4. Mustaqil ishlash uchun topshiriqlar beriladi.	Talaba 1. An'anaviy ijrochilik bo'yicha kuylash malakalarini namoyish qiladilar. 2. Mavzuga oid suhbat, test savollariga javob beradilar. 3. Yangi mavzuga oid og'zaki savollarga javob beradilar. 4. Mustaqil mashg'ulot-larga yangi vazifalar oladilar.

«An'anaviy xonandalik texnologiyasi» bo'yicha yangi pedagogik texnologiyalar bilan o'tkazilgan dars ishlanmasi.

Mavzu: "Dog'man" Noqis g'azali, K. Otaniyozov musiqasi.

Mustaqil tahlim.

Talabalar soni	25 ta.
Vaqt	6 soat.
Dars shakli	Mustaqil tahlim.
Mashg'ulot rejasi	1. An'anaviy ijrochilik uslublari yordamida ovoz sozlash texnologiyalari bilan ishlash: «Sayqal», «Jonli ijro» texnologiyasi. 2. "Dog'man" (Noqis g'azali, K. Otaniyozov musiqasi) asarida «Avj» qismi ustida ishlash. 3. Ashulachilik maktabi haqida nazariy bilimlar berish.
Mashg'ulot maqsadi	Mashg'ulot rejasi asosida bilim, ko'nikma va malakalarni shakllantirish.

O'qituvchi vazifasi	1. Talabalar bilan yakka tartibda An'anaviy ovoz sozlash mashqlari bo'yicha ko'nikmalarni shakllantirish. 2. Yangi texnologiyalar bilan ijro namunalarini takomil-lashtirish. 3. “Dog'man” (Noqis g'azali, K. Otaniyozov musiqasi) asari haqidagi nazariy hamda amaliy bilimlarni talabalar ongiga singdirish.
O'quv natijasi	1. Yakka ijro bo'yicha An'anaviy kuylash malakalari shakllantiriladi. 2. Mashg'ulot jarayonida yangi texnologik o'quv jarayonlari shakllantiriladi. 3. “Dog'man” (Noqis g'azali, K. Otaniyozov musiqasi) asari haqidagi yangi musiqiy nazariy bilimlar talabalar tomonidan o'zlashtiriladi.
O'qitishning usul va texnikasi	Amaliy, namunaviy, vizual mashghulot ohtkazish.
O'qitish vositalari	Musiqas asbobi, DVD, CD, MP3 musiqiy disklar, audiomagnitafon, pleyer.
O'qitish shakli	Noan'anaviy o'qitish va texnologik ta'lim.
Monitoring va baholash	Talabalar faolligi, ijroni tahlil qilish, akadem kontsert.

«An'anaviy xonandalik texnologiyasi» bo'yicha yangi pedagogik texnologiyalar bilan o'tkazilgan dars ishlanmasi
Mavzu: “Tanavor II” Muqumiy g'azali, xalq kuyi.

Talabalar soni	25 ta.
Vaqt	6 soat.
Dars shakli	Amaliy.
Mashg'ulot rejasi	1. M.Murtazoyev , “Farg'ona tong otguncha” qo'shig'i ustida ishlash. 2. Ovoz sozlash mashqlarida «Bezak», «Sayqal» texnologiyalaridan foydalanish. 3. Yigitlar ovozidagi kamchilik, tovush zarbi, bezaksiz kuylash jarayonlari ustida ishlash.

Mashg'ulot maqsadi	1. . M.Murtazoyev , “Farg’ona tong otguncha” qo’shig’ining CD, MP3 diski-dagi yozuv varianti va jonli ijrosidan foydalanish. 2. «Bezak», «Sayqal» texnologiyalaridan foydalanib ovoz sozlash mashqlarini tashkil etish. 3. Tovush zarbi, hissiz kuylash jarayonlari ustida jiddiy ish olib borish.
O’qituvchi vazifasi	1. . M.Murtazoyev , “Farg’ona tong otguncha” qo’shig’ining yozuv va jonli ijro variantlari orqali asarni o’rgatish. 2. «Sayqal», «Bezak» texnologiya elementlari bilan ovozni shakllantirish jarayoni ustida ishlash: «Lya» - «Sib» - «Lya» - «Sol#», «Lya» - «Si» - «Lya» - «Sol». 3. Tovushlar zarbi, bezakli ijroni shakllantirishda amaliy ijroni namoyish etish va namunaviy ijro.
O’quv natijasi	1. Musiqiy yozuv va jonli ijro orqali asarni mukammal ijro etishga erishish. 2. Mazkur texnologiyalar orqali kuylash malakalarini shakllantirish. Har bir ijrochida mazkur ko’nikmalarni shakllantirilganligini tahlil qilish. 3. Tovushlar zarbi, bezakli ijroni shakllantirish orqali, “Farg’ona tong otguncha” qo’shig’ida mukammal ijroga erishiladi.
O’qitishning usul va texnikasi	Musiqiy disklar va namunaviy ijro bilan suhbat.
O’qitish vositalari	Musiqi asbobi, musiqiy disklar, audiomagnitafon, DVD pleyeri.
O’qitish shakli	Amaliy ijro.
O’qitish shart-sharoitlari	Vizual auditoriya, texnik jixozlar.
Monitoring va baholash	Akadem kontsert, savol-javob.

«An’anaviy xonandalik san’ati texnologiyasi».
Mavzu: “Tanovar II” Muqumiy g’azali.

XRONOLOGIK XARITA

Faoliyat bosqichlari	Faoliyat mazmuni	
1-bosqich Kirish 20	O'qituvchi	Talaba
	1. An'anaviy ijrochilik maktabi namunalaridan ovoz sozlash texnologiyasi ustida ishlash. 2. Maqom va maqom tarixidan suhbat - test o'tkazish. 3. "Tanavor II" Muqumiy g'azali g'azal tahlili va mazmuni, maqomlar haqida ma'lumot berish.	1. Ovoz sozlash mashq-lari orqali nola, bezak texnologiyalaridan ma'lumot va ko'nikma-larga ega bo'ladilar. 2. Maqom va maqom tarixidan biimlar egallanadi. 3. "Tanavor II" Muqumiy g'azali qo'shig'I haqida yangi bilimlar egallanadi.
2-bosqich Asosiy bo'lim 25	O'qituvchi	Talaba
	1. "Tanavor II" Muqumiy g'azali haqida. << "Tanavor II" Muqumiy g'azali asarining Mualliflari haqida .Asar so'z tahlili. So'z tahlilidan kelib chiqqan holda asarning mazmuni haqida tushuncha berish. Asarning ijro yunalishi bilan tanishtiris. 2. « Tanavor II » asari ijrosi ustida ishlash.	1. Yangi mavzu « "Tanavor II" Muqumiy g'azali asari haqida nazariy bilim va amaliy ko'nikmalarga ega bo'ladilar. 2. Amaliy ijroda « Tanavor II » ashulasi usti-da ishlaydilar. 3. O'tilgan yangi mavzu bo'yicha suhbat, test savollariga og'zaki javob beradilar.
3-bosqich Yakuniy bosqich 10	O'qituvchi	Talaba
	1. An'anaviy ijro-chilik texnologiyalari-ni o'zlashtirish bo'yicha baholanadilar. 2. Maqom va maqomlar i tarixi va ular asosida yarilgan asarlar bo'yicha suhbat, test o'tkaziladi. 3. O'rganiladigan yangi asar haqidagi yangi ma'lumotlar bo'yicha bilimlar aniqlanadi. 4. Mustaqil ishlash uchun topshiriqlar beriladi.	1. An'anaviy ijrochilik bo'yicha kuylash malakalarini namoyish qiladilar. 2. Mavzuga oid suhbat, test savollariga javob beradilar. 3. Yangi mavzuga oid og'zaki savollarga javob beradilar. 4. Mustaqil mashg'ulot-larga yangi vazifalar oladilar.

«An'anaviy xonandalik texnologiyasi» bo'yicha yangi pedagogik texnologiyalar bilan o'tkazilgan dars ishlanmasi.

Mavzu: “Tanovor II” Muqumiy g’azali.

Talabalar soni	25 ta.
Vaqt	6 soat.
Dars shakli	Mustaqil tahlil.
Mashg’ulot rejasi	1. An’anaviy ijrochilik uslublari yordamida ovoz sozlash texnologiyalari bilan ishlash: «Sayqal», «Jonli ijro» texnologiyasi. 2. «“ Tanovor II” Muqumiy g’azali. asarida «Avj» qismi ustida ishlash. 3. Ashulachilik maktabi haqida nazariy bilimlar berish.
Mashg’ulot maqsadi	Mashg’ulot rejasi asosida bilim, ko’nikma va malakalarni shakllantirish.
O’qituvchi vazifasi	1. Talabalar bilan yakka tartibda An’anaviy ovoz sozlash mashqlari bo’yicha ko’nikmalarni shakllantirish. 2. Yangi texnologiyalar bilan ijro namunalarini takomil-lashtirish. 3. «“ Tanovor II” Muqumiy g’azali asari haqidagi nazariy hamda amaliy bilimlarni talabalar ongiga singdirish.
O’quv natijasi	1. Yakka ijro bo’yicha An’anaviy kuylash malakalari shakllantiriladi. 2. Mashg’ulot jarayonida yangi texnologik o’quv jarayonlari shakllantiriladi. 3. «“ Tanovor II” Muqumiy g’azali asari haqidagi yangi musiqiy nazariy bilimlar talabalar tomonidan o’zlashtiriladi.
O’qitishning usul va texnikasi	Amaliy, namunaviy, vizual mashghulot ohtkazish.
O’qitish vositalari	Musiqqa asbobi, DVD, CD, MP3 musiqiy disklar, audiomagnitafon, pleyer.
O’qitish shakli	Noan’anaviy o’qitish va texnologik ta’lim.
Monitoring va baholash	Talabalar faolligi, ijroni tahlil qilish, akadem kontsert.

«An’anaviy xonandalik san’ati texnologiyasi».“ Tanovor II” Muqumiy g’azali asarining ijro yunalishi va musiqiy tahlil.

(Mustaqil ta'lim).
XRONOLOGIK XARITA

Faoliyat bosqichlari	Faoliyat mazmuni	
1-bosqich Amaliy mashg'ulotga kirish 10	O'qituvchi	Talaba
	1. Ijro maktabi haqida xronologik suhbat, jonli ijroda taqdimot. 2. An'anaviy ovoz sozlash mashqlaridan namunalar.	1. Ijrochilik maktablari haqida keng tushuncha olinadi. 2. Mumtoz ashulalar yordamida ovoz sozlash mashqlari bajariladi.
2-bosqich Asosiy mavzu muxokamasi 25	O'qituvchi	Talaba
	1. «Sayqal», «Jonli ijro» texnologiyalari orqali kuylash mala-kalarini shakllantirish. 2. “Tanovor II” Muqumiy g'azali asari musiqiy tahlili. Asar yozilgan lad. Asarning daromad qismi. Asrning o'rta qismi. Asarning avj qismi.	1. Mazkur texnologiyalari yordamida kuylash malakalari shakllantiriladi. 2. “Tanovor II” asari musiqiy tahlili. Asar haqida ma'lumotlarga ega bo'lish, ijro yunalishini o'rganish.

«An'anaviy xonandalik texnologiyasi» bo'yicha yangi pedagogik texnologiyalar bilan o'tkazilgan dars ishlanmasi

Mavzu: « Soqinomayi savti kalon» Rost maqomidan Bobur g'azali Xalq musiqasi

Talabalar soni	25 ta.
Vaqt	6 soat.
Dars shakli	Mustaqil tahlil.
Mashg'ulot rejasi	1. An'anaviy ijrochilik uslublari yordamida ovoz sozlash texnologiyalari bilan ishlash: «Sayqal», «Jonli ijro» texnologiyasi. 2. « Soqinomayi savti kalon » asarida «Avj» qismi ustida ishlash. 3. Ashulachilik maktabi haqida nazariy bilimlar berish.
Mashg'ulot maqsadi	Mashg'ulot rejasi asosida bilim, ko'nikma va malakalarni shakllantirish.
O'qituvchi vazifasi	1. Talabalar bilan yakka tartibda

	An'anaviy ovoz sozlash mashqlari bo'yicha ko'nikmalarni shakllantirish. 2. Yangi texnologiyalar bilan ijro namunalarini takomil-lashtirish. 3. « Soqinomayi savti kalon » asari haqidagi nazariy hamda amaliy bilimlarni talabalar ongiga singdirish.
O'quv natijasi	1. Yakka ijro bo'yicha An'anaviy kuylash malakalari shakllantiriladi. 2. Mashg'ulot jarayonida yangi texnologik o'quv jarayonlari shakllantiriladi. 3. «Soqinomayi savti kalon » asari haqidagi yangi musiqiy nazariy bilimlar talabalar tomonidan o'zlashtiriladi.
O'qitishning usul va texnikasi	Amaliy, namunaviy, vizual mashghulot ohtkazish.
O'qitish vositalari	Musiqqa asbobi, DVD, CD, MP3 musiqiy disklar, audiomagnitafon, pleyer.
O'qitish shakli	Noan'anaviy o'qitish va texnologik ta'lim.
Monitoring va baholash	Talabalar faolligi, ijroni tahlil qilish, akadem kontsert.

«An'anaviy xonandalik san'ati texnologiyasi».
« Soqinomial savti kalon » Bobur ga'zali Xalq musiqasi.
(Mustaqil ta'lim).

XRONOLOGIK XARITA

Faoliyat bosqichlari	Faoliyat mazmuni	
1-bosqich Amaliy mashg'ulotga kirish 10	O'qituvchi	Talaba
	1. Ijro maktabi haqida xronologik suhbat, jonli ijroda taqdimot. 2. An'anaviy ovoz sozlash mashqlaridan namunalar.	1. Ijrochilik maktablari haqida keng tushuncha olinadi. 2. Mumtoz ashulalar yordamida ovoz sozlash mashqlari bajariladi.
2-bosqich Asosiy mavzu muxokamasi	O'qituvchi	Talaba
	1. «Sayqal», «Jonli ijro» texnologiyalari orqali kuylash	1. Mazkur texnologiya-lari yordamida kuylash

25	mala-kalarini shakllantirish. 2. « Soqinomial savti kalon » asari musiqiy tahlili. Asar yozilgan lad. Asarning daromad qismi. Asrning o'rta qismi . Asarning avj qismi .	malakalari shakllan-tiriladi. 2. « Soqinomial savti kalon » asari haqida ma'lumotlarga ega bo'lish, ijro yunalishini o'rganish.
----	--	---

«An'anaviy xonandalik texnologiyasi» bo'yicha yangi pedagogik texnologiyalar bilan o'tkazilgan dars ishlanmasi.

**Mavzu: "Soqinomial savti kalon" Bobur g'azali , xalq musiqasi.
(Mustaqil ta'lim).**

Talabalar soni	25 ta.
Vaqt	8 soat.
Dars shakli	Mustaqil ta'lim.
Mashg'ulot rejasi	1. An'anaviy vaxalq qo'shiqchilik maktabi namunalari asosidagi asarlarni ijro etish. 2. «Soqinomial savti kalon » ashulasining jonli va disk varianti bilan ishlash. 3. «Intonatsiya» texnologiyasi orqali asar matni ijrosi ustida ishlash.
Mashg'ulot maqsadi	Ijrochilik texnologiyalari-ni shakllantirish.
O'quv natijasi	1. An'anaviyva xalq qo'shiqchiligi ijro maktabi namunalari bilan ijrochilik malakalarini shakllantirish. 2. «Soqinomial savti kalon» ashulasining jonli va disk varianti orqali mukammal ijroga erishish. 3. «Innovatsiya» texnologiyalari orqali matn ijrosi ustida ishlash.
O'qitishning usul va texnikasi	Suhbat va vizual ijro.
O'qitish vositalari	Musiqasi asbobi, doyra, tanbur, dutor, DVD, CD, MP3 musiqiy disklar, televizor, pleyer.
O'qitish shakli	Noan'anaviy ta'lim, yakka tartibda

	ijrochilar bilan ishlash.
Monitoring va baholash	Akadem kontsert, ijroni tek-shirish.

**«An'anaviy xonandalik texnologiyasi» bo'yicha yangi pedagogik
texnologiyalar bilan o'tkazilgan dars ishlanmasi**
Mavzu: « Qoraqosh» O'zbek xalq qo'shigi Xalq musiqasi

Talabalar soni	25 ta.
Vaqt	6 soat.
Dars shakli	Mustaqil tahlil.
Mashg'ulot rejasi	1. An'anaviy ijrochilik uslublari yordamida ovoz sozlash texnologiyalari bilan ishlash: «Sayqal», «Jonli ijro» texnologiyasi. 2. « Qoraqosh » asarida ustida ishlash. 3. Aytishuvlar haqida nazariy bilimlar berish.
Mashg'ulot maqsadi	Mashg'ulot rejasi asosida bilim, ko'nikma va malakalarni shakllantirish.
O'qituvchi vazifasi	1. Talabalar bilan yakka tartibda An'anaviy ovoz sozlash mashqlari bo'yicha ko'nikmalarni shakllantirish. 2. Yangi texnologiyalar bilan ijro namunalarini takomil-lashtirish. 3. « Qoraqosh » asari haqidagi nazariy hamda amaliy bilimlarni talabalar ongiga singdirish.
O'quv natijasi	1. Yakka ijro bo'yicha An'anaviy kuylash malakalari shakllantiriladi. 2. Mashg'ulot jarayonida yangi texnologik o'quv jarayonlari shakllantiriladi. 3. « Qoraqosh » asari haqidagi yangi musiqiy nazariy bilimlar talabalar tomonidan o'zlashtiriladi.
O'qitishning usul va texnikasi	Amaliy, namunaviy, vizual mashghulot o'tkazish.
O'qitish vositalari	Musiqqa asbobi, DVD, CD, MP3 musiqiy disklar, audiomagnitafon, pleyer.
O'qitish shakli	Noan'anaviy o'qitish va texnologik ta'lim.

Monitoring va baholash	Talabalar faolligi, ijroni tahlil qilish, akadem kontsert.
-------------------------------	--

«An'anaviy xonandalik texnologiyasi».

Xalq musiqasi «Qoraqosh ».

(Mustaqil ta'lim).

XRONOLOGIK XARITA

Faoliyat bosqichlari	Faoliyat mazmuni	
1-bosqich Amaliy mashg'ulotga kirish 10	O'qituvchi	Talaba
	1. An'anaviy ijrochi-likka ashulachilik maktabi namunalaridan ijro va ovoz sozlash. 2. An'anaviy xonandalik yo'nalishida bastakorlar ijodiyoti ashulachilik maktabi, ustozlar ijodi namunalaridan ijro qilish. 3. «Innovatsion» texnologiyalar vositasida kuylash texnologiyalari nola, bezak, nagmapardoz kabi malakalarni shakllanti-rish.	1. An'anaviy ijrochi-likka ashulachilik maktabi namunalaridan ijro va ovoz sozlashga erishish. 2. An'anaviy xonandalik yo'nalishida bastakorlar ijodiyoti ashulachilik maktabi, ustozlar ijodi namunalaridan ijro qilish va kuylash malakalari-ni shakllantirish. 3. «Innovatsion» texnologiyalar vositasida kuylash texnologiyalari nola, bezak, nagmapardoz kabi mala-kalarni shakllantirish va kuylash.
2-bosqich Asosiy mavzu muxokamasi 25	O'qituvchi	Talaba
	1. Xalq qo'shiqlaridan ijodiyotidan namuna hisoblanmish «Qoraqosh » ashulasining jonli ijroda va musiqiy disklar ijrosi vositasida qo'shiqni o'rganish. 2. «Zamzama», «Say-qal» texnologiyalari orqali asar ohangi ijrosi ustida ishlash.	1. «Qoraqosh » ashulasining jonli ijroda va musiqiy disklar ijrosi vositasida qo'shiqni o'rganish va kuylash. 2. «Zamzama», «Say-qal» texnologiyalari orqali asar ohangi ijrosi ustida ishlash va kuylash.
3-bosqich Baholash 10	Akadem kontsert va ijroni taqqoslab, baholash.	Kuylash malakalari bilan «Qoraqosh » ashulasini ijro etish.

«An'anaviy xonandalik texnologiyasi» bo'yicha yangi pedagogik texnologiyalar bilan o'tkazilgan dars ishlanmasi

Mavzu: «Yali yali» Xalq ashulasi Navoiy g'azali

Vaqt	6 soat.
Dars shakli	Amaliy
Mashg'ulot rejasi	1.«Yali yali» asarini nazariy amali tahlil qilish. 2. Asar ijrosida ashulachilarni oozlarga taqsimlash. 3. Asarning musiqiy tahlili. Qo'shig'ining ijroviy imkoniyatlari 4.Asarning melezmlari ustida ishlash nola, bezak va avj qismlar ijrosi.
Mashg'ulot maqsadi	1. An'anaviy uslubda kuylash malakalarini shakllantirish. 2. Asarning nola va qochirimlari to'g'risida to'liq ma'lumot berish 3. «Yali yali» qo'shig'i ijrosida dinamik uslub, nola, bezaklar bo'yicha ko'nikmalarni shakllantirish.
O'qituvchi vazifasi	Musiqa asarining tizimi tarkibi haqida nazariy bilimlarni talabalarga yetkazish.
O'quv natijasi	1. An'anaviy kuylash malakalarini shakllantirish va umumiy ansambilga erishish. 2. «Yali yali» asari tizimi tarkibi haqida amaliy kunikmalar hosil qilish 3. «Yali yali» qo'shig'i ijrosi bo'yicha malakalarni shakllantirish.
O'qitishning usul va texnikasi	Jonli, namunaviy ijro, «Keys» texnologiyasi, «Zam-zama», usuli.
O'qitish vositalari	Musiqa asbobi, musiqiy disklar, darslik va o'quv qo'llanma, uslubiy qo'llanma.
O'qitish shakli	Amaliy va nazariy.
O'qitish shart-sharoitlari	Musiqiy anjomlar bilan jixozlangan sinf xonasi.
Monitoring va baholash	Test savollari, savol-javob.

«An'anaviy xonandalik texnologiyasi».

“«Yali yali»” asari

XRONOLOGIK XARITA

Faoliyat bosqichlari	Faoliyat mazmuni	
1-bosqich Kirish 20	O'qituvchi	Talaba
	1. Yangi texnologiyalar yordamida ovoz sozlash mashqlarini o'tkazish. 2. 'O'zbek musiqa madaniyatit tarixidan suhbat o'tkazish. 3. Guruh ijrochilaridan mumtoz asarlar ijrosini tinglash.	1. Texnologiyalar yordamida ovoz sozlash mashqlaridan ijro etish. 2. 'O'zbek musiqa madaniyati tarixidan suhbat o'tkazib, bilimlarni egallash. 3. Iqtidorli talabalar ijrosini tahlil qilish, malakalarini o'rganish.
2-bosqich Asosiy bohim 25	O'qituvchi	Talaba
	«Yali yali» asari tizimi tarkibi haqida keng ma'lumot berish. «Yali yali» asarining xalq musiqa ijodiyotidagi o'rni beqiyosligi uning ijro jihatdan mukammal va go'zalligi ustoz san'atkorlarning ijrosi namunasida bizgacha yetib kelgan.	Qo'shiq tuzilishining tarkibi haqida nazariy bilimlarga ega bo'lish.
3-bosqich Yakuniy bosqich 10	O'qituvchi	Talaba
	1. Talabarning asar haqidagi ma'lumotlarni xulosalash nazariy bilimlarni tekshirib, baholash. 2. An'anaviy uslubda kuylanadigan ashulalar ijrosini tinglash. 3. Mavzu asosida savol-noma tashkil etish, savol-javob ohtkazish.	1. Xalq musiqa ijodiyotidagi bilimlar tizimiga oid nazariy ma'lumotlarni egallash. 2. An'anaviy ijrochilik uslubida kuylash malakalarini takomillashtirish. 3. Savolnomaga og'zaki ravishda javob berish.

An'anaviy xonandalik texnologiyasi» bo'yicha yangi pedagogik texnologiyalar bilan o'tkazilgan dars ishlanmasi
Mavzu: ««Yali yali»» asari
(Mustaqil ta'lim).

Vaqt	6 soat.
Dars shakli	Amaliy
Mashg'ulot rejasi	1. ««Yali yali»» asarini nazariy amali

	tahlil qilish. 2. Asar ijrosida ashulachilarni oozlarga taqsimlash. 3. Asarning musiqiy tahlili. Qo'shig'ining ijroviy imkoniyatlari 4. Asarning melezmlari ustida ishlash nola, bezak va avj qismlar ijrosi.
Mashg'ulot maqsadi	1. An'anaviy uslubda kuylash malakalarini shakllantirish. 2. Asarning nola va qochirimlari to'g'risida to'liq ma'lumot berish 3. «Yali yali» asari qo'shig'i ijrosida dinamik uslub, nola, bezaklar bo'yicha ko'nikmalarni shakllantirish.
O'qituvchi vazifasi	Musika asarining tizimi tarkibi haqida nazariy bilimlarni talabalarga yetkazish.
O'quv natijasi	1. An'anaviy kuylash malakalarini shakllantirish va umumiy ansambilga erishish. 2. "O'ynasin" asari tizimi tarkibi haqida amaliy kunikmalar hosil qilish 3. «Yali yali» asari ijrosi bo'yicha malakalarni shakllantirish.
O'qitishning usul va texnikasi	Jonli, namunaviy ijro, «Keys» texnologiyasi, «Zam-zama», usuli.
O'qitish vositalari	Musika asbobi, musiqiy disklar, darslik va o'quv qo'llanma, uslubiy qo'llanma.
O'qitish shakli	Amaliy va nazariy.
O'qitish shart-sharoitlari	Musiqiy anjomlar bilan jixozlangan sinf xonasi.
Monitoring va baholash	Test savollari, savol-javob.

«An'anaviy xonandalik texnologiyasi» bo'yicha yangi pedagogik texnologiyalar bilan o'tkazilgan dars ishlanmasi

Mavzu: «Ne ajab» O. Nuriddinov musiqasi, Navoiy g'azali

Vaqt	6 soat.
Dars shakli	Amaliy
Mashg'ulot rejasi	1. «Ne ajab» asarini nazariy amaliy tahlil qilish. 2. Asar ijrosida ashulachilarni oozlarga taqsimlash.

	3. Asarning musiqiy tahlili. Qo'shig'ining ijroviy imkoniyatlari 4. Asarning melezmlari ustida ishlash nola, bezak va avj qismlar ijrosi.
Mashg'ulot maqsadi	1. An'anaviy uslubda kuylash malakalarini shakllantirish. 2. Asarning nola va qochirimlari to'g'risida to'liq ma'lumot berish 3. « Ne ajab » qo'shig'i ijrosida dinamik uslub, nola, bezaklar bo'yicha ko'nikmalarni shakllantirish.
O'qituvchi vazifasi	Musika asarining tizimi tarkibi haqida nazariy bilimlarni talabalarga yetkazish.
O'quv natijasi	1. An'anaviy kuylash malakalarini shakllantirish va umumiy ansambilga erishish. 2. « Ne ajab » asari tizimi tarkibi haqida amaliy kunikmalar hosil qilish 3. « Ne ajab » qo'shig'i ijrosi bo'yicha malakalarni shakllantirish.
O'qitishning usul va texnikasi	Jonli, namunaviy ijro, «Keys» texnologiyasi, «Zam-zama», usuli.
O'qitish vositalari	Musika asbobi, musiqiy disklar, darslik va o'quv qo'llanma, uslubiy qo'llanma.
O'qitish shakli	Amaliy va nazariy.
O'qitish shart-sharoitlari	Musiqiy anjomlar bilan jixozlangan sinf xonasi.
Monitoring va baholash	Test savollari, savol-javob.

«An'anaviy xonandalik texnologiyasi».

«Ne ajab» asari

XRONOLOGIK XARITA

Faoliyat bosqichlari	Faoliyat mazmuni	
1-bosqich Kirish 20	O'qituvchi	Talaba
	1. Yangi texnologiyalar yordamida ovoz sozlash mashqlarini o'tkazish. 2. 'O'zbek musiqi madaniyatit tarixidan suhbat o'tkazish.	1. Texnologiyalar yordamida ovoz sozlash mashqlaridan ijro etish. 2. 'O'zbek musiqi madaniyatit tarixidan suhbat

	3. Guruh ijrochilaridan mumtoz asarlar ijrosini tinglash.	o'tkazib, bilimlarni egallash. 3. Iqtidorli talabalar ijrosini tahlil qilish, malakalarini o'rganish.
2-bosqich Asosiy bohim 25	O'qituvchi	Talaba
	« Ne ajab » asari tizimi tarkibi haqida keng ma'lumot berish. « Ne ajab » asarining xalq musiqa ijodiyotidagi o'rni beqiyosligi uning ijro jihatdan mukammal va go'zalligi ustoz san'atkorlarning ijrosi namunasida bizgacha yetib kelgan.	Qo'shiq tuzilishining tarkibi haqida nazariy bilimlarga ega bo'lish.
3-bosqich Yakuniy bosqich 10	O'qituvchi	Talaba
	1. Talabarning asar haqidagi ma'lumotlarni xulosalash nazariy bilimlarni tekshirib, baholash. 2. An'anaviy uslubda kuylanadigan ashulalar ijrosini tinglash. 3. Mavzu asosida savol-noma tashkil etish, savol-javob ohtkazish.	1. Xalq musiqa ijodiyotidagi bilimlar tizimiga oid nazariy ma'lumotlarni egallash. 2. An'anaviy ijrochilik uslubida kuylash malakalarini takomillashtirish. 3. Savolnomaga og'zaki ravishda javob berish.

«An'anaviy xonandalik texnologiyasi» bo'yicha yangi pedagogik texnologiyalar bilan o'tkazilgan dars ishlanmasi
Mavzu: Milliy ijrochilik uslublari «Ne ajab »
(Mustaqil ta'lim).

Vaqt	soat.
Dars shakli	Amaliy
Mashg'ulot rejasi	1. « Ne ajab » asarini nazariy amali tahlil qilish. 2. Asar ijrosida ashulachilarni oozlarga taqsimlash. 3. Asarning musiqiy tahlili. Qo'shig'ining ijroviy imkoniyatlari 4. Asarning melezmlari ustida ishlash nola, bezak va avj qismlar ijrosi.
Mashg'ulot maqsadi	1. An'anaviy uslubda kuylash malakalarini shakllantirish.

	2. Asarning nola va qochirimlari to'g'risida to'liq ma'lumot berish 3. « Ne ajab » qo'shig'i ijrosida dinamik uslub, nola, bezaklar bo'yicha ko'nikmalarni shakllantirish.
O'qituvchi vazifasi	Musiqqa asarining tizimi tarkibi haqida nazariy bilimlarni talabalarga yetkazish.
O'quv natijasi	1. An'anaviy kuylash malaka-larini shakllantirish va umumiy ansambilga erishish. 2. « Ne ajab » asari tizimi tarkibi haqida amaliy kunikmalar hosil qilish 3. « Ne ajab » qo'shig'i ijrosi bo'yicha malakalarni shakllantirish.
O'qitishning usul va texnikasi	Jonli, namunaviy ijro, «Keys» texnologiyasi, «Zam-zama», usuli.
O'qitish vositalari	Musiqqa asbobi, musiqiy disklar, darslik va o'quv qo'llanma, uslubiy qo'llanma.
O'qitish shakli	Amaliy va nazariy.
O'qitish shart-sharoitlari	Musiqiy anjomlar bilan jixozlangan sinf xonasi.
Monitoring va baholash	Test savollari, savol-javob.

«An'anaviy xonandalik» bo'yicha yangi pedagogik texnologiyalar bilan o'tkazilgan dars ishlanmasi

Mavzu: Milliy ijrochilik uslublari. «Ilila yor» Xalq so'zi

Talabalar soni	25 ta.
Vaqt	6 soat.
Dars shakli	Amaliy.
Mashg'ulot rejasi	1. « Ilila yor » Xalq so'zi asari ustida ishlash. 2. Ovoz sozlash mashqlarida «Bezak», «Sayqal» texnologiyalaridan foydalanish. 3. Yigitlar ovozidagi kamchilik, tovush zarbi, bezaksiz kuylash jarayonlari ustida ishlash.
Mashg'ulot maqsadi	1« Ilila yor » Xalq so'zi asarining CD, MP3 diski-dagi yozuv varianti va

	jonli ijrosidan foydalanish. 2. «Bezak», «Sayqal» texnologiyalaridan foydalanib ovoz sozlash mashqlarini tashkil etish. 3. Tovush zarbi, hissiz kuylash jarayonlari ustida jiddiy ish olib borish.
O'qituvchi vazifasi	1. “Ilila yor” Xalq so’zi asari yozuv va jonli ijro variantlari orqali asarni o’rgatish. 2. «Sayqal», «Bezak» texnologiya elementlari bilan ovozni shakllantirish jarayoni ustida ishlash: «Sol» - «Lya » - «Sol#», «Lya» - «Sol» - «Lya» - «Sol». 3. Tovushlar zarbi, bezakli ijroni shakllantirishda amaliy ijroni namoyish etish va namunaviy ijro.
O'quv natijasi	1. Musiqiy yozuv va jonli ijro orqali asarni mukammal ijro etishga erishish. 2. Mazkur texnologiyalar orqali kuylash malakalarini shakllantirish. Har bir ijrochida mazkur ko'nikmalarni shakllantirilganligini tahlil qilish. 3. Tovushlar zarbi, bezakli ijroni shakllantirish orqali “Ilila yor” Xalq so’zi asarida mukammal ijroga erishiladi.
O'qitishning usul va texnikasi	Musiqiy disklar va namunaviy ijro bilan suhbat.
O'qitish vositalari	Musiqqa asbobi, musiqiy disklar, audiomagnitafon, DVD pleyeri.
O'qitish shakli	Amaliy ijro.
O'qitish shart-sharoitlari	Vizual auditoriya, texnik jixozlar.
Monitoring va baholash	Akadem kontsert, savol-javob.

«An'anaviy xonandalik san'ati texnologiyasi».

Mavzu **“Ilila yor”** asari

XRONOLOGIK XARITA

Faoliyat bosqichlari	Faoliyat mazmuni
-----------------------------	-------------------------

1-bosqich Kirish 20	O'qituvchi	Talaba
	1. An'anaviy ijrochilik maktabi namunalaridan ovoz sozlash texnologiyasi ustida ishlash. 2. Maqom va maqom tarixidan suhbat - test o'tkazish. 3. "Ilila yor" , g'azal tahlili va mazmuni, maqomlar haqida ma'lumot berish.	1. Ovoz sozlash mashq-lari orqali nola, bezak texnologiyalaridan ma'lumot va ko'nikma-larga ega bo'ladilar. 2. Maqom va maqom tarixidan bilimlar egallanadi. 3. "Ilila yor" qo'shigi haqida yangi bilimlar egallanadi.
2-bosqich Asosiy bo'lim 25	O'qituvchi	Talaba
	1. "Ilila yor" qo'shig'i va maqomlar haqida. "Ilila yor" asarining Mualliflari haqida .Asar so'z tahlili. So'z tahlilidan kelib chiqqan holda asarning mazmuni haqida tushuncha berish. Asarning ijro yunalishi bilan tanishtiris. 2. "Ilila yor" asari ijrosi ustida ishlash.	1. Yangi mavzu "Ilila yor" asari haqida nazariy bilim va amaliy ko'nikmalarga ega bo'ladilar. 2. Amaliy ijroda "Ilila yor" ashulasi ustida ishlaydilar. 3. O'tilgan yangi mavzu bo'yicha suhbat, test savollariga og'zaki javob beradilar.
3-bosqich Yakuniy bosqich 10	O'qituvchi	Talaba
	1. An'anaviy ijro-chilik texnologiyalari-ni o'zlashtirish bo'yicha baholanadilar. 2. Maqom va maqomlar i tarixi va ular asosida yarylган asarlar bo'yicha suhbat, test o'tkaziladi. 3. O'rganiladigan yangi asar haqidagi yangi ma'lumotlar bo'yicha bilimlar aniqlanadi. 4. Mustaqil ishlash uchun topshiriqlar beriladi.	1. An'anaviy ijrochilik bo'yicha kuylash malakalarini namoyish qiladilar. 2. Mavzuga oid suhbat, test savollariga javob beradilar. 3. Yangi mavzuga oid og'zaki savollarga javob beradilar. 4. Mustaqil mashg'ulot-larga yangi vazifalar oladilar.

«An'anaviy xonandalik texnologiyasi» bo'yicha yangi pedagogik texnologiyalar bilan o'tkazilgan dars ishlanmasi
Mavzu: «Etmasmidim» K. Jabborov musiqasi, Fuzuliy gazali

Vaqt	6 soat.
Dars shakli	Amaliy
Mashg'ulot rejasi	1«Etmasmidim» asarini nazariy

	amali tahlil qilish. 2. Asar ijrosida ashulachilarni oozlarga taqsimlash. 3. Asarning musiqiy tahlili. Qo'shig'ining ijroviy imkoniyatlari 4. Asarning melezmlari ustida ishlash nola, bezak va avj qismlar ijrosi.
Mashg'ulot maqsadi	1. An'anaviy uslubda kuylash malakalarini shakllantirish. 2. Asarning nola va qochirimlari to'g'risida to'liq ma'lumot berish 3. « Etmasmidim » qo'shig'i ijrosida dinamik uslub, nola, bezaklar bo'yicha ko'nikmalarni shakllantirish.
O'qituvchi vazifasi	Musika asarining tizimi tarkibi haqida nazariy bilimlarni talabalarga yetkazish.
O'quv natijasi	1. An'anaviy kuylash malakalarini shakllantirish va umumiy ansambilga erishish. 2. « Etmasmidim » asari tizimi tarkibi haqida amaliy kunikmalar hosil qilish 3. « Etmasmidim » qo'shig'i ijrosi bo'yicha malakalarni shakllantirish.
O'qitishning usul va texnikasi	Jonli, namunaviy ijro, «Keys» texnologiyasi, «Zam-zama», usuli.
O'qitish vositalari	Musika asbobi, musiqiy disklar, darslik va o'quv qo'llanma, uslubiy qo'llanma.
O'qitish shakli	Amaliy va nazariy.
O'qitish shart-sharoitlari	Musiqiy anjomlar bilan jixozlangan sinf xonasi.
Monitoring va baholash	Test savollari, savol-javob.

«An'anaviy xonandalik texnologiyasi».

«Etmasmidim » asari

XRONOLOGIK XARITA

Faoliyat bosqichlari	Faoliyat mazmuni	
1-bosqich	O'qituvchi	Talaba
Kirish	1. Yangi texnologiyalar yordamida ovoz sozlash	1. Texnologiyalar yordamida ovoz sozlash
20		

	mashqlarini o'tkazish. 2. 'O'zbek musiqa madaniyatit tarixidan suhbat o'tkazish. 3. Guruh ijrochilaridan mumtoz asarlar ijrosini tinglash.	mashqlaridan ijro etish. 2. 'O'zbek musiqa madaniyatit tarixidan suhbat o'tkazib, bilimlarni egallash. 3. Iqtidorli talabalar ijrosini tahlil qilish, malakalarini o'rganish.
2-bosqich Asosiy bohlim 25	O'qituvchi	Talaba
	«Etmasmidim» asari tizimi tarkibi haqida keng ma'lumot berish. «Etmasmidim» asarining xalq musiqa ijodiyotidagi o'rni beqiyosligi uning ijro jihatdan mukammal va go'zalligi ustoz san'atkorlarning ijrosi namunasida bizgacha yetib kelgan.	Qo'shiq tuzilishining tarkibi haqida nazariy bilimlarga ega bo'lish.
3-bosqich Yakuniy bosqich 10	O'qituvchi	Talaba
	1. Talabarning asar haqidagi ma'lumotlarni xulosalash nazariy bilimlarni tekshirib, baholash. 2. An'anaviy uslubda kuylanadigan ashulalar ijrosini tinglash. 3. Mavzu asosida savol-noma tashkil etish, savol-javob ohtkazish.	1. Xalq musiqa ijodiyotidagi bilimlar tizimiga oid nazariy ma'lumotlarni egallash. 2. An'anaviy ijrochilik uslubida kuylash malakalarini takomillashtirish. 3. Savolnomaga og'zaki ravishda javob berish.

«An'anaviy xonandalik texnologiyasi» bo'yicha yangi pedagogik texnologiyalar bilan o'tkazilgan dars ishlanmasi
Mavzu: Milliy ijrochilik uslublari «Etmasmidim»
(Mustaqil ta'lim).

Vaqt	soat.
Dars shakli	Amaliy
Mashg'ulot rejasi	1«Etmasmidim» asarini nazariy amali tahlil qilish. 2. Asar ijrosida ashulachilarni oozlarga taqsimlash. 3. Asarning musiqiy tahlili. Qo'shig'ining ijroviy imkoniyatlari

	4.Asarning melezmlari ustida ishlash nola, bezak va avj qismlar ijrosi.
Mashg'ulot maqsadi	1. An'anaviy uslubda kuylash malakalarini shakllantirish. 2. Asarning nola va qochirimlari to'g'risida to'liq ma'lumot berish 3. « Etmasmidim » qo'shig'i ijrosida dinamik uslub, nola, bezaklar bo'yicha ko'nikmalarni shakllantirish.
O'qituvchi vazifasi	Musiqa asarining tizimi tarkibi haqida nazariy bilimlarni talabalarga yetkazish.
O'quv natijasi	1. An'anaviy kuylash malakalarini shakllantirish va umumiy ansambilga erishish. 2. « Etmasmidim » asari tizimi tarkibi haqida amaliy kunikmalar hosil qilish 3.« Etmasmidim » qo'shig'i ijrosi bo'yicha malakalarni shakllantirish.
O'qitishning usul va texnikasi	Jonli, namunaviy ijro, «Keys» texnologiyasi, «Zam-zama», usuli.
O'qitish vositalari	Musiqa asbobi, musiqiy disklar, darslik va o'quv qo'llanma, uslubiy qo'llanma.
O'qitish shakli	Amaliy va nazariy.
O'qitish shart-sharoitlari	Musiqiy anjomlar bilan jixozlangan sinf xonasi.
Monitoring va baholash	Test savollari, savol-javob.

An'anaviy xonandalik» bo'yicha yangi pedagogik texnologiyalar bilan o'tkazilgan dars ishlanmasi
Mavzu: Milliy ijrochilik uslublari. “Farg'onacha janon II” Muqumiy gazali, Xalq kuyi

Talabalar soni	25 ta.
Vaqt	4 soat.
Dars shakli	Amaliy.
Mashg'ulot rejasi	1. “ Farg'onacha janon II ” Muqumiy gazali , asar ustida ishlash. 2. Ovoz sozlash mashqlarida «Bezak», «Sayqal» texnolo-

	giyalaridan foydalanish. 3. Yigitlar ovozidagi kamchilik, tovush zarbi, bezaksiz kuylash jarayonlari ustida ishlash.
Mashg'ulot maqsadi	1“Farg'onacha janon II” Muqumiy gazali asarning CD, MP3 diski-dagi yozuv varianti va jonli ijrosidan foydalanish. 2. «Bezak», «Sayqal» texnologiyalaridan foydalanib ovoz sozlash mashqlarini tashkil etish. 3. Tovush zarbi, hissiz kuylash jarayonlari ustida jiddiy ish olib borish.
O'qituvchi vazifasi	1“Farg'onacha janon II” Muqumiy gazali asar yozuv va jonli ijro variantlari orqali asarni o'rgatish. 2. «Sayqal», «Bezak» texnologiya elementlari bilan ovozni shakllantirish jarayoni ustida ishlash: «Sol» - «Lya » - «Sol#», «Lya» - «Sol» - «Lya» - «Sol». 3. Tovushlar zarbi, bezakli ijroni shakllantirishda amaliy ijroni namoyish etish va namunaviy ijro.
O'quv natijasi	1. Musiqiy yozuv va jonli ijro orqali asarni mukammal ijro etishga erishish. 2. Mazkur texnologiyalar orqali kuylash malakalarini shakllantirish. Har bir ijrochida mazkur ko'nikmalarni shakllantirilganligini tahlil qilish. 3. Tovushlar zarbi, bezakli ijroni shakllantirish orqali “Farg'onacha janon II” Muqumiy gazali asarida mukammal ijroga erishiladi.
O'qitishning usul va texnikasi	Musiqiy disklar va namunaviy ijro bilan suhbat.
O'qitish vositalari	Musiqi asbobi, musiqiy disklar, audiomagnitafon, DVD pleyeri.
O'qitish shakli	Amaliy ijro.
O'qitish shart-sharoitlari	Vizual auditoriya, texnik jixozlar.
Monitoring va baholash	Akadem kontsert, savol-javob.

«An'anaviy xonandalik san'ati texnologiyasi».
Mavzu “Farg'onacha janon II” Muqumiy gazali
XRONOLOGIK XARITA

Faoliyat bosqichlari	Faoliyat mazmuni	
1-bosqich Kirish 20	O'qituvchi 1. An'anaviy ijrochilik maktabi namunalaridan ovoz sozlash texnologiyasi ustida ishlash. 2. Maqom va maqom tarixidan suhbat - test o'tkazish. 3. “Farg'onacha janon II” Muqumiy gazali g'azal tahlili va mazmuni, maqomlar haqida ma'lumot berish.	Talaba 1. Ovoz sozlash mashq-lari orqali nola, bezak texnologiyalaridan ma'lumot va ko'nikma-larga ega bo'ladilar. 2. Maqom va maqom tarixidan bilimlar egallanadi. 3. “Farg'onacha janon II” Muqumiy gazali qo'shigi haqida yangi bilimlar egallanadi.
2-bosqich Asosiy bo'lim 25	O'qituvchi 1. “Farg'onacha janon II” Muqumiy gazali qo'shig'i va maqomlar haqida. “Farg'onacha janon II” Muqumiy gazali asarining Mualliflari haqida .Asar so'z tahlili. So'z tahlilidan kelib chiqqan holda asarning mazmuni haqida tushuncha berish. Asarning ijro yunalishi bilan tanishtiris. 2. “Farg'onacha janon II” Muqumiy gazali asari ijrosi ustida ishlash.	Talaba 1. Yangi mavzu “Farg'onacha janon II” Muqumiy gazali asari haqida nazariy bilim va amaliy ko'nikmalarga ega bo'ladilar. 2. Amaliy ijroda “Farg'onacha janon II” Muqumiy gazali ashulasi ustida ishlaydilar. 3. O'tilgan yangi mavzu bo'yicha suhbat, test savollariga og'zaki javob beradilar.
3-bosqich Yakuniy bosqich 10	O'qituvchi 1. An'anaviy ijro-chilik texnologiyalari-ni o'zlashtirish bo'yicha baholanadilar. 2. Maqom va maqomlar i tarixi va ular asosida yarilgan asarlar bo'yicha suhbat, test o'tkaziladi.	Talaba 1. An'anaviy ijrochilik bo'yicha kuylash malakalarini namoyish qiladilar. 2. Mavzuga oid suhbat, test savollariga javob beradilar. 3. Yangi mavzuga oid

	3. O'rganiladigan yangi asar haqidagi yangi ma'lumotlar bo'yicha bilimlar aniqlanadi. 4. Mustaqil ishlash uchun topshiriqlar beriladi.	og'zaki savollarga javob beradilar. 4. Mustaqil mashg'ulot-larga yangi vazifalar oladilar.
--	--	--

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA VA MAKTAB TA’LIMI VAZIRLIGI SHAHRISABZ DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI		THE MINISTRY OF PRESCHOOL AND SCHOOL EDUCATION OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN SHAHRISABZ STATE PEDAGOGICAL INSTITUTE
--	---	--

SAN’ATSHUNOSLIK KAFEDRASI

AN’ANAVIY XONANDALIK fanidan

MUSTAQIL TA’LIM ISHLANMASI

Bilim sohasi:	100000	– Ta’lim
Ta’lim sohasi:	110000	–Ta’lim
Ta’lim yo‘nalishi:	60110600	– Musiqa ta’limi

Shahrisabz – 2025

Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Talabba mustaqil ta'limni tashkil etishda An'anaviy xonandalik fanining xususiyatlarini hisobga olgan holda quyidagi shakllardan foydalanish tavsiya etiladi.

-talaba tavsiya etilgan asarlar yuzasidan o'zining shaxsiy munosabatini ijro orqali bildirish olishi ustida ishlash.

-tavsiya etilgan asarlar yuzasidan nazariy tahlil qilishni o'rganish.

-talaba mustaqil ta'lim uchun berilgan mavzular yuzasidan izlanishlar olib boradi, o'rganilayotgan asar ijrosini mukammallashtiradi.

Mazkur fan bo'yicha mustaqil tayyorgarlik - berilgan mavzular bo'yicha amaliy mashg'ulot o'tkazish muhimdir. Talabalar bu jarayonda o'rganilgan mavzu va ashula bo'yicha bilim ko'nikma malakalarini mustaqil ravishda shakllantira boradilar.

Berilgan asarning notalari, matn, konspekt, ijro uslubini mustahkamlash uchun qo'shimcha shug'ullanish imkoniga ega bo'lgan talaba nota, matn, ashula ijrosi ustida belgilangan soat jarayonida ish olib boradi.

Talaba mustaqil ishni o'tkazishda fan xususiyatlaridan kelib chiqqan holda quyidagi shakllardan foydalanadi.

- Mavzularga oid adabiyotlar – nota, matn, mualliflar haqidagi ma'lumotlarni o'rganish, tanishib chiqish (axborot resurs markazlarida)

- Darslik o'quv qo'llanmalardan mavzuga oid materiallarni to'plash, o'rganish.

- Mavzu bo'yicha ashulaning elektron varianti CD, DVD, MP 3 musiqiy diskarni tinglab, ijroni o'rganish.

- Fan bo'yicha tashkil qilingan to'garakda "Ustoz-shogird" an'anasida qo'shimcha mashg'ulotlar o'tkazish, ijro yo'llarini mustahkamlash.

- Mavzuga oid "Internet" va "Ziyonet" sahifalaridan qo'shimcha materiallar bilan boyitish.

Mustaqil ishlar talabalar tomonidan mustaqil ijro shakli sifatida tashkil etiladi. Musiqiy kontsert dasturlari, teatr va sahna asarlarini kuzatish shakllari orqali o'rganilayotgan asarlar ustida ish olib boradilar.

Talabalar tomonidan mustaqil o'rganishi mumkin bo'lgan taxminiy an'anaviy xonandalik asarlari namunalari.

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. K.Jabborov musiqasi bilan «Ahli yor» mumtoz qo'shig'ini tahlil etish. Asarni mustaqil o'rganish.

2. Raxmatjon Tursunov musiqasi bilan "Bo'ylaringga" mumtoz qo'shig'ini tahlil etish. Asarni mustaqil o'rganish.

3.T.Jalilov musiqasi bilan «O'ynasin» mumtoz qo'shig'ini tahlil etish. Asarni mustaqil o'rganish.

4. K.Jabborov musiqasi bilan «Diyorimsan» mumtoz qo'shig'ini tahlil etish. Asarni mustaqil o'rganish.

5. K.Jabborov musiqasi bilan«Muftalo bo'ldim senga» - mumtoz qo'shig'ini tahlil etish. Asarni mustaqil o'rganish.

6. D.Zokirov musiqasi bilan «Ey sabo» - mumtoz qo'shig'ini tahlil etish. Asarni mustaqil o'rganish.

7. X.Тўхтасинов мусикаси bilan «Айлагач» mumtoz qo'shig'ini tahlil etish. Asarni mustaqil o'rganish.

8. J. Sultonov musiqasi bilan “Raqqosasidan” mumtoz qo`shig`ini tahlil etish. Asarni mustaqil o`rganish.

9. Bobur g`azali, Rost maqomidan. «Soqinomial savti kalon» maqomini tahlil etish va mustaqil o`rganish.

10. Muqumiy g`azali bilan «Abdurahmonbegi» maqomini tahlil etish va mustaqil o`rganish.

11. Nozima g`azali bilan «Qashqarchai Ushshoq» maqomini tahlil etish va mustaqil o`rganish.

12. Muhammadjon Mirzayev musiqasi bilan «Fig`onkim» mumtoz qo`shig`ini tahlil etish. Asarni mustaqil o`rganish.

13. Toshkent-Farg`ona maqom yo`llaridan «Bayot-IV» maqomini tahlil etish va mustaqil o`rganish.

14. «Дуғоқ Husayn-V» maqomini tahlil etish va mustaqil o`rganish.

15. Toshkent-Farg`ona maqom yo`llaridan «Bayot-V» maqomini tahlil etish va mustaqil o`rganish.

Mustaqil ta'lim (MT)		Ajratilgan soat	Topshirish shakli
1	K.Jabborov musiqasi bilan «Ahli yor» mumtoz qo`shig`ini tahlil etish. Asarni mustaqil o`rganish.	6 soat	Mustaqil kuylab o`rganish.
2	Raxmatjon Tursunov musiqasi bilan “Bo`ylaringga” mumtoz qo`shig`ini tahlil etish. Asarni mustaqil o`rganish.	6 soat	Mustaqil kuylab o`rganish.
3	T.Jalilov musiqasi bilan «O`ynasin» mumtoz qo`shig`ini tahlil etish. Asarni mustaqil o`rganish.	6 soat	Mustaqil kuylab o`rganish.
4	K.Jabborov musiqasi bilan «Diyorimsan» mumtoz qo`shig`ini tahlil etish. Asarni mustaqil o`rganish.	6 soat	Mustaqil kuylab o`rganish.
5	K.Jabborov musiqasi bilan «Muhtalo bo`ldim senga» - mumtoz qo`shig`ini tahlil etish. Asarni mustaqil o`rganish.	8 soat	Mustaqil kuylab o`rganish.
6	D.Zokirov musiqasi bilan «Ey sabo» - mumtoz qo`shig`ini tahlil etish. Asarni mustaqil o`rganish.	8 soat	Mustaqil kuylab o`rganish.
7	X.Tўхтасинов мусиқаси билан «Айлагач» mumtoz qo`shig`ini tahlil etish. Asarni mustaqil o`rganish.	6 soat	Mustaqil kuylab o`rganish.
8	J. Sultonov musiqasi bilan “Raqqosasidan” mumtoz qo`shig`ini tahlil etish. Asarni mustaqil o`rganish.	6 soat	Mustaqil kuylab o`rganish.
9	Bobur g`azali, Rost maqomidan. «Soqinomial savti kalon» maqomini tahlil etish va mustaqil o`rganish.	8 soat	Mustaqil kuylab o`rganish.
10	Muqumiy g`azali bilan «Abdurahmonbegi» maqomini tahlil etish va mustaqil o`rganish.	6 soat	Mustaqil kuylab o`rganish.

11	Nozima g`azali bilan «Qashqarchai Ushshoq» maqomini tahlil etish va mustaqil o`rganish.	8 soat	Mustaqil kuylab o`rganish.
12	Muhammadjon Mirzayev musiqasi bilan «Fig`onkim» mumtoz qo`shig`ini tahlil etish. Asarni mustaqil o`rganish.	8 soat	Mustaqil kuylab o`rganish.
13	Toshkent-Farg`ona maqom yo`llaridan «Bayot-IV» maqomini tahlil etish va mustaqil o`rganish.	8 soat	Mustaqil kuylab o`rganish.
14	«Dyrox Husayn-V» maqomini tahlil etish va mustaqil o`rganish.	8 soat	Mustaqil kuylab o`rganish.
15	Toshkent-Farg`ona maqom yo`llaridan «Bayot-V» maqomini tahlil etish va mustaqil o`rganish.	6 soat	Mustaqil kuylab o`rganish.
	Jami	104 soat	

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA VA MAKTAB TA’LIMI VAZIRLIGI SHAHNISABZ DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI		THE MINISTRY OF PRESCHOOL AND SCHOOL EDUCATION OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN SHAHNISABZ STATE PEDAGOGICAL INSTITUTE
--	---	--

SAN’ATSHUNOSLIK KAFEDRASI

AN’ANAVIY XONANDALIK fanidan

GLOSSARIY

Bilim sohasi:	100000	– Ta’lim
Ta’lim sohasi:	110000	–Ta’lim
Ta’lim yo‘nalishi:	60110600	– Musiqa ta’limi

Shahrisabz – 2025

Fan bo'yicha qisqacha izohli lug'at.

(ma'ruza matnida uchraydigan asosiy tushunchalarning o'zbek, rus va ingliz tillaridagi sharhi)

Ushbu atamalar glossariysida ma'ruzalar va amaliy mashg'ulotlarda keltirilgan atamalarning qisqacha izohi keltirilgan.

Mazkur majmua nafaqat oliy va o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi musiqiy san'ati ta'lim yo'nalishlari va mutaxassisliklari talabalariga, shuningdek, professor-o'qituvchilar va aspirantlar hamda keng jamoatchilik uchun ham foydalidir.

Ashula – keng tarqalgan vokal (kuylash) janri va shakli bo'lib, she'riy va musiqiy obrazlar bir-biri bilan uyg'un gavdalanadi. An'anaviy ashulalar katta ashula, maqom aytishlari, ashulalar va xalq qo'shiqlaridan iborat.

An'anaviy xanandalik ijro uslublari – Sharq an'anaviy ashula ijrochiigida uch asosiy ijro uslublari farqlanadi: 1) binigiy - dimog' ovoz bilan kuylash; 2) guligiy – tamoqdan chiqariladigan ovoz bilan kuylash; 3) ishkamiy – ko'krak-qorindan chiqariladigan ovoz bilan kuylash. Hofiz mazkur uchala turni ovozga ega bo'lishi va ular asosida kuylashi mumkin.

Abdurahmonbegi – Abdurahmonbek shaxs nomi bilan bog'liq ashula va musiqa yo'li.

But (sanam, ma'shuqa) – mumtoz ashulalarda oliy maqsad va murodning qolbda nomoyon bo'lishi.

Visol – vahdat maqomi, ya'ni inson komil ruhining o'z aksi Mutloq Ruhni anglab etish.

Gesu – ip-arqon, ma'shuqning sochi oshiqni visolga etkazuvchi arqondir.

Dahan (og'iz) – Ollohning maxfiy siri, ya'ni g'ayb olami

Dil (qalb, ko'ngil) – Ollohning nuri jilolanadigan makon.

Diljo'y – dillarni ovlovchi Ma'shuq.

Jamol – Ollohni husni va ehsoni

Jom – ko'ngil, unda ishq bo'ladi.

Jon – Ollohning insondagi tuhfası, muqaddas ruh.

Zavq – Olloh karamlarini egallash va tushunish.

Zulf – Ishq ramzi, Ma'shuqning zulfi Oshiq qalbini ilintiruvchi qarmoq

Istiqomat – aqlga ko'ra yashash va faoliyat ko'rsatish

Lab – tirik mavjudodga vujudiy fayz beruvchi ilohiy nafas

Lilloh – Olloh uchun

May – Ishq, uni simirish ishq vositasida ma'rifatga etishdir.

Ma'rifat – insonning o'zini va Allohni tanishi

Maqom – iroda va idrok bilan yuksalib borish, ashulalar ijro jarayonining kuchaytirib borishi

Soqiy – Ishq vositasida ma'rifatni bildiruvchi kishi.

Tajalli – Olloh nurining inson qalbida va yuzida jilvalanishi.

Ushshoq – Ollohnining oshiqlari

Xol – Ollohnining yagona Borliq ekanligini bildiruvchi ramz.

Hol – ishqning kamolot nuqtasi.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI VAZIRLIGI
SHAHNISABZ DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

"TASDIQLAYMAN"

Shahrisabz davlat pedagogika

instituti rektori

M.Saidov

2025-yil 02 - sentabr

Qabul qilindi: № 30 6010600
2025-yil "02" "09"

AN'ANAVIY XONANDALIK
O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: 100 000 - Ta'lim
Ta'lim sohasi: 110 000 - Ta'lim
Ta'lim yo'nalishi: 60110600 – Musiqa ta'limi

Shahrisabz – 2025

Fan/modul kodi AnX1106		O‘quv yili 2025-2026	Semestr 1	ECTS - Kreditlar 6	
Fan/modul turi Majburiy		Ta’lim tili O‘zbek		Haftadagi dars soatlari 6	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg‘ulotlari (soat)		Mustaqil ta’lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	An’anaviy xonandalik	72		108	180
2.	I. Fanning mazmuni Fanni o‘qitishdan maqsad - talabalarning xalq qo‘shiqchiligiga xos o‘quv malakalarini shakllantirish, ularga xalq qo‘shiqlarini jamoa bo‘lib va yakka holda kuylay olish va maqom guruhlarini tashkil qila olish psixologiyasi bo‘yicha mukammal bilim berish va jamoaga rahbarlik qila olish xususiyatlarini singdirishdan iborat. Fanning vazifasi – o‘zbek xalq qo‘shiqchiligiga xos «binnigi» uslubida kuylash malakalarini egallash; guruh, va yakka holda kuylashning tabiati, didaktik tamoyillari va boshqa qonuniyatlarni bilib olish; xalq qo‘shiqchiligi va maqom repertuarlari bilai bevosita tanishish va ularni tanlash bo‘yicha yuksak badiiy didga ega bo‘lish; jamoada kuylash va u bilan ishlash jarayonida inson organizmida yuz beradigan ruhiy-fiziologik o‘zgarishlarni his qilish va unga ko‘nikma hosil qilish; maqom qo‘shiqchisiga va maqomchilar dastasi rahbarligiga qo‘yiladigan talabalarni bilish va unga o‘rgana borish. II. Asosiy nazariy qism (ma’ruza mashg‘ulotlari) II.I. O‘quv rejada ma’ruza mashg‘ulotlari rejalashtirilmagan III. Amaliy mashg‘ulotlar bo‘yicha ko‘rsatma va tavsiyalar (Laboratoriya ishlari). (Seminar mashg‘uloti), (Kurs ishi). (Mustaqil ta’lim) O‘quv rejada ko‘rsatilgan turi (nomi) bo‘yicha yoziladi) Laboratoriya mashg‘ulotlari uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi: 1.«Jononasan» - Raxmatjon Tursunov musiqasi Профессия певец: получить на Факультете искусств МГУ имени М.В. Ломоносова (postupi .online) 2.«Ey sabo» - D.Zokirov musiqasi, Navoiy g‘azali Профессия певец: получить на Факультете искусств МГУ имени М.В. Ломоносова (postupi.online) 3.“Ul parivash”- R.Tursunov musiqasi, Muqumiy gazali Вокальное искусство. Профиль «Академическое пение» (mosgu.ru) 4.«Diyorimsan» - K.Jabborov musiqasi, Habibiy g‘azali Вокальное искусство. Профиль «Академическое пение» (mosgu.ru)				

5. «Bo`ylaringga» - Raxmatjon Tursunov musiqasi
[#Музыка \(Вокальное искусство\) - МГПУ \(mgpu.ru\)](#)
6. «O`ynasin» - T. Jalilov musiqasi, Uyg`un she`ri.
[#Музыка \(Вокальное искусство\) - МГПУ \(mgpu.ru\)](#)
7. «Farg`ona ruboiysi» Xalq kuyi, Habibiy va S. Abdulla so`zi
8. «Yayra go`zal» I. Hasanov musiqasi A. Isroil she`ri
9. «Usshoq qashqarchasi» – Nozima g`azali. O`zbek xalq maqomlaridan
10. «Guluzorim» - Hoji Abdulaziz Abdurasulov musiqasi. Navoiy so`zi.
[Вокальное искусство. Профиль «Академическое пение» \(mosgu.ru\)](#)
11. «Mubtalo bo`ldim senga» - K. Jabborov musiqasi, Navoiy gazali.
12. «Soqinimai savti kalon» - Bobur g`azali, Rost maqomidan
13. «Sharob-1.» Bobur g`azali, xalq kuyi.
14. «Dugoh Husayn-V Farg`ona-Toshkent maqom yo`llaridan Fuzuliy g`azali
15. «Айлагач» - X. Tўхтасинов мусикаси, xalq kuyi
[Профессия певец: получить на Факультете искусств МГУ имени М.В. Ломоносова \(postupi.online\)](#)
16. «Bayot-V» Toshkent-Farg`ona maqom yo`llaridan
17. «Sarahbori dugoh-2 taronasi» - Navoiy g`azali, Dugoh maqomidan
18. «Ushshoq» (Shitob aylab) - O`zbek xalq maqomlaridan
[#Музыка \(Вокальное искусство\) - МГПУ \(mgpu.ru\)](#)
19. «Qashqarchai savti kalon» - A. O`tar g`azali, Rost maqomidan

IV. Mustaqil ta`lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta`lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. K. Jabborov musiqasi bilan «Ahli yor» mumtoz qo`shig`ini tahlil etish. Asarni mustaqil o`rganish.
2. Raxmatjon Tursunov musiqasi bilan «Bo`ylaringga» mumtoz qo`shig`ini tahlil etish. Asarni mustaqil o`rganish.
3. T. Jalilov musiqasi bilan «O`ynasin» mumtoz qo`shig`ini tahlil etish. Asarni mustaqil o`rganish.
4. K. Jabborov musiqasi bilan «Diyorimsan» mumtoz qo`shig`ini tahlil etish. Asarni mustaqil o`rganish.
5. K. Jabborov musiqasi bilan «Mubtalo bo`ldim senga» - mumtoz qo`shig`ini tahlil etish. Asarni mustaqil o`rganish.
6. D. Zokirov musiqasi bilan «Ey sabo» - mumtoz qo`shig`ini tahlil etish. Asarni mustaqil o`rganish.
7. X. Tўхтасинов мусикаси bilan «Айлагач» mumtoz qo`shig`ini tahlil etish. Asarni mustaqil o`rganish.
8. J. Sultonov musiqasi bilan «Raqqosasidan» mumtoz qo`shig`ini tahlil etish. Asarni mustaqil o`rganish.
9. Bobur g`azali, Rost maqomidan. «Soqinimai savti kalon» maqomini tahlil etish va mustaqil o`rganish.
10. Muqumiy g`azali bilan «Abdurahmonbegi» maqomini tahlil etish va mustaqil o`rganish.

	11. Nozima gʻazali bilan «Qashqarchai Ushshoq» maqomini tahlil etish va mustaqil oʻrganish. 12. Muhammadjon Mirzayev musiqasi bilan «Figʻonkim» mumtoz qoʻshigʻini tahlil etish. Asarni mustaqil oʻrganish. 13. Toshkent-Fargʻona maqom yoʻllaridan «Bayot-IV» maqomini tahlil etish va mustaqil oʻrganish. 14. «Dyrox Husayn-V» maqomini tahlil etish va mustaqil oʻrganish. 15. Toshkent-Fargʻona maqom yoʻllaridan «Bayot-V» maqomini tahlil etish va mustaqil oʻrganish.
3.	V. Fan oʻqitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar) Fanni oʻzlashtirish natijasida talaba: • xonandalik ijrochiligining mahorat asoslarini, rang-barang boy ijrochilik anʼanalarini; • Sharq xalqlari cholgʻu ijrochiligi faoliyati haqidagi tasavvur va bilimga ega boʻlishi, • Musiqa sanʼatining turli xil zamon va uslublaridan olingan yorqin misollarni tinglab tahlil etishi lozim; • akustik, ritmik, ohang, lad, tuzilish, bezak va ijroviy tahlil qilish; • oʻquv-tarbiyaviy, ilmiy-tadqiqot ishlarini rejalashtirish, tashkil etish va amalga oshirish koʻnikmalariga ega boʻlishi kerak; • Sharq xalqlari va oʻzbek kuylari hamda vohalarga xos maqom yoʻllari, bastakorlar ijodidan asarlar chalish, umumlashtirish va keng yoyish malakalariga ega boʻlishi kerak.
4.	VI. Taʼlim texnologiyalari va metodlari: • maʼruzalar; • interfaol keys-stadilar; • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; • jamoa boʻlib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar
5.	VII. Kreditlarni olish uchun talablar: Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni toʻla oʻzlashtirish, tahlil natijalarini toʻgʻri aks ettira olish, oʻrganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq, nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat boʻyicha yozma ishni topshirish.
6.	Asosiy adabiyotlar 1. Boʻriyeva K. Anʼanaviy xonandalik (Ayollar ovozlari uchun) Oʻquv uslubiy qoʻllanma. Toshkent, 2008 yil 2. Karimova M. Anʼanaviy yakka xonandalik. Oʻquv qoʻllanma – T., 2018 3. Yoʻlchiyeva M. Anʼanaviy yakka xonandalik. Oʻquv qoʻllanma – T.: 2018 4. Cathrine Sadolin. Complete vocal technique. 2012. www.Completevocalinstitute.com 296 b.

	5.American popular music. Larri Star & Christopher Waterman. Oxford Universite Press. Inc. 2007 Qo‘shimcha adabiyotlar 1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 17 noyabrdagi “O‘zbek milliy maqom san’atini yanada rivojlantirish chora – tadbirlari to‘g‘risida” gi Qarori.// “Xalq so‘zi” gazetasi 2017 yil 18 noyabr soni 2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 28-noyabrdagi “O‘zbekiston Respublikasida milliy madaniyatni yanada rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to‘g‘risida”gi PQ-4038-sonli qarori. O‘zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to‘plami, 2018-yil 3-dekabr, 48-son, 921-modda. 3. Mirziyoyev Sh.M. Niyati ulug‘ xalqning ishi ham ulug‘, hayoti yorug‘ va kelajagi farovon bo‘ladi. Asarlar. 3-jild. – Toshkent: O‘zbekiston, 2019. – 400 b. 4. Mirziyoyev Sh.M. Madaniyat va san’at sohasidagi dolzarb masalalar muhokamasiga bag‘ishlangan nutqi. Toshkent, 2017-yil 25-dekabr www.lex.uz 5. Mirziyoyev Sh.M. Madaniyat va san’at sohasining jamiyat hayotidagi o‘rni va ta’sirini yanada oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida. PF-6000-son.2020y.26-may. 6.O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi - T.: O‘zbekiston, 2023. 7.Begmatov S.. Hofizlik san’ati. –T., «Musika», 2007. 8. Matyakubov Sh. An’anaviy xonandalikda o‘qitish uslubi O‘quv qo‘llanma – T., 2015 9.Matyoqubov O. «Maqomot». O‘quv qo‘llanma -T.: «Musika» nashriyoti. 2004 10. Rajabov I. «Maqomlar». Toshkent. «Musika» nashriyoti 2006 yil. 11. Qodirov D.Q. «An’anaviy qo‘shiqchilik». O‘quv qo‘llanma Toshkent «Iqtisod-moliya» nashriyoti. 2008 yil. 12.M.Ermatov. An’anaviy xonandalik. –T., 2003. Internet saytlari 1.www.artmuzik.ru 2.www.universalia.nov.ru/instruments. 3.www.muzik.uz 4.www.classicmuzik.uz 5.http://forum.ziyouz.com 6.www.ziyouz.net 7.www.nota.ru 8. www.pedagog.uz 9. www.qarshidu.uz 10. www.shdpi.uz
7.	Fan dasturi Oliy ta’lim ta’lim yo‘nalishlari va mutaxassisliklari bo‘yicha O‘quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi Kengashning 2025 yil 29 avgustdagi 1-sonli bayonnomasi bilan ma’qullangan.
8.	Fan/modul uchun mas’ul: M.E. Ismoilova - Shahrizabz davlat pedagogika instituti “San’atshunoslik” kafedrası professori v.b., pedagogika fanlari nomzodi.

9.	Taqrizchilar: H.Tursunov - Shahrizabz davlat pedagogika instituti “San’atshunoslik” kafedrası o`qituvchisi N.Azizov - Shahrizabz davlat pedagogika instituti “San’atshunoslik” kafedrası dotsenti v.b.
-----------	--

Kafedra mudiri:

J.Xayitov

Tuzuvchi:

prof. v.b.. M.E.Ismoilova

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI VAZIRLIGI
SHAHRIKABZ DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

AN'ANAVIY XONANDALIK

FANI BO'YICHA

SILLABUS

Kunduzgi bo'lim uchun

Bilim sohasi: 100000 – Ta'lim
Ta'lim sohasi: 110000 – Ta'lim
Ta'lim yo'nalishi: 60110600 – Musiqa ta'limi

Mashg'ulot turi	Ajratilgan soat	Semestrlar					
		I	II	III	IV	V	VI
Nazariy (ma'nuz)	-	-	-	-	-	-	-
Amaliy	72	72	-	-	-	-	-
Laboratoriya	-	-	-	-	-	-	-
Kurs ishi	-	-	-	-	-	-	-
Jami auditoriya soatlari	72	72	-	-	-	-	-
Mustaqil ta'lim	108	108	-	-	-	-	-
Umumiy o'quv soatlari	180	180	-	-	-	-	-

Shahrisabz – 2025

Modul / FAN SILLABUSI
Ijtimoiy fanlar fakulteti
60110600 – Musiqa ta’limi yo‘nalishi

Fan nomi:	<i>An’anaviy xonandalik</i>
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	AnX 1106
Yil:	2025-2026
Semestr:	1
Ta’lim shakli:	Kunduzgi
Mashg‘ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	180
Ma’ruza	-
Amaliy mashg‘ulotlar	-
Laboratoriya mashg‘ulotlari	72
Seminar	-
Mustaqil ta’lim	108
Kredit miqdori:	6
Baholash shakli:	Amaliy imtihon
Fan tili:	O‘zbek

Fan maqsadi (FM)	
FM1	Fanni o‘qitishdan maqsad - talabalarining xalq qo‘shiqchiligiga xos o‘quv malakalarini shakllantirish, ularga xalq qo‘shiqlarini jamoa bo‘lib va yakka holda kuylay olish va maqom guruhlarini tashkil qila olish psixologiyasi bo‘yicha mukammal bilim berish va jamoaga rahbarlik qila olish xususiyatlarini singdirishdan iborat.

Fanni o‘zlashtirish uchun zarur boshlang‘ich bilimlar	
1.	Maqom san’ati
2.	O‘zbek xalq musiqa ijodi.
3.	Musiqa tarixi
4.	Musiqa to‘garaklarini tashkil etish
5	Cholg‘u ijrochiligi
6	Musiqaning elementar nazariyasi

Ta’lim natijalari (TN)	
	<i>Bilimlar jihatidan:</i>
TN1	- Xonandalik ijrochiligining mahorat asoslarini, rang-barang boy ijrochilik an’analarini bilishi, Sharq xalqlari cholg‘u ijrochiligi faoliyati haqidagi tasavvur va bilimga ega bo‘lishi kerak.
TN2	- Musiqa san’atining turli xil zamon va uslublaridan olingan yorqin misollarni tinglab tahlil etishi, akustik, ritmik, ohang, lad, tuzilish, bezak va ijroviy tahlil qilishi lozim;;

TN3	- o`quv-tarbiyaviy, ilmiy-tadqiqot ishlarini rejalashtirish, tashkil etish va amalga oshirish ko`nikmalariga ega bo`lishi kerak;
TN4	- Sharq xalqlari va o`zbek kuylari hamda vohalarga xos maqom yo`llari, bastakorlar ijodidan asarlar chalish, umumlashtirish va keng yoyish malakalariga ega bo`lishi kerak.
	<i>Ko`nikmalar jihatidan:</i>
TN5	O`zbek xalq qo`shiqchiligiga xos «binnigi» uslubida kuylash malakalarini egallaydi.
TN6	Guruh va yakka holda kuylashning tabiati, didaktik tamoyillari va boshqa qonuniyatlarni bilib oladi;
TN7	Xalq qo`shiqchiligi va maqom repertuarlari bilan bevosita tanishish va ularni tanlash buyicha yuksak badiiy didga ega bulish;
TN8	jamoada kuylash va u bilan ishlash jarayonida inson organizmida yuz beradigan ruhiy-fiziologik o`zgarishlarni his qilish va unda ko`nikma hosil bo`ladi;
TN9	Maqom qo`shiqchisiga va maqomchilar dastasi rahbarligiga qo`yiladigan talabalarni biladi va unta amal qiladi.

Fan mazmuni	
Mashg`ulotlar shakli: ma`ruza (M). Ushbu fan bo`yicha ma`ruza mashg`ulotlari ko`rsatilmagan	
Mashg`ulotlar shakli: Laboratoriya mashg`uloti (L)	
L1	«Jononasan» - Raxmatjon Tursunov musiqasi
L2	«Jononasan» - Raxmatjon Tursunov musiqasi
L3	«Ey sabo» - D.Zokirov musiqasi, Navoiy g`azali.
L4	«Ey sabo» - D.Zokirov musiqasi, Navoiy g`azali
L5	“Ul parivash”- R.Tursunov musiqasi, Muqumiy gazali
L6	“Ul parivash”- R.Tursunov musiqasi, Muqumiy gazali
L7	«Diyorimsan» - K.Jabborov musiqasi, Habibiy g`azali.
L8	«Diyorimsan» - K.Jabborov musiqasi, Habibiy g`azali.
L9	“Bo`ylaringga” - Raxmatjon Tursunov musiqasi
L10	“Bo`ylaringga” - Raxmatjon Tursunov musiqasi
L11	«O`ynasin» - T.Jalilov musiqasi, Uyg`un she`ri.
L12	«O`ynasin» - T.Jalilov musiqasi, Uyg`un she`ri.
L13	“Farg`ona ruboiysi” Xalq kuyi, Habibiy va S.Abdulla so`zi
L14	“Farg`ona ruboiysi” Xalq kuyi, Habibiy va S.Abdulla so`zi
L15	“Yayra go`zal” I.Hasanov musiqasi A.Isroil she`ri
L16	“Yayra go`zal” I.Hasanov musiqasi A.Isroil she`ri
L17	“Usshoq qashqarchasi”– Nozima g`azali. O`zbek xalq maqomlaridan
L18	“Usshoq qashqarchasi”– Nozima g`azali. O`zbek xalq maqomlaridan
L19	“Guluzorim” - Hoji Abdulaziz Abdurasulov musiqasi. Navoiy so`zi.
L20	“Guluzorim” - Hoji Abdulaziz Abdurasulov musiqasi. Navoiy so`zi.
L21	«Muhtalo bo`ldim senga» - K.Jabborov musiqasi, Navoiy gazali.
L22	«Muhtalo bo`ldim senga» - K.Jabborov musiqasi, Navoiy gazali.
L23	«Soqinomai savti kalon» - Bobur g`azali, Rost maqomidan.
L24	«Soqinomai savti kalon» - Bobur g`azali, Rost maqomidan
L25	«Sharob-1.». Bobur g`azali, xalq kuyi.
L26	«Sharob-1.». Bobur g`azali, xalq kuyi.
L27	“Dugoh Husayn-V Farg`ona-Toshkent maqom yo`llaridan Fuzuliy g`azali

L28	“Dugoh Husayn-V Farg`ona-Toshkent maqom yo`llaridan Fuzuliy g`azali
L29	«Айлагач» - X.Тўхтасинов мусиқаси, xalq kuyi
L30	«Айлагач» - X.Тўхтасинов мусиқаси, xalq kuyi
L31	«Bayot-V» Toshkent-Farg`ona maqom yo`llaridan
L32	«Bayot-V» Toshkent-Farg`ona maqom yo`llaridan
L33	«Sarahbori dugoh-2 taronasi» - Navoiy g`azali, Dugoh maqomidan.
L34	«Sarahbori dugoh-2 taronasi» - Navoiy g`azali, Dugoh maqomidan.
L35	“Ushshoq” (Shitob aylab) - O`zbek xalq maqomlaridan
L36	“Ushshoq” (Shitob aylab) - O`zbek xalq maqomlaridan
L37	«Qashqarchai savti kalon» - A.O`tar g`azali, Rost maqomidan.
L38	«Qashqarchai savti kalon» - A.O`tar g`azali, Rost maqomidan.
	Jami: 72 soat.

Mustaqil ta'lim (MT)		Ajratilgan soat	Topshirish shakli
1	K.Jabborov musiqasi bilan «Ahli yor» mumtoz qo`shig`ini tahlil etish. Asarni mustaqil o`rganish.	6 soat	Mustaqil kuylab o`rganish.
2	Raxmatjon Tursunov musiqasi bilan “Bo`ylaringga” mumtoz qo`shig`ini tahlil etish. Asarni mustaqil o`rganish.	6 soat	Mustaqil kuylab o`rganish.
3	T.Jalilov musiqasi bilan «O`ynasin» mumtoz qo`shig`ini tahlil etish. Asarni mustaqil o`rganish.	6 soat	Mustaqil kuylab o`rganish.
4	K.Jabborov musiqasi bilan «Diyorimsan» mumtoz qo`shig`ini tahlil etish. Asarni mustaqil o`rganish.	6 soat	Mustaqil kuylab o`rganish.
5	K.Jabborov musiqasi bilan «Mubtalo bo`ldim senga» - mumtoz qo`shig`ini tahlil etish. Asarni mustaqil o`rganish.	8 soat	Mustaqil kuylab o`rganish.
6	D.Zokirov musiqasi bilan «Ey sabo» - mumtoz qo`shig`ini tahlil etish. Asarni mustaqil o`rganish.	8 soat	Mustaqil kuylab o`rganish.
7	X.Тўхтасинов мусиқаси bilan «Айлагач» mumtoz qo`shig`ini tahlil etish. Asarni mustaqil o`rganish.	6 soat	Mustaqil kuylab o`rganish.
8	J. Sultonov musiqasi bilan “Raqqosasidan” mumtoz qo`shig`ini tahlil etish. Asarni mustaqil o`rganish.	6 soat	Mustaqil kuylab o`rganish.
9	Bobur g`azali, Rost maqomidan. «Soqinimai savti kalon» maqomini tahlil etish va mustaqil o`rganish.	8 soat	Mustaqil kuylab o`rganish.
10	Muqumiy g`azali bilan «Abdurahmonbegi» maqomini tahlil etish va mustaqil o`rganish.	6 soat	Mustaqil kuylab o`rganish.
11	Nozima g`azali bilan «Qashqarchai Ushshoq» maqomini tahlil etish va mustaqil o`rganish.	8 soat	Mustaqil kuylab o`rganish.
12	Muhammadjon Mirzayev musiqasi bilan «Fig`onkim» mumtoz qo`shig`ini tahlil etish. Asarni mustaqil o`rganish.	8 soat	Mustaqil kuylab

			o'rganish.
13	Toshkent-Farg'ona maqom yo'llaridan «Bayot-IV» maqomini tahlil etish va mustaqil o'rganish.	8 soat	Mustaqil kuylab o'rganish.
14	«Дыроҳ Husayn-V» maqomini tahlil etish va mustaqil o'rganish.	8 soat	Mustaqil kuylab o'rganish.
15	Toshkent-Farg'ona maqom yo'llaridan «Bayot-V» maqomini tahlil etish va mustaqil o'rganish.	6 soat	Mustaqil kuylab o'rganish.
	Jami	104 soat	

Asosiy adabiyotlar	
1.	Bo'riyeva K. An'anaviy xonandalik (Ayollar ovozlari uchun) O'quv uslubiy qo'llanma. Toshkent, 2008 yil
2.	Begmatov S.. Hofizlik san'ati. –T., «Musiq», 2007.
3	Karimova M. An'anaviy yakka xonandalik. O'quv qo'llanma – T., 2018
4.	Matyakubov Sh. An'anaviy xonandalikda o'qitish uslubiyati O'quv qo'llanma –T., 2015
5	Matyoqubov O. «Maqomot». O'quv qo'llanma -T.: «Musiq» nashriyoti. 2004
6	Rajabov I. «Maqomlar». Toshkent. «Musiq» nashriyoti 2006 yil.
7	Qodirov D.Q. «An'anaviy qo'shiqchilik». O'quv qo'llanma Toshkent «Iqtisod-moliya» nashriyoti. 2008 yil.
8	O'zbek xalq muzikasi I-II-III-IV-V-VI- tomlar. – T.: O'zadabiynashr. 1959
9	Yo'lchiyeva M. An'anaviy yakka xonandalik. O'quv qo'llanma – T.: 2018
Qo'shimcha adabiyotlar	
1.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 17 noyabrdagi “O'zbek milliy maqom san'atini yanada rivojlantirish chora – tadbirlari to'g'risida” gi Qarori.// “Xalq so'zi” gazetasi 2017 yil 18 noyabr soni
2.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 28-noyabrdagi “O'zbekiston Respublikasida milliy madaniyatni yanada rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida”gi PQ-4038-sonli qarori. O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2018-yil 3-dekabr, 48-son, 921-modda.
3.	Mirziyoyev Sh.M. Niyati ulug' xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug' va kelajagi farovon bo'ladi. Asarlar. 3-jild. – Toshkent: O'zbekiston, 2019. – 400 b.
4.	Mirziyoyev Sh.M. Madaniyat va san'at sohasidagi dolzarb masalalar muhokamasiga bag'ishlangan nutqi. Toshkent, 2017-yil 25-dekabr www.lex.uz
5.	M.Ermatov. An'anaviy xonandalik. –T., 2003.

Talabaning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 90-100 bal olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yoritib olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharhlay bilsa;

6) 70-89 bal olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy hujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

b) 60-69 bal olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilmas;
- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

g) quyidagi hollarda talabaning bilim darajasi qoniqarsiz 1-59 balgacha baholanishi

mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

Yakuniy nazorat amaliy tarzda olinadi.

Fandan qarzidor bo'lgan talaba qayta o'qish jarayonida auditoriyaning 20 foizini o'qishi lozim, qolganlarini mustaqil ta'lim qilib o'zlashtiradi.

Fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot

Muallif:	Ismoilova Mahbuba Elamonovna, "San'atshunoslik kafedrası professori v/b., Pedagogika fanlari nomzodi.
E-mail:	ismoilovamahbuba@gmail.com
Tashkilot:	Shahrisabz davlat pedagogika instituti, "San'atshunoslik" kafedrası
Taqrizchilar:	"San'atshunoslik kafedrası o'qituvchisi H.Tursunov "San'atshunoslik kafedrası dotsenti v/b. N.Azizov

Mazkur Sillabus institut Kengashining 2025-yil ____-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur Sillabus "San'atshunoslik" kafedrasining 2025-yil ____-sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan.

O'quv-uslubiy bo'lim boshlig'i:

A.Berdiyev

Fakultet dekani:

E.Tilayev

ARM rahbari:

M.Djabborova

Kafedra mudiri:

J.Xayitov

Tuzuvchi:

M.Ismoilova

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA VA MAKTAB TA’LIMI VAZIRLIGI SHAHRISABZ DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI		THE MINISTRY OF PRESCHOOL AND SCHOOL EDUCATION OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN SHAHRISABZ STATE PEDAGOGICAL INSTITUTE
--	---	--

SAN’ATSHUNOSLIK KAFEDRASI

AN’ANAVIY XONANDALIK fanidan

TEST SAVOLLARI

Bilim sohasi:	100000	– Ta’lim
Ta’lim sohasi:	110000	–Ta’lim
Ta’lim yo‘nalishi:	60110600	– Musiqa ta’limi

Shahrisabz – 2025

AN'ANAVIY XONANDALIK FANIDAN TEST SAVOLLARI

##1#A. N. Forobiy qachon dunyoga kelgan?##

+A). 873-yilda

B). 972- yilda

C). 723-yilda

D). 528-yilda

##2#«Shashmaqom» ning birinchi qismi qanday nomlanadi?##

A). Qo'shiq qismi

+B). Cholg'u qismi

C). Raqs qismi

D). Xonanda

##3#«Shashmaqom» ning ikkinchi qismi qanday nomlanadi?##

A). Raqs qismi

B). Cholg'u qismi

+C). Nasr qismi

D). Katta ashula

##4#«Shashmaqom» nechta maqomdan iborat?##

A). Uchta

B). Sakkizta

C). To'qqizta

+D). Oltita

##5#A.N. Farobiy musiqa nazariyasini qanday risolasida asoslab bergan?##

+A). Kitabul musiqiy al-al kabir

B). Ilmiy musiqiy al-al kabir

C). Kitabun najad al-al kabir

D). Donishnoma al-al kabir

##6#Ar-Roziy qachon tug'ilgan?##

A). 955-yil

+B). 855-yil

C). 820-yil

D). 910-yil

##7#Ar-Roziyning musiqaga oid risolasi qaysi?##

A). Ilmlar kaliti 12 ta kitob

B). Sharq nota yozuvi 12 ta kitob

+C). San'at haqida 12 ta kitob

D). Shifo 12 ta kitob

##8#Ibn Sino qayerda tug'ilgan?##

A). Qashqadaryo viloyatida

B). Samarqand viloyatida

C). Buxoro viloyatida

+D). Afshona qishlog'ida

##9#Ibn Sinoning musiqa nazariyasi bo'yicha qaysi asari mavjud?##

+A). Musiqiy ilmi haqida risola

- B). Shifo ilmi haqida risola
 C). Donishnoma risolasida
 D). Najod kitobi risolasida
 ##10#Al-Xorazmiy nechinchil asrlarda yashab ijod qilgan?##
 +A). IX-X-asr
 B). X-XI -asr
 C). XII-XIII -asr
 D). V-VI –asr
 ##11#Al Xorazmiyning qanday asari musiqaga bag'ishlangan?##
 A). Ovoza
 +B). Ilmlar kaliti
 C). Sho'ba
 D). 12 maqom
 ##12# "Ko'rmadim" ashulasining musiqqa muallifi nomini ayting.##
 A). Ikrom Akbarov
 B). Yunus Rajabiy
 +C). Doni Zokirov
 D). Tuxtasin Jalilov
 ##13# "Guluzorim" ashulasining musiqqa muallifi nomini ayting.##
 A). Tuxtasin Jalilov
 B). Yunus Rajabiy
 C). Ilyos Akbarov
 +D). Hoji Abdulaziz Abdurasulov
 ##14# "Ko'rmadim" ashulasining matn muallifi kim?##
 +A). Alisher Navoiy
 B). Mavlono Lutfiy
 C). Shoir Fuzuliy
 D). Mirzo Bobur
 ##15# "Guluzorim" ashulasining matn muallifi kim?##
 A). Mavlono Lutfiy
 +B). Alisher Navoiy
 C). Shoir Fuzuliy
 D). Mirzo Bobur
 ##16#Ashulaning boshlanish qismi qanday nomlanadi?##
 A). Dunasr
 B). Miyonxat
 +C). Daromad
 D). Avj
 ##17#Ashulaning ikkinchi bandi qanday nomlanadi?##
 A). Furovad
 B). Dunasr
 C). Avj
 +D). Miyonxat
 ##18#Ashulaning kichik avji qanday nomlanadi?##

- +A). Dunasr
- B). Zebo pari
- C). Avj
- D). Furovad
- ##19# “Sharob I” ashulasining musiqa mullifi kim?##
- A). Yunus Rajabiy
- +B). Xalq qo’shig’i
- C). Muhammadjon Mirzayev
- D). Tuxtasin Jalilov
- ##20# “Sharob I” ashulasining matn muallifi kim?##
- A). Muqimiy
- B). Alisher Navoiy
- +C). Zahriddin Muhammad Bobur
- D). Zokirjon Xolmuhammad o’gli Furqat
- ##21# “Saraxbori Dugoh III”-taronasining musiqa muallifi kim?##
- +A). O’zbek xalq musiqasi
- B). Saidjon Kalonov
- C). Nabi Xasanov
- D). Komiljon Jabborov
- ##22# “Saraxbori Dugoh III”-taronasi matn muallifi kim?##
- A). Munis g’azali
- +B). Xuvaydo g’azali
- C). Avaz O’tar g’azali
- D). Lutfiy g’azali
- ##23# “Saraxbori Dugoh” qaysi maqom turkibiga kiradi?##
- A). Xorazm maqom
- B). Chormaqom
- +C). Shashmaqom
- D). Uyg’ur maqom
- ##24# “Segoh” g’azali kimning qalamiga mansub?##
- A). Navoiy g’azali
- B). Muqumiy g’azali
- C). Bobur g’azali
- +D). Xurshid g’azali
- ##25# “So’lim” qo’shig’ining musiqa muallifi kim?##
- +A). I. Ikromov musiqasi
- B). A.Isroilov musiqasi
- C). Xalq musiqasi
- D). K. Jabborov musiqasi
- ##26# “Qo’shchinor” qo’shig’ining matn muallifi kim?##
- A). Bobur g’azali
- +B). A. Navoiy g’azali
- C). Lutfiy g’azali
- D). Xamza g’azali

- ##27# “Ilila yor” qo’shig’ining muallifi kim?##
A). Lutfiy so’zi
D). Bobur so’zi
+C). Xalq so’zi
D). Xamza so’zi
- ##28# “Ul kun Janon” musiqasi kimning qalamiga mansub?##
A). Bobur musiqasi
B). I. Ikromov musiqasi
C). K. Jabborov musiqasi
+D). Xalq musiqasi
- ##29# “Farg’onacha Jonon” qo’shig’i kimning g’azali?##
+A). Muqimiy g’azali
B). Navoiy g’azali
C). Lutfiy g’azali
D). Xalq qo’shig’i
- ##30# “Ey nozanin” qo’shig’i kimning g’azali?##
A). Navoiy g’azali
+B). Muqimiy g’azali
C). Lutfiy g’azali
D). Xalq qo’shig’i
- ##31# “Xanuz” kimning musiqasi?##
A). Bobur musiqasi
B). Muqimiy musiqasi
+C). Xalq musiqasi
D). Lutfiy musiqasi
- ##32# “Judo” kimning musiqasi?##
A). Xurshid musiqasi
B). A. Navoiy musiqasi
C). K. Jabborov musiqasi
+D). Yu. Rajabiy musiqasi
- ##33# “Dilxiroj” qo’shig’i matni kimning g’azali?##
+A). Fuzuliy g’azali
B). Bobur g’azali
C). Xalq qo’shig’i
D). Navoiy g’azali.
- ##34# “Ey sabo” qo’shig’ining musiqasi muallifi kim?##
A). A. Navoiy musiqasi
+B). D. Zokirov musiqasi
C). K. Jabborov musiqasi
D). Lutfiy musiqasi
- ##35# “Cho’li iroq” musiqasi muallifi kim?##
A). D. Zokirov musiqasi
B). Fuzuliy musiqasi
+C). O’zbek xalq musiqasi

- D). Bobur musiqasi
##36# “Ushshoq” ashulasi matni kimning qalamiga mansub?##
A). Xalq so’zi
B). Bobur qalamiga mansub
C). Lutfiy qalamiga mansub
+D). A.Navoiy qalamiga mansub
##37# S.Urmaviy qayerda tug’ilgan?##
+A). Ozarbayjonda
B). Eronda
C). O’zbekistonda
D). Tojikistonda
##38# S. Urmaviyning musiqa nazariyasi bo’yicha qanday asari mavjud?##
A). Kitabul-advar
+B). Sharafli risola
C). Kuylar to’plami
D). Kuylarning o’rni
##39# M. Sheroziy qayerda tug’ulgan?##
A). O’zbekistonda
B). Arabistonda
+C). Sheroz shahrida
D). Qozog’iztonda
##40# M. Sheroziy qanday asar yozgan?##
A). Maqomlar
B). Nag’ma
C). Savt
+D). Toj durlari
##41# A.Marog’iy qayerda tug’ilgan?##
+A). Ozorbayjonda
B). Eronda
C). Pokistonda
D). Afg’onistonda
##42# A. Marog’iy qanday soz chalgan?##
A). Surnay
+B). Nay
C). Qo’shnay
D). Ud
##43# Marog’iy musiqa ilmi bo’yicha qanday asarlar yozgan?##
+A). Kuylarning o’rni Kuylar to’plami
B). Sozlar haqida Sozlar haqida
C). Maqomlar haqida Sozlar haqida
D). Kuylar haqida Sozlar haqida
##44# A. Jomiy qachon va qayerda tug’ilgan?##
A). Afg’onistonda
+B). Nishopur Jom qishlog’i

- C). Eronda
D). Pokistonda
##45# Z. Xusayniy (XV-asr) yaratgan yirik musiqa asarini ayting?##
A). Tanbur ijrosi
B). Musiqiy ilmi
+C). Qonun
D). Naqshimullo
##46# A. Navoiyning musiqaga bag'ishlangan yirik asari?##
A). Farxod va Shirin
B). Xamsa
C). Layli va Majnun
+D). Mahbub ul qulub
##47# "Muhtoloto bo'ldim senga" kimning musiqasi?##
+A). K. Jabborov musiqasi
B). I. Isroilov musiqasi
C). I. Ikromov musiqasi
D). Xalq musiqasi
##48# "Chorgoh" kuyining musiqa muallifi kim?##
A). K. Jabborov musiqasi
+B). Xalq musiqasi
C). I. Isroilov musiqasi
D). Z. Bobur musiqasi
##49# "Munajat" qo'shig'i matni kimning g'azali?##
A). Bobur g'azali
B). Fuzuliy g'azali
+C). A. Navoiy g'azali
D). Lutfiy g'azali
##50# "Nasrulloi" qo'shig'i matni kimning g'azali?##
A). Jomiy g'azali
B). Lutfiy g'azali
C). Bobur g'azali
+D). A. Navoiy g'azali
##51# "Qashqarchayu safti kalon" qo'shig'i matni kimning g'azali?##
+A). A. O'tar g'azali
B). A. Navoiy g'azali
C). Fuzuliy g'azali
D). Bobur g'azali
##52# Uch bayt bog'langan ashula yo'li nima deb ataladi?##
A). Saj deb ataladi
+B). Savt deb ataladi
C). Zarbayn deb ataladi
D). Rexta deb ataladi
##53# "Oviza" so'zining ma'nosi?##
A). Yo'l degani

- B). Ohang degani
 +C). Vosita degani
 D). Bog'lam degani
 ##54# "Alhoni yirmi" so'zining manosi?##
 A). Cheklangan kuy
 B). Oddiy kuy
 +C). To'liq kuy
 D). Yarimta kuy
 ##55# "Ud" cholg'usining dastlabki nomi?##
 A). Dutor
 B). Tanbur
 C). Doira
 +D). Barbad
 ##56# "Maslas" so'zining ma'nosi?##
 +A). Uch barobar baland
 B). Eng past tovush
 C). Ikki barobar baland
 D). Baland tovush beradigan
 ##57# Udning pardalari nechta bo'lgan?##
 A). 7 ta
 +B). 8 ta
 C). 9 ta
 D). 4 ta
 ##58# Udning ikkinchi pardasi qanday nomlanadi?##
 A). Sabboba
 B). Mutlaq
 +C). Zoid
 D). Mujannab
 ##59# Qo'shiqchi shoir qaysi variantda to'g'ri ko'rsatilgan?##
 A). K. Baratov
 B). N.Sattorova
 C). S.Abdulla
 +D). P.Mo'min
 ##60# Ham bastakor va ijodkor insonni kimligini toping?##
 +A). K.Otaniyozov
 B). K.Baratov
 C). S.Sultonov
 D). P.Mo'min
 ##61# "Qo'shchinor" qo'shig'ining shariy muallifi kim?##
 A). Z.M Bobur g'azali
 +B). A.Navoiy g'azali
 C). Muqimiy g'azali
 D). Lutfiy g'azali
 ##62# Xalq xofizi O'lmas Saidjonov kimning shogirdi bo'lgan?##

- A). E.Yo'ldoshev ning shogirdi
 B). J.Sultonov ning shogirdi
 +C). M.Uzoqov ning shogirdi
 D). A.Oripov ning shogirdi
- ##63# O'zbekiston xalq artisti Munajat Yo'lchiyeva kimning shogirdi?##
 A). A.Oripov ning shogirdi
 B). J.Sultonov ning shogirdi
 C). E.Yo'ldoshev ning shogirdi
 +D). Sh.Mirzayev ning shogirdi
- ##64# O'zbekiston xalq artisti Munajat Yo'lchiyevaning ijro yo'li qaysi mahalliy uslubga xos?##
 +A). Farg'ona -Toshkent mahalliy uslubga xos
 B). Buxoro-Samarqand mahalliy uslubga xos
 C). Xorazm mahalliy uslubga xos
 D). Qashqadaryo-Surxandaryo mahalliy uslubga xos
- ##65# O'zbekiston xalq artisti Zamira Suyunovaning ijro yo'li qaysi mahalliy uslubga xos?##
 A). Buxoro-Samarqand mahalliy uslubga xos
 +B). Farg'ona -Toshkent mahalliy uslubga xos
 C). Xorazm mahalliy uslubga xos
 D). Qashqadaryo-Surxandaryo mahalliy uslubga xos
- ##66# "Dugoh" qo'shig'ining matn muallifi kim?##
 A). A.Qahhor g'azali
 B). A.Navoiy g'azali
 +C). S.Abdulla g'azali
 D). Z. Bobur g'azali
- ##67# Ogahiy kim?##
 A). Bastakor
 B). Qo'shiqchi
 C). Yozuvchi
 +D). Shoir
- ##68# "Buzruk"maqomining «Shashmaqom» dagi tartib raqami?##
 +A). I
 B). II
 C). III
 D). IV
- ##69# "Shitob aylab" g'azalini matnini kim yozgan?##
 A). A.Oripov
 B). Z. Muqimiy
 +C). A.Navoiy
 D). M. Ogaxiy
- ##70# "Dugox" maqomining «Shashmaqom» dagi tartib raqami?##
 A). I
 B). III

- C). II
 +D). IV
 ##71# “Rost” maqomining «Shashmaqom» dagi tartib raqami?##
 +A). II
 B). III
 C). V
 D). VI
 ##72# “Alxon” so’zining lug’aviy ma’nosi?##
 A). Sh’er
 +B). Kuy
 C). Vaqt
 D). Tovush
 ##73# X-XII-asrlarda “Alxon”ning necha turi bo’lgan?##
 A). 8
 B). 6
 +C). 3
 D). 4
 ##74# “Naqshi Mullo” kimning qalamiga mansub?##
 A). Z.Muqimiy
 B). A. Jomiy
 C). Z. Fitrat
 +D). A.Navoiy
 ##75# “Risolayi musiqiy” asari necha bobdan iborat?##
 +A). 12
 B). 13
 C). 14
 D). 16
 ##76# “Maqom” so’zining lug’aviy manosi?##
 A). Ohang
 +B). O’rin-joy
 C). Navo
 D). Qo’shiq
 ##77# Y.Rajabiy rahbarligidagi maqom ansambli qachon tashkil etilgan?##
 A). 1925 yil
 B). 1956 yil
 +C). 1959 yil
 D). 1990 yil
 ##78#Buxoro «Shashmaqom»ini o’rganishida kimning xizmatlari alohida etiborga sazovar?##
 A). A.Navoiy
 B). Muqimiy
 C). Fuzuliy
 +D). A.Fitrat
 ##79# Birinchi yaratilgan musiqa ritmining nomi?##

- +A). Zarbi qadim
- B). Durratuttoj
- C). Risolayi musiqiy
- D). Qo'shiq
- ##80# "Nag'ma" necha xil bo'ladi?##
- A). 8
- +B). 2
- C). 10
- D). 7
- ##81# "Segox" maqomining «Shashmaqom» dagi tartib raqami?##
- A). 2
- B). 3
- +C). 5
- D). 6
- ##82# "Dog'man" qo'shig'i musiqasini kim bastalagan?##
- A). O.Otoxonov
- B). D.Zokirov
- C). A.Oripov
- +D). K.Otaniyozov
- ##83# "O'zbekiston xalq xofizi" unvoni dastlab kimga berilgan?##
- +A). J.Sultonov
- B). F.Mamadaliyev
- C). O.Otaxonov
- D). K.Otaniyozov
- ##84# "Bayot"lar qaysi maqom turkumiga kiradi?##
- A). Xorazm
- +B). Farg'ona-Toshkent
- C). Buxora-Samarqand
- D). Qashqadaryo-Surxandaryo
- ##85# "Ey sabo" qo'shig'ini ayol qo'shiqchilardan birinchi bo'lib kim ijro etgan?##
- A). K.Ismoilova
- B). B.Davidova
- +C). S.Qobulova
- D). O.Xayitova
- ##86# Ashula aytishda nafas olishning necha turi mavjud?##
- A). 9
- B). 7
- C). 3
- +D). 2
- ##87# "Katta ashula" qaysi voqa musiqa uslubiga kiradi?##
- +A). Farg'ona-Toshkent
- B). Buxoro- Samarqand
- C). Qashqadaryo-Surxandaryo

- D). Xorazm
##88# “Etmasmidim” qo’shig’ining musiqasini kim yozgan?##
+A). K.Jabborov
B). D.Zokirov
C). T.Jalilov
D). M.Axmedov
##89# «Shashmaqom» dastlab qayerda shakllangan?##
A). Xorazmda
+B). Buxoroda
C). Samarqandda
D). Surxandaryoda
##90# «Shashmaqom» dastlab kim tomonidan notalashtirilgan?##
A). M.Ashrafiy
B). Yu.Rajabiy
+C). V.Uspenskiy
D). M.Liviev
##91# “Navo” maqomining «Shashmaqom» dagi tartib raqamini toping?##
A). 4
B). 8
C). 6
+D). 3
##92# “«Shashmaqom» ”ning har bir maqomi necha bo’limdan iborat?##
+A). 2
B). 8
C). 5
D). 4
##93# “Kuygay” qo’shig’ining matnini kim yozgan?##
A). Shoir Chustiy
+B). Hamid Olimjon
C). Turob To’la
D). Imomjon Ikromov
##94# “Iroq” maqomining «Shashmaqom» dagi tartib raqamini toping?##
A). 8
B). 9
+C). 6
D). 2
##95# K.Otaniyozov - qachon tug’ilgan?##
+A). 1917-yil
B). 1916-yil
C). 1920-yil
D). 1913-yil
##96# Xorazm maqomlari - kim tomonidan notalashtirilgan?##
A). M.Xarratov
+B). M.Yusupov

- C). K.Otaniyozev
D). Y.Rajabiy
##97# “Feruz” ashulasi qaysi shoirning g’azali bilan aytiladi?##
A). Feruz g’azali bilan aytiladi
B). Fuzuliy g’azali bilan aytiladi
+C). Ogahiy g’azali bilan aytiladi
D). Chustiy g’azali bilan aytiladi
##98# “Ey sabo” ashulasining bastakorini toping?##
A). K.Jabborov
B). S. Kalonov
C). Y.Rajabiy
+D). D.Zokirov
##99# “Qadimgi ushshoq” ashulasi kim tomonidan yaratilgan?##
+A). F. Mamadaliyev tomonidan yaratilgan
B). O.Xotamov tomonidan yaratilgan
C). F. Umarov tomonidan yaratilgan
D). K. Rahimov tomonidan yaratilgan
##100# Y. Rajabiy qanday ilmiy unvonga ega bo’lgan?##
+A). Akademik
B). Professor
C). Xalq artisti
D). Dotsent
##101# “Savti kalon” qaysi maqom tarkibiga kiradi?##
A). Buzruk maqom tarkibiga kiradi
+B). Rost maqom tarkibiga kiradi
C). Navo maqom tarkibiga kiradi
D). Iroq maqom tarkibiga kiradi
##102# “Bilakuzuk” qo’shig’ining musiqa muallifi kim?##
A). O.Xotamov musiqasi
B). T.Jalilov musiqasi
+C). Xalq musiqasi
D). B.Aliev musiqasi
##103# “Qoshiyosinmu deyin” ashulasining bastakori kim?##
A). O.Alimaxsumov musiqasi
B). F. Umarov musiqasi
C). U.Otayev musiqasi
+D). O.Xotamov musiqasi
##104# “Farg’ona tong otguncha” qo’shig’ining muallifi kim?##
+A). M.Murtazoyev musiqasi
B). D.Zokirov musiqasi
C). J.Suyitonov musiqasi
D). O.Alimaxsumov musiqasi
##105# “Topmadim” ashulasining musiqasini kim yaratgan?##
A). M.Mirzayev musiqasi

- +B). S.Kalonov musiqasi
 C). F.Sodiqov musiqasi
 D). D.Zokirov musiqasi
 ##106# “Koshki” ashulasining musiqasini kim yaratgan?##
 A). F.Sodiqov musiqasi
 B). M.Mirzayev musiqasi
 +C). Yu.Rajabiy musiqasi
 D). D.Zokirov musiqasi
 ##107# “Qilpillama” ashulasining musiqasini kim yaratgan?##
 A). D.Zokirov musiqasi
 C). M.Mirzayev musiqasi
 C). F.Sodiqov musiqasi
 +D). Xalq musiqasi
 ##108# “Daryo toshqin” ashulasining musiqasini kim yaratgan?##
 +A). Xalq musiqasi
 B). M.Mirzayev musiqasi
 C). F.Sodiqov musiqasi
 D). D.Zokirov musiqasi
 ##109# «Diyorimsan» ashulasining musiqasini kim yaratgan?##
 A). M.Mirzayev musiqasi Xurshid g’azali
 +B). K.Jabborov musiqasi, Xabibiy g’azali.
 C). M.Mirzayev musiqasi Muqumiy g’azali
 D). D.Zokirov musiqasi Muqumiy g’azali
 ##110# “Binnigi”, ”Gulligi”, ”Ishkambi” ushbular qaysi uslubga xos atamalar?##
 A). Foliklor uslubiga
 B). Estrada uslubga
 +C). An’anaviy uslubga
 D). dostonchilik uslubga
 ##111# “Otmagay tong” ashulasining musiqasini kim yaratgan?##
 A). D.Zokirovmusiqasi
 B). M.Mirzayevmusiqasi
 C). F.Sodiqovmusiqasi
 +D). T.Jalilov musiqasi
 ##112# Ovozni asrash uchun nima qilish kerak?##
 +A). Sho’r, achchiq taomlar kam yeyish kerak
 B). Ovozni asrash uchun qo’shiq aytmaslik kerak
 C). Gul hidlash kerak
 D). qo’shiq aytmaslik kerak
 ##113# An’anaviy va mumtoz qo’shiqchilik namoyondalari kimlar?##
 A). F.Zokirov, Jamshid .Zokirov
 +B). M.Yo’lchiyeva, O’lmas Saidjonov
 C). F.Sodiqov, Fayzullo Karomatov
 D). D.Zokirov, Sharof Boshbekov

##114# 2004-yil Samarqand shahrida o'tkazilgan "Sharq taronalari" festivali g'olibi kim?##

- A). Maryam Sattorova
- C). Matluba Dadaboyeva
- +B). Nasiba Sattorova
- D). Saodat Qobulova

##115# "Chaman ichra" qo'shig'ining muallifi kim?##

- A). Matluba Dadaboyeva
- C). Saodat Qobulva
- B). Xabiba Oxunova
- +D). Xalima Nosirova

##116# Bu uslubda xonanda kuylash chog'ida tomoqdan kuylashga odatlanganligini kuzatish mumkin.##

- +A). Gulligi
- B). Binnigi
- C). Ishkambi
- D). Folklor

##117# Ashula bu holatda kuylanganda ijrochi ovozi tezda charchab, tovush bo'g'ilib "disfoniya" holati yuzaga keladi.##

- A). Binnigi
- +B). Gulligi
- C). Ishkambi
- D). Folklor

##118# Tovush paylarida fiziologik zo'riqish, limfa tugunchalar uzilib ketishiga va surunkali ovozda "xrip" paydo bo'lib, ijrochi tez orada kuylash faoliyatini to'htashiga olib keladi.##

- A). Ishkambi
- B). Binnigi
- +C). Gulligi
- D). Folklor

##119# «Shashmaqom» ashula ijrochiligida ko'p asrlardan beri bu uslubdan keng foydalanib kelinadi.##

- A). Folklor
- B). Binnigi
- C). Gulligi
- +D). Ishkambi

##120# Aksariyat ijro yo'llarini shakllantirishda mashg'ulotlarda bu usul metodik tomondan qo'l kelishini nazarda tutgan holda, shu holatda kuylashga o'rgatish muhimdir. Bu qaysi usul?##

- +A). Ishkambi
- B). Binnigi
- C). Gulligi
- D). Folklor

##121# «An'anaviy qo'shiqchilik». Toshkent. «Iqtisod-moliya» nashriyoti. 2008 yil. Kitobning muallifini toping?##

+A). D.Qodirov

B). M.Ismoilova

C). Yu.Rajabiy

D). M.Sattarova

##122# «Qo'shiqlar xrestomatiyasi». Toshkent. «O'qituvchi» nashriyoti. 1995 yil. Kitobning mualliflarini toping?##

+A). M.Jalilov, J.Sadirov

B). D.Qodirov M.Ismoilova

C). Yu.Rajabiy, T.Rajabiy

D). M.Sattarova, F.Karomatov

##123# «Moqomat». Toshkent. «Musiqqa» nashriyoti. 2004 yil. Kitobning muallifini toping?##

+A). O.Matyokubov

B). D.Qodirov

C). Yu.Rajabiy

D). M.Sattarova

##124# «Maqom asoslari». O'rta va oliy o'quv yurtlari uchun metodik qo'llanma. O'zbekiston madaniyat vazirligi madaniyat bo'limi. Toshkent. 1992 yil. Kitobning muallifini toping?##

A). D.Qodirov

+B). I.Rajabov

C). Yu.Rajabiy

D). M.Sattarova

##125# Yallachilar ansamblida qo'shiqlar qaysi cholg'uda kuylanadi?##

A). Nay

B). Rubob

+C). Doira

D). Surnay

##126# «Dugox» - maqomidan, «Oromijon» - qo'shig'i matni kimning qalamiga mansub?##

A). M.Dadaboyeva g'azali

B). S.Qobulova g'azali

C). X.Oxunova g'azali

+D). Bobur g'azali

##127# O'zbekistonda nechta maqom yo'nalishi mavjud?##

+A). 3 ta

B). 4 ta

C). 1 ta

D). 2 ta

##128# «Nasrullo» ashulasi qaysi maqomdan?##

A). Segoh

+B). Buzruk

- C). Xorazm maqomi
D). Dugoh
##129# “Mavrigi” yo’nalishi qaysi mahalliy musiqa uslubiga xos?##
A). Qashqadaryo-Surxandaryo
B). Farg’ona-Toshkent
+C). Buxoro-Samarqand
D). Xorazm
##130# “Dostonchilik” yo’nalishi asosan qaysi mahalliy musiqa uslubiga xos?##
A). Xorazm
B). Farg’ona-Toshkent
C). Buxoro-Samarqand
+D). Qashqadaryo-Surxandaryo
##131# Dutorchi qizlar ansanbli tashkilotchisi va birinchi rahbari kim?##
+A). G’anijon Toshmatov
B). Yunus Rajabiy
C). Tolibjon Sodiqov
D). To’xtasin Jalilov
##132# Suvoralar” rivojlangan viloyat qaysi qatorda to’g’ri ko’rsatilgan?##
A). Farg’ona vodiysi
+B). Xorazm
C). Buxoro-Samarqand
D). Samarqand
##133# Mashhur “Bozurgoniy” ashulasi muallifi kim?##
A). To’xtasin Jalilov
B). Mamurjon Toshmuhammedov
+C). Hoji Abdulaziz Abdurasulov
D). G’anijon Toshmatov
##134# “«Shashmaqom» ”ning har bir maqomi nechta bo’limdan iborat?##
+A). Ikkita
B). To’rtta
C). Uchta
D). Bitta
##135# «Shashmaqom» tarkibidagi “Buzruk” so’zining ma’nosi nima?##
A). Kuychang
+B). Ulug’
C). Rostgo’y
D). Ohang
##136# Mahalliy uslubda yozilgan “Lazgi” kuyi qanday voqa uslubiga kiradi?##
A). Samarqand-Buxoro
B). Toshkent-Farg’ona
+C). Xorazm uslubi
D). Qashqadaryo-Surxondaryo
##137# “«Shashmaqom» ” qayerda paydo bo’lgan?##
A). Farg’ona

- B). Xorazm
 C). Toshkent
 +D). Buxoro
- ##138# Xalq orasida A.Navoiy qalamiga mansubligi taxmin qilinadigan kuy nomini toping?##
 +A). Qari navo
 B). Dilxiroj
 C). Jonon
 D). Lazgi
- ##139# “Alhon” so’zining manosi nima?##
 A). Raqs kuyi
 +B). Kuy, ashula
 C). Chalish
 D). Tinglash
- ##140# “Kor” so’zining ma’nosi nima?##
 A). Raqsga tushish
 B). Kuylash manosida
 +C). Forscha –ish yaratish
 D). Cholg’uda ijro etish
- ##141# “Qavil” so’zining ma’nosi nima?##
 A). Ohang usulidagi ritmik variatsiya
 B). Variatsiya
 C). Kuy usulidagi ritmik variatsiya
 +D). Saqil doira usulidagi ritmik variatsiya
- ##142# “Amal” so’zining ma’nosi nima?##
 +A). Arabcha –ijodiy asar
 B). Doira usuli
 C). Tanbur cholg’usi
 D). Dutor cholg’usi
- ##143# “Oviza” so’zining manosi nima?##
 A). Ko’rinish
 +B). Vosita
 C). Vozgo’y
 D). Ohang
- ##144# “Savt” so’zining ma’nosi nima?##
 A). Doston, sh’er
 B). Hikoya, hajviya
 +C). Tovush, Ohang
 D). She’r, qasida
- ##145# “Saj” so’zining ma’nosi nima?##
 A). Kuy ohang
 B). Nazm-navo
 C). Ohang kuy
 +D). Qofiyalangan proza

##146# “Zarbayn” soʻzining maʼnosi nima?##

- +A). 2 xil zarb
- B). 1 xil zarb
- C). 3 xil zarb
- D). Aralash zarb

##147# “Xorazm maqomi” nima deb yuritiladi?##

- +A). Oltiyarim maqom
- B). Shashmaqom
- C). Maqom iborasida
- D). Suvora kuyi

##148#.... iborasi arabcha soʻz boʻlib, istiqomat oʻrni, turar joy maʼnolarida keladi.

- A). Kuy
- +B). Maqom
- C). Raqs
- D). Suvora

##149# “Abjat” soʻzining maʼnosi nima?##

- +A). Arab alifbosida “Abjat” ularning birinchisi.
- B). Oʻlchov kg manosida
- C). Avj maʼnosida
- D). Alxon kuy maʼnosida

##150# “Oʻn ikki maqom” tizimida maʼlum shuba nomi kuy va ashulalarning choʻqqisi nima deb nomlanadi?##

- A). Diapazon
- +B). Avj
- C). Amal
- D). Oxang

##151#“Laxn” soʻzining koʻpligi musiqa asrlarining ifodasi kuy ashula va boshqalar.##

- A). Bayot
- B). Ashiyron
- +C). Alxon
- D). Bam

##152# Oʻzbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoyevning “Oʻzbek milliy maqom sanʼatini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari toʻgʻrisida”gi qarori qachon qabul qilingan?##

- +A). 2017 yil 17-noyabr
- B). 2020 yil 17-noyabr
- C). 2018 yil 17-noyabr
- D). 2019 yil 17-noyabr

##153# Ijod etilgan asar, maʼlum tartibda yaratilgan kuy turining qadimiy nomi?##

- A). Ashiyron
- +B). Amal
- C). Bayot
- D). Bam

##154# O'n ikki maqom tizimidagi sho'ba nomi O'n pog'onali tovush qator.

- A). Bam
- B). Bayot
- +C). Ashiyron
- D). Barbat

##155# Farg'ona-Toshkent maqom yo'llariga xos maqom shubasining nomi?##

- A). Bam
- B). Ashiyron
- C). Bayot
- +D). Bayot

##156# Ud va boshqa torli misiqqa cholgularining eng yo'gon va eng past tovush beradigan torining nomi?##

- +A). Bam
- B). Baqiya
- C). Bam
- D). Baqiya

##157# "O'rdak siynasi"ga o'xshash qadimiy torli cholg'u nomi nima deb atalgan?##

- A). Ashiyron+B). Barbat
- C). Avj
- D). Ajam

##158# "Nigor" ismli kishi bog'lagan "basta" o'n ikki maqom tizimini ma'lum shuba nomi?##

- A). Avj parda
- B). Ashula qo'shiq
- +C). Bastayi nigor
- D). Alxon parda

##159# Kuy ijod qiluvchi, kuyga yangi sh'er bog'lovchisi kasb egasi?##

- A). Aktyor
- B). Kompozitor
- C). Xonanda
- +D). Bastakor

##160# Ud cholg'usining o'rta va chimchiloq orasidagi to'rtinchi barmoq bilan bosiladigan pardasining nomi?##

- +A). Binsir
- B). Baqiya
- C). Avj
- D). Baqiya

##161# Kuy ijrosi jarayonida bir necha bor takrorlanadigan kuy jumllarining ifodasining nomi?##

- A). Maqom
- +B). Bozguy
- C). Burj
- D). Bastakor

##162# “Duvozdaxmaqom” va “«Shashmaqom» ” tizimidagi maqom nomi?##

- A). Amal
- B). Ashiyron
- +C). Buzruk
- D). Binsir

##163# 12 maqomning har biri ma’lum burjga bog’liq holda, nima deb ataladi?##

- A). Alxon
- B). Maqom
- C). Ashula
- +D). Burj

##164# Maqomlarga nisbatan “klassik musiqa” atamasini dastlab kimlar qo‘llagan?##

- +A). V. Uspenskiy, A. Fitrat
- B). Y.Rajabiy, F.Karomatov
- C). A. Forobiy, Ibn Sino
- D). F.Karomatov, V. Uspenskiy

##165# Vazirlar Mahkamasining «Yunus Rajabiy nomidagi O‘zbek milliy musiqa san’ati instituti faoliyatini tashkil etish to‘g‘risida»gi [536](#)-son qarorni qachon qabul qilindi?##

- A). 02.02.2020
- +B). 02.09.2020
- C). 02.03.2020
- D). 02.04.2020

##166# O‘rta barmoq bilan bosiladigan Ud pardasining nomi nima deb ataladi?##

- A). Baqiya degan ma’noda
- B). Maqom deb ataladi
- +C). Bustayi zalal yoki qadima.
- D). Binsir deb ataladi

##167# O‘n ikki maqom shobalaridan biri va «Shashmaqom» idagi iroq maqomining shubasi nima deb ataladi?##

- A). Navo deb ataladi
- B). Muxammas deb ataladi
- C). Mugilcha deb ataladi
- +D). Muxayyar deb ataladi

##168# Beshli doira usuli va shu usulda ijro etiladigan maqomlar cholg‘u qismlari ifodasi nima deb ataladi?##

- +A). Muxammas deb ataladi
- B). Namud deb ataladi
- C). Nasr deb ataladi
- D). Nayriz deb ataladi

##169# «Shashmaqom» ashula bolimining ikkinchi guruhiga kiradigan savtlar turidagi sho‘balar nomi?##

- A). Navo
- +B). Mo‘g‘ulcha

C). Navro'z

D). Ovoza

##170# O'n ikki maqom va «Shashmaqom» tizimida ma'lum maqom nomi?##

A). Rok

B). Nayriz

+C). Navo

D). Nag'ma

##171# Sharq xalqlarida yangi yil bayrami nomi?##

A). Sarahbor

B). Nasr

C). Namud

+D). Navro'z

##172# O'n ikki maqom tizimida ma'lum sho'ba nomi «Shashmaqom» da segohning nasr sho'basi.

+A). Navro'zi ajam

B). Navro'zi Bayotiy

C). Sabo kuyi

D). Savt ohang

##173# O'n ikki maqom tizimida arablarga nisbatan berilgan sho'ba nomi.

A). Navro'zi ajam

+B). Navro'zi Arab

C). Nasrullovi

D). Nag'ma

##174# Bayot nomli qabila navro'zi; O'n ikki maqom tizimidagi sho'ba nomi.

A). Navro'zi ajam

B). Navro'zi arab

+C). Navro'zi bayotiy

D). Sayri gulshan

##175# Tog'lik mamlakatlarda yashaydigan xalqlar navro'zi, O'n ikki maqom tizimida ma'lum sho'ba nomi, «Shashmaqom» tizimida segoh maqomi sho'basining nomi.

A). Navro'zi arab

B). Navro'zi ajam

C). Sayri gulshan

+D). Navro'zi Xoro

##176# O'n ikki maqom tizimidagi ma'lum sho'ba tojik xalq kuylaridan birining nomini toping?##

+A). Nayriz

B). Naqr

C). Naqsh

D). Namud

##177# Ko'rinish, kelish maqomlardagi muayyan ashula parchasining boshqa ashula yo'llari tarkibida avj sifatida ko'rinishi.##

+A). Namud

- B). Nimhat
 C). Nuzha
 D). Segoh
 ##178# Yakka musiqa tovushi, ton, ba'zan musiqa asarlarini ham bildiradigan so'z.##
 +A). Nag'ma
 B). Savt
 C). Salmak
 D). Rost
 ##179# Ashulaning bir misra she'r bilan ijro etiladigan bo'lagi.##
 A). Naqr
 +B). Nimxat
 C). Nasrullovi
 D). Naqsh
 ##180# O'n ikki maqomning forcha nomi.##
 A). Savt
 B). Sabboba
 +C). Duvazdaxmaqom
 D). Talqin
 ##181# Dugoh va Navo maqomlarining Nasr sho'basi.##
 A). Nihovand
 B). Ovoz
 C). Segoh
 +D). Oraz
 ##182# O'n ikki maqom tizimida besh pog'onali sho'ba nomi.##
 +A). Panjgoh
 B). Sarxona
 C). Savt
 D). Saraxbor
 ##183# Yuqoriga harakat etuvchi kichik motivlardan tuzilgan ma'lum tartibda ishlangan kuy shakli.##
 +A). Peshrav
 B). Soqiynoma
 C). Suvoriy
 D). Talqin
 ##184# Qashqadaryolik buyuk xofiz kimligini toping?##
 A). Yunus Rajabiy
 +B). Tojiddin Murodov
 C). Sherali Jurayev
 D). Tavakkal Qodirov
 ##185# Hindcha sh'erlar bilan ijro etiladigan ashulalar nomi nima deb ataladi?##
 A). Sarahbor
 B). Rahoviy
 +C). Rixta

D). Rakb

##186# Udning ko'rsatkich barmoq bilan bosiladigan pardasining nomi nima deb nomlanadi?##

A). Sabo

B). Nim parda

C). Sarvinoz

+D). Sabboba

##187# Ma'lum doira usulining va shu usulda ijro etiladigan kuyning nomi.##

+A). Samoiy

B). Sayri gulshan

C). Salmak

D). Savt

##188# Maqom ashula yo'llarining boshida keladigan ikki kuy jumlasini.##

A). Suporish

+B). Sarxat

C). Samoiy

D). Taniniy

##189# Maqom kuy ashula yo'llarining boshida keladigan ikki kuy jumlasini.##

A). Sarvinoz

B). Saqil

+C). Sarxona

D). Segoh

##190# Katta sekunda.##

+A). Taniniy

B). Talqin

C). Talqincha

D). Tarje'

##191# Qaytarma ohang aylanmalaridan tuziladigan kuy.##

A). Talqin

+B). Tarje'

C). Tarona

D). Tasnif

##192# Qisqa kuy, ashula.##

A). Tarje'

B). Tasnif

+C). Tarona

D). Taniniy

##193# Maqomlar cholg'u yo'lidagi birinchi kuyning nomi.##

A). Faryod

B). Ufor

C). Ushshoq

+D). Tasnif

##194# Maqomlarda qo'llaniladigan avjlardan birining nomi.##

+A). Turk yoki avji turk

- B). Uzzol deb nomlanadi
 C). Ufor deb nomlanadi
 D). Tasnif deb nomlanadi
 ##195# Qadimda mashhur bo'lgan 4 va 5 torli musiqa cholg'usi nomini toping.##
 A). Tanbur
 +B). Ud
 C). rubob
 D). Dutor
 ##196# Musiqa harakatida pastga sakrash.##
 A). Chorgoh
 B). Ufor
 +C). Uzzol
 D). Tarona
 ##197# Maqomlarning sho'xroq ijro etiladigan mashhur qismining nomi.##
 A). Tasnif
 B). Uzzol
 C). Ushshoq
 +D). Ufor
 ##198# O'n ikki maqom tizimida muayyan maqom nomi.##
 +A). Ushshoq
 B). Zangula
 C). Rohaviy
 D). Buslik
 ##199# "Ushshoq" so'zining lug'aviy ma'nosi?##
 A). Zangula
 +B). Oshiqqlar
 C). Rohaviy
 D). Buslik
 ##200# Xorazm maqomlarida sho'baning nomi?##
 A). Navo
 B). Rost
 +C). Faryod
 D). Buzruk
 ##201# Ashulaning bir bayt she'r bilan aytiladigan qismi?##
 A). Sho'ba
 B). Xona
 C). Bozgo'y
 +D). Hat
 ##202# Talqinga o'xshab murakkab doira usulida ijro etiladigan asar?##
 +A). Chapandoz
 B). Nasr
 C). Tasnif
 D). Tarona
 ##203# To'rt pardali tovushqatordan iborat sho'baning nomi?##

- A). Dugoh
 +B). Chorgoh
 C). Segoh
 D). Panjgoh
- ##204# Olti xil tovushqatorga mos keladigan turkumli musiqa asari?##
 A). Xorazm maqomlari
 B). Chormaqom
 +C). Shashmaqom
 D). Dastgohlar
- ##205# O'n ikki maqomda olti ovozdan birining nomi?##
 A). Tarona
 B). Xona
 C). Faryod
 +D). Shahnoz-kelinchak
- ##206# Farg'ona –Toshkent mahalliy uslubida mashhur bo'lgan maqom yo'llaridan biri?##
 +A). Shahnozi Gulyor
 B). Chorgohlar
 C). Dugohlar
 D). Bayotlar
- ##207# To'ylarda nog'ora , doira, sunray, karnay cholg'ularida ijro etiladigan usullar turkumi?##
 +A). Shodiyona
 B). Tantana
 C). Farg'onacha
 D). Katta o'yin
- ##208# O'n ikki maqom tizimiga kirgan lad tovushqatorlari?##
 A). Xona
 +B). Sho'ba
 C). Bozgo'y
 D). Tarona
- ##209# O'n ikki maqomning forsiy nomi?##
 A). Shashmaqom
 B). Chormaqom
 +C). Duvozdahmaqom
 D). Xorazm maqomi
- ##210# Inson tovushi bilan ijro etiladigan musiqa asari?##
 A). Chapandoz
 B). Qashqarcha
 C). Mo'g'ulcha
 +D). Qavl-ashula
- ##211# Inson ovoziga xos bo'lgan atama?##
 +A). Qavliy
 B). Tarona

- C). Doston
D). Katta ashula
##212# “Qashqarcha” doira usulidagi maqom sho’baning shahobchasi?##
A). Sho’bacha
+B). Qashqarcha
C). Uzzol taronasi
D). Tarona
##213# Tirnab chalinadigan chang turidagi qadimiy musiqa cholg’usi?##
A). Dutor
B). Tanbur
+C). Qonun
D). Rubob
##214# Yengil doira usullaridan birining nomi?##
A). Tasnif
B). Qashqarcha
C). Ufor
+D). Hafif
##215# Hafif usulida ijro etiladigan “Segoh” maqomining cholg’u qismi?##
+A). Hafifi segoh
B). Ufori segoh
C). Chapandozi segoh
D). Savti segoh
##216# O’n ikki maqom tizimidagi ma’lum maqom nomi?##
+A). Hijoziy
B). Ushshoq
C). Rohaviy
D). Tasnif
##217# “Chimchiloq” barmoq bilan bosiladigan Ud cholg’usi pardasining nomi?##
A). Has parda
+B). Hinsir
C). Sabboba
D). Qavliy
##218# O’zbekiston (yakkabog’)dagi tog’ nomi va o’n ikki maqom tizimidagi sho’ba nomi?##
A). Himolay
B). Pomir
+C). Hisor
D). Tyanshan
##219# Ud sozida 5-tornung nomi?##
A). Hijoziy
B). Hinsir
C). Binsir
+D). Hodd

##220# Maqom tizimida ma'lum sho'ba nomi?##

+A). Humoyun-Bahtli shohona

B). Ushshoq- oshiqlar

C). Buslik ma'nosida

D). Zangula basti nigor

##221# «Shashmaqom» da “Dugoh” va “Navo” maqomlarining nasr sho'balarning nomi?##

+A). Husayniy

B). Nasrullo

C). Tasnif

D). Faryod

##222# O'zbek xalqining boy musiqa madaniyati da cholg'u san'ati, nechanchi asrdan taraqqiy etishni boshlagan?##

A). 6-7 - asr

+B). 9-10 -asr

C). 19-20 -asr

D). 20-21 asr

##223# Laboratoriyada barcha o'zbek xalq cholg'u asboblari qatori rubob ham takomillashtirilganda, ushbu cholg'u sozining qaysi jihatariga ahamiyat berildi?##

A). Pardalari umuman olib tashlandi

B). Pardalari qo'lda bog'landi

+C). Pardalari temirdan qilindi

D). Pardalari yana qayta qo'yildi

##224# Rubobni to'g'ri ushlash va ijro etishda nimalarga ahamiyat berishi kerak?##

A). O'ng qo'lning bilagi bilan ushlash lozim

B). O'ng qo'lning bilagi orasida qatitq siqib ushlash

C). Rubobda yakka ijro etganda stulga suyanib o'tirishi kerak

+D). O'ng qo'lning bilagi orasida qattiq siqmasdan ushlash

##225# Rubob torlarini chertib ovoz chiqarish uchun nimalardan foydalanilgan?##

+A). Ebonit-mediatoridan

B). Taroqdan ishlagan mediator

C). yog'ochdan ishlangan mediator

D). Simdan ishlangan mediator

##226# Al – Farobiyning musiqa haqidagi risolasida keltirib o'tilgan cholg'ular nomini toping?##

+A). Nay, surnay

B). Doira, nog'ora

C). Klarnet, truba

D). Doira, bulamon

##227# Qadimda ham rubobning tori beshta bo'lgan. Uning to'rta tori nimadan bo'lgan? Beshinchisichi?##

A). Simdan, oltindan

+B). Ipakli, kumush simli

- C). Ichandan, konopli
D). Misdan, oltindan
- ##228# Toshkentda o'zbek xalq cholg'u asboblari orkestri nechanichi yil tuzilgan?##
A). 1950 yil
B). 1924 yil
+C). 1935 yil
D). 1955 yil
- ##229# Moskvada o'zbek san'ati va adabiyoti dekadasi o'tkazilgan yilni toping?##
+A). 1937 yil
B). 1930 yil
C). 1945 yil
D). 1951 yil
- ##230# Fattoxxon Mamadaliyev qaysi voha uslubida ijod qilganlar?##
A). Samarqand-Buxoro
+B). Farg'ona-Toshkent
C). Xorazm
D). Qashqadaryo-Surxandaryo
- ##231# Ochilxon Otaxonov qaysi voha uslubida ijod qilganlar?##
A). Xorazm
B). Samarqand-Buxoro
+C). Farg'ona-Toshkent
D). Qashqadaryo-Surxandaryo
- ##232# Orifxon Hotamov qaysi voha uslubida ijod qilganlar?##
+A). Farg'ona-Toshkent
B). Samarqand-Buxoro
C). Xorazm
D). Qashqadaryo-Surxandaryo
- ##233# Maryam Sattorova qaysi voha uslubida ijod qiladi?##
+A). Farg'ona-Toshkent
B). Samarqand-Buxoro
C). Xorazm
D). Qashqadaryo-Surxandaryo
- ##234# Mardon Mavlonov qaysi voha uslubida ijod qiladi?##
A). Farg'ona-Toshkent
+B). Samarqand-Buxoro
C). Xorazm
D). Qashqadaryo-Surxandaryo
- ##235# Yulduz Turdiyeva ijodida qaysi voha uslubi sezilib turadi?##
A). Xorazm
B). Farg'ona-Toshkent
+C). Samarqand-Buxoro
D). Qashqadaryo-Surxandaryo

##236# Hosila Raximova ijodida qaysi voqa uslubida ijro etilgan asarlar ko'pchilikni tashkil etadi?##

- A). Samarqand-Buxoro
- B). Farg'ona-Toshkent
- C). Xorazm
- +D). Qashqadaryo-Surxandaryo

##237# O'rta Osiyo hududi qadimda qanday nomlangan?##

- +A). Sug'd, Baqtriya
- B). Turon
- C). Turkiston
- D). Mavaraunnahr

##238# Arxeologik qazish ishlari natijasida topilgan qaysi cholg'u sozi eng qadimiy deb hisoblanmoqda?##

- +A). Zamonbobo yodgorligida topilgan "Nay"
- B). Ayritom topilmalaridagi Arfa chalayotgan qizlar tasviri
- C). Xorazm "Qo'yqirilgan qal'a" dan topilgan chang sozi tasviri
- D). Xolchayon topilmalaridagi sozanda qizlar tasvirlangan naqsh

##239# Marvlik buyuk bastakor Barbad nechanchi yilda tug'ilgan?##

- +A). 588 yil
- B). 950 yil
- C). 1037 yil
- D). 850 yil

##240# Buyuk Sozanda, hofiz va bastakor Noqus tug'ilgan yilni aniqlang?##

- A). 549-yil
- +B). 557-yil
- C). 588-yil
- D). 605-yil

##241# Sozanda va hofizlar uchun "*Mutribi Mavaraunnahr*" unvoni tashkil qilingan davrni aniqlang?##

- +A). IX-XII-asrlar
- B). XIV-XVI-asrlar
- C). XVII-XIX-asrlar
- D). XII-XIV-asrlar

##242# Buyuk faylasuf musiqa nazariyotchisi Abu Nasr al-Farobiy yashagan davrni aniqlang?##

- +A). 871-950-yillar
- B). 980-1037-yillar
- C). 780-850-yillar
- D). 800-879-yillar

##243# Buyuk faylasuf musiqa nazariyotchisi Abu Ali Ibn Sino yashagan davrni aniqlang?##

- A). 780-850 yillar
- +B). 980-1037 yillar
- C). 871-950 yillar

- D). 800-879 yillar
 ##244# Sohibqiron Amir Temur saroyida xizmat qilgan mashhur musiqashunos olim, sozanda va hofiz kim?##
 +A). Xo‘ja Abdulqodir Marog‘iy
 B). Ishoq al-Kindiy
 C). Qutbiddin at-SHeroziy
 D). Sayfuddin Urmaviy
 ##245# Shoh Husayin Boyqaroning musiqa muallimi kim?##
 +A). Xoja Yusuf Burxon
 B). Andijoniy Mavlono Yusuf Badiyi
 C). Darvesh Ahmad Qonuniy
 D). Xojan Jafar Samarqandiy
 ##246# Shoir, musiqachi va xofiz Boborahim Mashrabqayerda tug‘ilgan?##
 +A). Namangan
 B). Andijon
 C). Toshkent
 D). Farg‘ona
 ##247# Shoshmaqom tarkibidagi Dugoh maqomi nechta musiqiy asardan tashkil topgan?##
 +A). 48 ta
 B). 25 ta
 C). 32 ta
 D). 38 ta
 ##248# “Shoshmaqom” jami qancha musiqiy asardan tashkil topgan?##
 +A). 248 tadan ortiq
 B). 150 tadan ortiq
 C). 180 tadan ortiq
 D). 120 tadan ortiq
 ##249# Xorazm maqomlari asosini qaysi musiqiy asarlar tashkil qiladi?##
 +A). Suvora
 B). Peshrav
 C). Tani maqom
 D). Talqin
 ##250# Xorazm maqomlari qaysi maqomdan boshlanadi?##
 +A). Rost
 B). Buzruk
 C). Navo
 D). Iroq
 ##251# Xorazm maqomlari dastlab kim tomonidan yozib olingan?##
 A). Muhammad Rahimxon Feruz II
 +B). Muhammad Rasul Mirzaboti Xorazimiy
 C). Paxlavonniyoz Mirzaboshi (Komil Xorazimiy)
 D). Matyoqub Xarratov
 ##252# Xorazm nota yozuvini yaratgan olim kim?##

- +A). Paxlavonniyoz Mirzaboshi (Komil Xorazimiy)
 B). Muhammad Rahimxon II
 C). Muhammad Rasul Mirzaboshi Xorazmiy
 D). Matniyoz Yusupov
- ##253# Shoir va olim Komil Xorazimiy kimning amri bilan nota yozuvini yaratadi?##
 +A). Muhammad Rahimxon Feruz (1864-1913 hukm)
 B). Muhammad Aminxon (1825-1853 hukm)
 C). Sayid Muhammadxon (1855-1864 hukm)
 D). Muhammad Rahimxon (1805-1825 hukm)
- ##254# O'zbek milliy qo'shiqlarini yozib olgan dastlabki folklorshunos olimlarni aniqlang?##
 +A). G'ulom Zafariy, N.Mironov, V.Uspeskiy, E.Melngaylis
 B). H.H.Niyoziy, Fitrat, Cho'lpon, U.Nosir
 C). A.Avloniy, Behbudiy, Munavvar qori, Elbek
 D). A.Qodiriy, M.Ashrafiy, T.Sodiqov, S.Yudakov
- ##255# O'zbek Davlat filarmoniyasi tashkil qilingan sanani aniqlang?##
 +A). 1928 yil
 B). 1918 yil
 C). 1900 yil
 D). 1939 yil
- ##256# O'zbekistonda kompazitorlar uyushmasi tuzilgan sanani aniqlang?##
 A). 1954 yil
 +B). 1939 yil
 C). 1928 yil
 D). 1900 yil
- ##257# Xorazm baxshilari doston kuylashda foydalaniladigan cholg'u sozi.##
 A). Dutor, tanbur, doira
 +B). Tor, bo'lomon, doira
 C). Rubob, g'ijjak, doira
 D). Nay, dator, doira
- ##258# Xorazm xalfa ayol qo'shiqchilari ijro etadigan cholg'u sozini aniqlang.##
 +A). Garmon
 B). Doira
 C). Tor
 D). Dutor
- ##259# Farg'ona vodiysi yallachilari ijro etadigan cholg'u sozini aniqlang.##
 +A). Doira
 B). Dutor
 C). Chang
 D). Qonun
- ##260# Mashhur Bahor ashula va raqs ansambli asoschisi kim.##
 +A). Mukarramaxonim
 B). Lutfixonim

C). Tamaraxonim

D). Soraxonim

##261# Quyida nomlari keltirilgan buyuk insonlar orasidan bastakor kimligini aniqlang.##

+A). Y.Rajabiy

B). R.Glier

C). K.Yashin

D). Cho'lon

##262# "Avesto" O'rta Osiyo xalqlarining qaysi davr tarixi to'g'risida ma'lumotlar beradi?##

+A). Er avvalgi 6-5 asrlar

B). Er avvalgi 3-2 asrlar

C). Er avvalgi 3-1 asrlar

D). Er avvalgi 3-7 asrlar

##263# Yosh iqtidorli san'atkor Soyibjon Niyozovga qanday unvon berilgan?##

A). Xalq baxshisi

+B). Xalq xofizi

C). O'zbekistonda xizmat ko'rsatgan artist

D). O'zbekiston xalq artisti

##264# Yosh iqtidorli san'atkor Orolmirza Safarovga qanday unvon berilgan?##

+A). Xalq xofizi

B). Xalq baxshisi

C). O'zbekistonda xizmat ko'rsatgan artist

D). O'zbekiston xalq artisti

##265# Yosh iqtidorli san'atkor Sharofiddin Murodovga qanday mukofot berilgan?##

+A). Nihol mukofoti

B). Xalq baxshisi

C). O'zbekistonda xizmat ko'rsatgan artist

D). O'zbekiston xalq artisti

##266# Ustoz san'atkor Mahmud Nomozovga qanday unvon berilgan?##

+A). O'zbekiston xalq artisti

B). Xalq baxshisi

C). O'zbekistonda xizmat ko'rsatgan artist

D). Nihol mukofoti

##267# "Baxshichilik" musiqa uslubi qaysi viloyatda rivojlangan?##

+A). Qashqadaryo-Surxandaryo

B). Xorazm

C). Buxoro

D). Andijon

##268# O'n ikki maqom asosan qaysi cholg'u asbobida ijro etilgan?##

A). Doira

+B). Tanbur

C). Akkordion

- D). G'ijjak
##269# Xorazm maqomi nima deb yuritiladi?##
+A). Olti yarim maqom
B). Shoshmaqom
C). Farg'ona-Toshkent
D). Bayotlar
##270# Xorazm maqomlarining to'liq turkumi kim tomonidan yozib olingan?##
A). Abdurauf Fitrat
B). Yunus Rajabiy
+C). Matniyoz Yusupov
D). Orifxon Xotamov
##271# Fargo'na-Toshkent musiqa uslubiga xos bo'lgan raqs musiqasini toping?##
+A). Tanovar
B). Lazgi
C). Marsh
D). Oromijon
##272# Mashhur yakkaxon zamondosh hofiz kimligini toping?##
+A). Fattoxxon Mamadaliyev
B). Fayzullo Karomatov
C). Abdurauf Fitrat
D). Qo'shiqchin Barbod
##273# – bu dumog'idan chiqariladigan ovoz.##
+A). Binnigi
B). Gulligi
C). ishkambi
D). Folklor
##274# – tomoqdan chiqariladigan ovoz.##
A). Binnigi
+B). Gulligi
C). Ishkambi
D). Folklor
##275# –ko'krak-qorin diafragmasi vositasida hosil qilinadigan ovoz.##
+A). Ishkami
B). Binnigi
C). Ishkambi
D). Folklor
##276# Yakka xonandalikda ijro jarayonida quyidagi uch layoqatga ega bo'lishi taqozo etiladi.##
+A). Ovozni me'yorli sadolantirish; Musiqani yetarli darajada eshitish; So'zlarni aniq talaffuz qilish
B). Binnigi Musiqani yetarli darajada eshitish; So'zlarni aniq talaffuz qilish
C). Ishkambi Musiqani yetarli darajada eshitish; So'zlarni aniq talaffuz qilish
D). Folklor Musiqani yetarli darajada eshitish; So'zlarni aniq talaffuz qilish

##277# Musiqa ta'limi yo'nalishi uchun 2017 yilda tasdiqlangan o'quv rejasida "An'anaviy xonandalik" fani qaysi blokida joylashgan?##

+A). Umumkasbiy fanlar

B). Mutaxassislik fani

C). Tanlov fani

D). Ixtisoslik fani

##278# Al-Xorazmiy nechinchi asrlarda yashab ijod qilgan?##

+A) IX-X-asr

B). X- XI asr

C). XII-XIII as

D). V-VIII asr

##279# Al Xorazmiyning qanday asari musiqaga bag'ishlangan?##

+A). Ilmlar kaliti

B). Ovoza

C). Sho'ba

D). 12 maqom

##280# "Ko'rmadim" ashulasining musiq muallifi nomini ayting.##

A). Yunus Rajabiy

+B). Doni Zokirov

C). Ilyos Akbarov

D). Tuxtasin Jalil

##281# "Guluzorim" ashulasining musiq muallifi nomini ayting.##

+A). Hoji Abdulaziz Abdurasulov

B). Yunus Rajabiy

C). Ilyos Akbarov

D). Tuxtasin Jalilov

##282# "Ko'rmadim" ashulasining matn muallifi kim?##

+A). Alisher Navoiy

B). Mavlono Lutfiy

C). Shoir Fuzuliy

D). Z.ahridin Muhammad Bobur

##283# "Guluzorim" ashulasining matn muallifi kim?##

+A). A. Navoiy g'azali

B). Lutfiy g'azali

C). Fuzuliy g'azali

D). Z.M. Bobur g'azali

##284# Ashulaning boshlanish qismi qanday nomlanadi?##

+A). Daromad

B). Miyonxat

C). Dunasr

D). Avj

##285# Ashulaning ikkinchi bandi qanday nomlanadi?##

A). Dunasr

+B). Miyonxat

- C). Avj
D). Furovad
##286# Ashulaning kichik avji qanday nomlanadi?##
+A). Dunasr
B). Zebo pari
C). Avj
D). Furovad
##287# “Sharob I” ashulasining musiqa mullifi kim?##
+A). Xalq musiqasi
B). Y. Rajabiy musiqasi
C). M. Mirzayev musiqasi
D). Tuxtasin Jalilov musiqasi
##288# “Sharob I” ashulasining matn muallifi kim?##
+A). Z.M. Bobur g’azali
B). A. Navoiy g’azali
C). Z. Muqimiy g’azali
D). Z. Furqat g’azali
##289# “Saraxbori Dugoh III”-taronasining musiqa muallifi kim?##
+A). O’zbek xalq musiqasi
B). S. Kalonov musiqasi
C). N. Xasanov musiqasi
D). K. Jabborov musiqasi
##290# “Saraxbori Dugoh III” -taronasi matn muallifi kim?##
+A). Xuvaydo g’azali
B). Munis g’azali
C). A.O’tar g’azali
D). Lutfiy g’azali
##291# “Saraxbori Dugoh” qaysi maqom tarkibiga kiradi?##
+A). Shashmaqom
B). Chormaqom
C). Xorazm maqom
D). Uyg’ur maqom
##292# Qadimda “Munajat” faqat kuy holida ijro etilgan. Uni kim qo’shiq holiga keltirgan?##
+A). Imomjon Ikromov
B). Shoir Muqumiy
C). Zahriddin Bobur
D). Alisher Navoiy
##293# “So’lim” qo’shig’ining musiqa muallifi kim?##
+A). Imomjon Ikromov
B). Abduhoshim Isroilov
C). Xalq musiqasi
D). Komiljon Jabborov
##294# “Qo’shchinor” qo’shig’ining muallifi kim?##

+A). Navoiy g'azali

B). Bobur g'azali

C). Lutfiy g'azali

D). Xamza g'azali

##295# “Bilakuzuk” qo'shig'ining muallifi kim?##

A). Bobur g'azali

+B). Xalq so'zi

C). Lutfiy g'azali

D). Xamza g'azali

##296# “Qalandar” musiqasi kimning qalamiga mansub?##

+A). Xalq musiqasi

B). I. Ikromov musiqasi

C). K. Jabborov musiqasi

D). Bobur musiqasi

##297# “Fido” qo'shig'i kimning g'azali?##

+A). A.Navoiy g'azali

B). Bobur g'azali

C). Lutfiy g'azali

D). Xalq qo'shig'i

##298# “Soqinomayi savti kalon” qo'shig'i kimning g'azali?##

+A). Bobur g'azali

B). Navoiy g'azali

C). Lutfiy g'azali

D). Xalq qo'shig'i

##299# “Tanovar” kimning musiqasi?##

A). Muqimiy musiqasi

+B). Xalq musiqasi

C). Bobur musiqasi

D). Lutfiy musiqasi

##300# “Dilxiroj” asarining musiqasi muallifi kim?##

A). K. Jabborov musiqasi

B). A. Navoiy musiqasi

C). Xurshid musiqasi

+D). Xalq musiqasi

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA VA MAKTAB TA’LIMI VAZIRLIGI SHAHRISABZ DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI		THE MINISTRY OF PRESCHOOL AND SCHOOL EDUCATION OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN SHAHRISABZ STATE PEDAGOGICAL INSTITUTE
---	--	---

SAN’ATSHUNOSLIK KAFEDRASI

AN’ANAVIY XONANDALIK

fanidan

BAHOLASH MEZONLARI

Bilim sohasi:	100000	– Ta’lim
Ta’lim sohasi:	110000	–Ta’lim
Ta’lim yo‘nalishi:	60110600	– Musiqa ta’limi

Shahrisabz – 2025

Talabaning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 90-100 bal olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yoritib olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharhlay bilsa;

6) 70-89 bal olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirisida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy hujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

b) 60-69 bal olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilmas;
- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

g) quyidagi hollarda talabaning bilim darajasi qoniqarsiz 1-59 balgacha baholanishi

mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

Yakuniy nazoratda amaliy imtihon olinadi

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA VA MAKTAB TA’LIMI VAZIRLIGI SHAHNISABZ DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI		THE MINISTRY OF PRESCHOOL AND SCHOOL EDUCATION OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN SHAHNISABZ STATE PEDAGOGICAL INSTITUTE
--	---	--

SAN’ATSHUNOSLIK KAFEDRASI

AN’ANAVIY XONANDALIK

fanidan

INFORMATSION-USLUBIY TA’MINOT

Bilim sohasi:	100000	– Ta’lim
Ta’lim sohasi:	110000	–Ta’lim
Ta’lim yo‘nalishi:	60110600	– Musiqa ta’limi

Shahrisabz – 2025

Asosiy va qo‘shimcha o‘quv adabiyotlar hamda axborot manbaalari

Asosiy adabiyotlar

1. Bo‘riyeva K. An‘anaviy xonandalik (Ayollar ovozlari uchun) O‘quv uslubiy qo‘llanma. Toshkent, 2008 yil
2. Begmatov S.. Hofizlik san‘ati. –T., «Musiq», 2007.
3. Karimova M. An‘anaviy yakka xonandalik. O‘quv qo‘llanma – T., 2018
4. Matyakubov Sh. An‘anaviy xonandalikda o‘qitish uslubiyati O‘quv qo‘llanma – T., 2015
5. Matyoqubov O. «Maqomot». O‘quv qo‘llanma -T.: «Musiq» nashriyoti. 2004
6. Rajabov I. «Maqomlar». Toshkent. «Musiq» nashriyoti 2006 yil.
7. Qodirov D.Q. «An‘anaviy qo‘shiqchilik». O‘quv qo‘llanma Toshkent «Iqtisod-moliya» nashriyoti. 2008 yil.
8. Yo‘lchiyeva M. An‘anaviy yakka xonandalik. O‘quv qo‘llanma – T.: 2018
9. O‘zbek xalq muzikasi I-II-III-IV-V-VI- tomlar. – T.: O‘zadabiynashr. 1959
10. M.Ermatov. An‘anaviy xonandalik. –T., 2003.

Qo‘shimcha adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 17 noyabrdagi “O‘zbek milliy maqom san‘atini yanada rivojlantirish chora – tadbirlari to‘g‘risida” gi Qarori.// “Xalq so‘zi” gazetasi 2017 yil 18 noyabr soni
2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 28-noyabrdagi “O‘zbekiston Respublikasida milliy madaniyatni yanada rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to‘g‘risida”gi PQ-4038-sonli qarori. O‘zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to‘plami, 2018-yil 3-dekabr, 48-son, 921-modda.
3. Mirziyoyev Sh.M. Niyati ulug‘ xalqning ishi ham ulug‘, hayoti yorug‘ va kelajagi farovon bo‘ladi. Asarlar. 3-jild. – Toshkent: O‘zbekiston, 2019. – 400 b.
4. Mirziyoyev Sh.M. Madaniyat va san‘at sohasidagi dolzarb masalalar muhokamasiga bag‘ishlangan nutqi. Toshkent, 2017-yil 25-dekabr www.lex.uz
5. Mirziyoyev Sh.M. Madaniyat va san‘at sohasining jamiyat hayotidagi o‘rni va ta‘sirini yanada oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida. PF-6000-son.2020y.26-may.
6. O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi - T.: O‘zbekiston, 2023.

Internet saytlari

1. www.artmuzik.ru
2. www.universalia.nov.ru/instruments.
3. www.muzik.uz
4. www.classicmuzik.uz
5. <http://forum.ziyouz.com>
6. www.ziyouz.net
7. www.nota.ru
8. www.pedagog.uz
9. www.qarshidu.Uz
10. www.shdpi.uz

O'QUV USLUBIY MAJMUUA MUALLIFI

Ismoilova Mahbuba Elamonovna 1961 yil 16 oktabrda Qarshi tumanida tug'ilgan. 1983 yil, Qarshi davlat pedagogika instituti, 2005 yil O'zbekiston Davlat konservatoriyasi magistraturasini tugatgan. U 15.08.1983 yildan to 2021 yil oktabr oyigacha Qarshi davlat universiteti "Musika ta'limi" kafedrasida dotsent, 2021 yil oktabr oyidan 2022 yil oktabr oyigacha QDU, Cholg'u ijrochiligi va vokal san'ati kafedrasida dotsent, 2022 yil oktabr oyidan 2024 yil oktabr oyigacha Shahrizabz davlat pedagogika instituti "San'atshunoslik kafedrasida kafedra mudiri, 2025 yil yanvar oyidan to hozirgi vaqtga qadar San'atshunoslik kafedrasida professor vazifasini bajaruvchi lavozimida ishlab kelmoqda. Pedagogika fanlari nomzodi. Ma'lumoti bo'yicha mutaxassisligi: musiqa va ashula o'qituvchisi, akademik vokal xonanda o'qituvchisi.

Kafedradagi faoliyati davomida «Xalq qo'shiqlari vositasida o'quvchilarning ma'naviy axloqiy fazilatlarini shakllantirish» nomli o'quv-metodik qo'llanma, «Vokal o'qitish metodikasi» o'quv qo'llanmasi, "Bayramjonim-bayramjon" o'quv qo'llanmasi, "Musiqaning elementar nazariyasi" nomli darslik, bakalavr yo'nalishi talabalari uchun "An'anaviy xonandalik", "Vokal ijrochiligi", "Xor va xorshunoslik" "Musika tarixi", "O'zbek xalq musiqa ijodi", "Maqom san'ati", "Musika to'garaklarini tashkil etish", "Vokal o'qitish metodikasi" fanlaridan o'quv uslubiy majmualar, magistratura yo'nalishi uchun "Musika pedagogikasi", "Musika psixologiyasi", "Musika ta'limida artmenejment asoslari", "Ijrochilik mahorati asoslari" fanlaridan fan dasturi, sillabus, o'quv uslubiy majmua, hamda ushbu fanlarning elektron modul papkasini tayyorlagan. 150 dan ortiq ilmiy maqolalar va tezislari muallifi. Hozirgi kunda «O'zbekistonda vokal maktabini shakllanishi: tarix, nazariya va amaliyot» mavzusida doktorlik ishi ustida ilmiy tadqiqot olib bormoqda.